

Heiner Legewie / Georg Eichinger

Artists in Athens – City of Crisis
Καλλιτέχνες στην Αθήνα – Πόλη της Κρίσης
Künstler in Athen – Stadt der Krise

Catalogue of Exhibition / Κατάλογος της Έκθεσης / Katalog zur Ausstellung

Rosa-Luxemburg-Stiftung, Berlin

15. June – 13. July 2017 / 15 Ιουνίου – 13 Ιουλίου 2017 / 15. Juni – 13. Juli 2017

Michael Cacoyannis Foundation, Athens

5. – 23. October 2017 / 5 – 23 Οκτώβρη 2017 / 5. – 23. Oktober 2017

Artists in Athens – City of Crisis
Καλλιτέχνες στην Αθήνα – Πόλη της Κρίσης
Künstler in Athen – Stadt der Krise

**Bibliographic information published by the Deutsche
Nationalbibliothek**

The Deutsche Nationalbibliothek lists this publication
in the Deutsche Nationalbibliografie; detailed
bibliographic data are available on the Internet at
<http://dnb.dnb.de>.

Universitätsverlag der TU Berlin, 2017

<http://verlag.tu-berlin.de>
Fasanenstr. 88, 10623 Berlin
Tel.: +49 (0)30 314 76131 / Fax: -76133
E-Mail: publikationen@ub.tu-berlin.de

This work – except for quotes, figures and where other-
wise noted – is licensed under the Creative Commons
Licence CC BY 4.0

Lizence: Creative Commons Namensnennung 4.0
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Bookdesign: Joana Katte
Photographs: Georg Eichinger
Coverdesign: Joana Katte (using an installation piece
by Dimitris Merantzas, Photo Georg Eichinger)
Translations: Myrto Sophokleous, Heiner Legewie,
Georg Eichinger
Print: Laserline

ISBN 978-3-7983-2906-5 (print)
ISBN 978-3-7983-2907-2 (online)

Published online on the institutional repository
of the Technische Universität Berlin:
DOI 10.14279/depositonce-5809
<http://dx.doi.org/10.14279/depositonce-5809>

7	Acknowledgements / Ευχαριστίες / Danksagungen
8	Heiner Legewie und Georg Eichinger 'Artists in Athens – City of Crisis': Conception of the Exhibition 'Καλλιτέχνες στην Αθήνα – Πόλη της Κρίσης': Η Ιδέα της Έκθεσης 'Künstler in Athen – Stadt der Krise': Konzeption der Ausstellung
10	Skevos Papaioannou Social effects of the crisis in Greece Οι κοινωνικές επιδράσεις της κρίσης στην Ελλάδα Soziale Folgen der Krise in Griechenland
15	Leda Kazantzaki Contemporary Greek art: The homeless as a reflection of the crisis Η σύγχρονη ελληνική τέχνη: Ο άστεγος ως καθρέφτης της κρίσης Griechische Gegenwartskunst: Der Obdachlose als Spiegel der Krise
17	Nik Karlsson Street Art and Urban Environments in Athens Η Τέχνη του Δρόμου και τα Αστικά Περιβάλλοντα στην Αθήνα Street Art und urbane Lebensräume in Athen
21	Georg Georgakopoulos Economic crisis and the art scene Οικονομική κρίση και καλλιτεχνική σκηνή Die Athener Kunstszenen angesichts der Krise
	Artists' portraits / Πορτρέτα Καλλιτεχνών / Künstlerporträts
26	Eleanna Balesi / Ελεάννα Μπαλέση
30	Cacao Rocks
34	Stella Christofi / Στέλλα Χριστοφή
38	Venia Dimitrakopoulou / Βένια Δημητρακοπούλου
42	Babis Karalis / Μπάμπης Καραλής
46	Dimitris Katsoudas / Δημήτρης Κατσούδας
50	Andreas Kontellis / Ανδρέας Κοντέλλης
54	Todd Lowery
58	Lotek
62	Dimitris Merantzas / Δημήτρης Μεράντζας
66	Natassa Poulantza / Νατάσσα Πουλαντζά
70	Jannis Psychopedis / Γιάννης Ψυχοπαίδης
74	Ioanna Ralli / Ιωάννα Ράλλη
78	WD (Wild Drawing)
	Appendix / Παράρτημα / Anhang
82	Heiner Legewie A Slip Box's dream: ATLAS.ti as a Tool for Culture Professionals Το όνειρο ενός Slip Box: Το ATLAS.ti ως Εργαλείο για Επαγγελματίες στο Πεδίο του Πολιτισμού Zettels Traum: ATLAS.ti – Software für Kulturschaffende
85	Donation campaign 'Berliner Forum Griechenlandhilfe' Εκστρατεία δωρεάς 'Berliner Forum Griechenlandhilfe' Spendenaufwurf 'Berliner Forum Griechenlandhilfe'
86	The authors / Οι συγγραφείς / Die Autoren

Acknowledgements

Ευχαριστίες

Danksagungen

This exhibition was made possible by the generous support of the Baumgart Foundation in Munich, the Rosa-Luxemburg Foundation in Berlin, and the Michael Cacoyannis Foundation in Athens. Our heartfelt thanks to Dr. Hildegard Baumgart and Prof. Eva Jaeggi of the Baumgart Foundation, Henning Heine, Maria Oshana, and Martin Schirdewan of the Rosa-Luxemburg Foundation and Xenia Kaldara, director of the Michael Cacoyannis Foundation.

A very special gratitude goes out to our collaborators in Athens, Prof. Jannis Psychopedis from the School of Visual Arts, George and Dimitris Georgakopoulos from Gallery CHEAPART, and Nik Karlsson from the Holobiont Project, for their support and advice in our research through their local insight.

Special thanks are due to our authors Skevos Papaioannou, Leda Kazantzaki, Nik Karlsson, and George Georgakopoulos for their contributing articles to the catalogue. We also wish to pay our warm thanks and appreciation to Thomas Muhr, founder and director of 'ATLAS.ti Scientific Development', which sponsored the production of the catalogue. We are also deeply grateful to the Baumgart Foundation for funding in part the translation of the catalogue.

And last but not least, we are indebted to all the contributing artists in Athens for their cooperation and engagement, without which, this exhibition would not have been possible.

Heiner Legewie and Georg Eichinger

Η έκθεση αυτή πραγματοποιήθηκε χάρις στη γεναιόδωρη στήριξη του Ιδρύματος Baumgart στο Μοναχό, του Ιδρύματος Rosa Luxemburg στο Βερολίνο και του Ιδρύματος Μιχάλης Κακογιάννης στην Αθήνα. Θέλουμε να ευχαριστήσουμε θερμά τους Hildegard Baumgart και Prof. Eva Jaeggi από το Ίδρυμα Baumgart, τους Henning Heine, Maria Oshana και Martin Schirdewan από το Ίδρυμα Rosa Luxemburg, και την Ξένια Καλδάρη, γενική διευθύντρια του Ιδρύματος Μιχάλης Κακογιάννης. Είμαστε ιδιαίτερα ευγνώμονες στους συνεργάτες μας στην Αθήνα, τον καθηγητή Γιάννη Ψυχοπαίδη από την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, τους Γεώργιο και Δημήτρη Γεωργακόπουλο από την γκαλερί CHEAPART και τον Nik Karlsson από το Holobiont Project, για την πολύτιμη βοήθειά τους στην έρευνά μας μέσα από την τοπική τους εμπειρία και γνώση.

Ευχαριστούμε βαθύτατα τους συγγραφείς μας Σκεύο Παπαϊωάννου, Λήδα Καζαντζάκη, Nik Karlsson και Γεώργιο Γεωργακόπουλο για την αρθρογραφική συνεισφορά τους στον κατάλογο. Ένα μεγάλο ευχαριστώ, επίσης, στον Thomas Muhr, ιδρυτή και διευθυντή της 'ATLAS.ti Scientific Development', με την ευγενική χορηγία της οποίας πραγματοποιήθηκε η παραγωγή του καταλόγου. Επίσης, θέλουμε να εκφράσουμε την ευγνωμοσύνη μας στο Baumgart Foundation για την οικονομική συνεισφορά του στο κόστος της επιμέλειας και μετάφρασης του καταλόγου.

Τέλος, θέλουμε να ευχαριστήσουμε από καρδιάς όλους τους συμμετέχοντες καλλιτέχνες στην Αθήνα, για τη συνεργασία και την αφοσίωσή τους· δίχως αυτά, η έκθεση δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί.

Heiner Legewie και Georg Eichinger

Die Ausstellung wurde dankenswerter Weise ermöglicht durch großzügige Unterstützung der Baumgart-Stiftung München, der Rosa-Luxemburg-Stiftung Berlin und der Michael Cacoyannis Stiftung Athen. Unser persönlicher herzlicher Dank gilt hierbei Dr. Hildegard Baumgart und Prof. Eva Jaeggi von der Baumgart-Stiftung, Henning Heine, Maria Oshana und Martin Schirdewan von der Rosa-Luxemburg Stiftung und der Direktorin der Michael Cacoyannis Foundation, Xenia Kaldara. In Athen gilt unser herzlicher Dank Prof. Jannis Psychopedis (School of Visual Arts in Athen), Georg und Dimitris Georgopoulos (Galerie CHEAPART) und Nik Karlsson (Holobiont Project) für ihre Beratung und Unterstützung unserer Recherchen durch ihr Insiderwissen.

Den Autoren Skevos Papaioannou, Lida Kazantzaki, Nik Karlsson und Georg Georgopoulos danken wir herzlich für ihre Katalogbeiträge. Die Herstellung des Katalog wurden gesponsert durch die ATLAS.ti Scientific Development GmbH, bei dessen Gründer und Geschäftsführer Thomas Muhr wir uns herzlich bedanken. Ebenso bedanken wir uns herzlich bei der Baumgart-Stiftung für die Übernahme eines Teils der Übersetzungskosten.

Unser ganz besonderer Dank gilt allen beteiligten Künstlerinnen und Künstlern in Athen, die durch ihre Bereitschaft zur Zusammenarbeit, ihr Engagement, die Übersetzung ihrer Poster-Texte ins Griechische und die Überlassung von Werkreproduktionen bzw. Werken das Ausstellungsprojekt erst ermöglicht haben.

Heiner Legewie und Georg Eichinger

Thanks to its vitality in the face of the economic and political crisis, which has been ongoing in Greece since the end of 2008, the art scene in Athens has been met with increased attention by the media and trade press in the past few years. Street art occupies a special place in this. Vis a vis the deterioration of democratic free speech and the given bias in media coverage, free expression finds its way as the walls of buildings in the city become covered with a deluge of political statements. What's more, this scene has lured to Athens outstanding Greek and international artists, who have created works of great artistic value and have turned areas of central Athens, as well as the harbour district of Piraeus, into open-air museums. Athenian street art has featured on the front page of the New York Times and has inspired special supplements in a number of art magazines. However, in addition to the much-publicized street art, there is a wide range of contemporary visual artwork to be discovered in Athens.

The research and exhibition project introduced in this book poses questions about the connection between the crisis and artistic production in Greece. In contrast to the 2017 documenta, entitled 'Learning from Athens', which brings the international art elite to Athens and Kassel, our aim is to give contemporary artists working in Athens the chance to speak about their own artistic and personal battle with the crisis.

The exhibition format, a combination of social research and photographic documentation, was originally co-developed by us in the 90s under the concept of 'citizens' exhibition', involving projects for public participation, as part of social urban development at the time. The citizens' exhibition combines qualitative research methods, such as interviews, with artistic methods, such as photography and film, in order to form the overall concept. By presenting a variety of perspectives, a dialogue between the actors and the public may be induced.

Χάρis στη ζωτικότητα της, εν καιρώ της οικονομικής και πολιτικής κρίσης που μαίνεται στην Ελλάδα από το 2008, η καλλιτεχνική σκηνή στην Αθήνα τα τελευταία χρόνια κινεί το ενδιαφέρον τόσο των ΜΜΕ όσο και των εκδοτών του είδους. Η τέχνη του δρόμου καταλαμβάνει μια ιδιαίτερη θέση σε αυτό. Μπροστά στον εκμηδενισμό της δημοκρατικής ελευθερίας του λόγου και στη μεροληπτικότητα των ΜΜΕ, η ελεύθερη έκφραση βρίσκει διέξοδο μέσα από τον χείμαρρο πολιτικής σκέψης και άποψης που καλύπτει τους τοίχους της πόλης. Ετούτη η σκηνή έχει προσελκύσει στην Αθήνα εξαιρετικούς Έλληνες και διεθνείς καλλιτέχνες, που έχουν παράξει έργα σημαντικής καλλιτεχνικής αξίας και έχουν μετατρέψει περιοχές του κέντρου και του Πειραιά σε υπαίθρια μουσεία. Η αθηναϊκή τέχνη του δρόμου έχει εμφανιστεί σε πρωτοσέλιδο της New York Times, αλλά και σε πολλά ένθετα περιοδικών τέχνης, αφιερωμένα ειδικά σε αυτήν. Πέρα από την πολυσυζητημένη τέχνη του δρόμου, όμως, υπάρχει στην Αθήνα και μια ευρεία γκάμα σύγχρονης εικαστικής τέχνης, που αποτελεί ακόμα ανεξερεύνητο πεδίο.

Το ερευνητικό και εκθεσιακό πρότζεκτ, που παρουσιάζεται στην παρούσα έκδοση, εγείρει ερωτήματα για τη σύνδεση μεταξύ της κρίσης και της καλλιτεχνικής παραγωγής στην Ελλάδα. Σε αντίθεση με την documenta 2017, που τιτλοφορείται 'Μαθαίνοντας από την Αθήνα' και που θα φέρει την παγκόσμια ελίτ του χώρου της τέχνης στην Αθήνα και το Κάσσελ, ο δικός μας σκοπός είναι να δώσουμε την ευκαιρία σε σύγχρονους καλλιτέχνες, που παράγουν έργο στην Αθήνα, να μιλήσουν για τη δική τους καλλιτεχνική και προσωπική μάχη με την κρίση.

Τη συγκεκριμένη μορφή έκθεσης, έναν συνδυασμό κοινωνικής έρευνας και φωτογραφικής τεκμηρίωσης (documentation), τη συνδιαμορφώσαμε πρώτη φορά τη δεκαετία του '90, στα πλαίσια της κοινωνικής αστικής ανάπτυξης. Γεννήθηκε τότε η ιδέα της 'έκθεσης των πολιτών', η οποία περιλάμβανε πρότζεκτ με γνώμονα τη συμμετοχή του κοινού. Καλλιτεχνικές μέθοδοι, όπως φωτογραφία και κινηματογράφος, συνδυάζονται με μεθόδους ποιητικής έρευνας, όπως συνεντεύξεις, για να μορφοποιήσουν τη συνολική ιδέα της έκθεσης των πολιτών. Παρουσιάζοντας μια πλειάδα διαφορετικών οπτικών, φορείς και κοινό προτρέπονται σε διάλογο.

Die Athener Kunstszene erfährt durch ihre Lebendigkeit angesichts der seit Ende 2008 bestehenden ökonomischen und politischen Krise Griechenlands in den letzten Jahren eine gesteigerte Aufmerksamkeit in den Medien und in der Fachpresse. Eine Sonderstellung nimmt hierbei die Street Art ein. Sie hat angesichts des Abbaus demokratischer Artikulationsmöglichkeiten und der Einseitigkeit der Medienberichterstattung die Häuserwände der Stadt mit einer Flut politischer Statements überzogen. Obendrein hat sie hervorragende griechische und internationale Künstler nach Athen gelockt, die Werke von hohem künstlerischem Wert geschaffen haben und einige innerstädtische Athener und Piräus-Wohnviertel in Freilichtmuseen verwandelt haben. Die Athener Street Art hat es auf die Titelseite der New York Times gebracht und zu Sonderbeilagen in verschiedenen Kunstzeitschriften geführt. Doch neben der viel beachteten Street Art besteht in Athen ein ebenso interessantes breites Spektrum zeitgenössischer Positionen bildender Kunst, das es erst noch zu entdecken gilt.

Das hier vorgestellte Recherche- und Ausstellungsprojekt stellt Fragen zum Zusammenhang zwischen der Krise und der künstlerischen Produktion in Griechenland. Während die documenta 2017 mit dem Anspruch 'Von Athen lernen' die internationale Kunstelite nach Athen und Kassel bringt, ist es unser Ziel, in Athen tätige zeitgenössische Künstlerinnen und Künstler in ihrer künstlerischen und persönlichen Auseinandersetzung mit der Krise selber zu Wort kommen zu lassen.

Das Format der Ausstellung, eine Kombination von sozialwissenschaftlicher Recherche und Fotodokumentation, wurde unter dem Begriff Bürgerausstellung ursprünglich in Projekten zur Bürgerbeteiligung bei der Sozialen Stadtentwicklung in den 90er Jahren von uns mitentwickelt. Die Bürgerausstellung kombiniert qualitative Forschungsmethoden wie Interviews mit künstlerischen Methoden wie Fotografie und Film zu einem Gesamtkonzept. Durch die Präsentation unterschiedlicher Sichtweisen wird ein Dialog zwischen den Akteuren und der Öffentlichkeit angestoßen.

In this exhibition, it is the artists who have the chance to speak out as citizens, as well as to show their works. They are making a statement on a deeply political issue: the impact of the political and economic crisis on their personal lives, their artistic production and their works.

During our two visits to Athens, in February 2016 and October of the same year, we performed 14 interviews, conducted mostly in English, and produced a photographic documentation of both Greek and international artists. In order to delve into the topic further, we conducted interviews as well as informal conversations with gallery owners, curators, art experts, and exhibition visitors. We managed to interview a broad spectrum of important contemporary artists, including some acclaimed ones, (five women and nine men, aged between 24 to 72), engaged in a number of different art forms ranging from 'apolitical' to explicitly political artistic positions (figurative and abstract painting, street art, sculpture, installations, photographic art). The interviews covered the subjects of artistic development, the genesis of key art works and the impact of the crisis on personal life and artistic creativity.

In the course of the interviews we were impressed not only with the warmth and openness that we encountered, but also with the wholeheartedness and passion with which our interviewees pursue their artistic vision. The fact that some of them are willing to accept an ascetic lifestyle, just over the poverty line, for the sake of this vision, moved us.

In shaping the exhibition and the catalogue, key quotes from the artists' interviews in English were selected and grouped together into 'self-presentations', thus forming thematic text blocks. Subsequently, the artists reviewed and, if they so wished, supplemented these self-presentations and finally translated them into Greek. (The German translation was undertaken by the editors.)

The self-presentations, along with the photographic portraits of the artists taken in their work spaces, pieced together the design of the exhibition posters and the picture section of the catalogue. The different visual documentations, biographies, artistic and political statements enter into a dialogue with the art works, resulting in a multi-layered insight into the relationship between art, life, and the political crisis.

Σε αυτήν την έκθεση, ο λόγος δίνεται στους καλλιτέχνες να μιλήσουν ως πολίτες, αλλά και να παρουσιάσουν τα έργα τους. Καταθέτουν μια άποψη πάνω σε ένα βαθιά πολιτικό ζήτημα: την επίδραση της πολιτικής και οικονομικής κρίσης στις ζωές τους, στην καλλιτεχνική παραγωγή τους και στα έργα τους.

Στη διάρκεια των δύο επισκέψεών μας στην Αθήνα, τον Φλεβάρη του 2016 και τον Οκτώβρη του ίδιου έτους, πραγματοποιήσαμε 14 συνεντεύξεις, κατά κύριο λόγο στην Αγγλική γλώσσα, και μια φωτογραφική τεκμηρίωση Ελλήνων και διεθνών καλλιτεχνών. Με σκοπό να εμβαθύνουμε στο θέμα, πήραμε συνεντεύξεις αλλά και πιάσαμε κουβέντα με ιδιοκτήτες γκαλερί, επιμελητές και πραγματογνώμονες τέχνης, καθώς και με επισκέπτες εκθέσεων. Καταφέραμε να συμπεριλάβουμε μια ευρεία γκάμα σημαντικών σύγχρονων καλλιτεχνών, κάποιοι απ' τους οποίους είναι καταξιωμένοι στον χώρο. Συνολικά, συμμετείχαν πέντε γυναίκες και εννέα άντρες, ηλικίας από 24 έως 72, που δουλεύουν με διαφορετικές μορφές τέχνης (παραστατική και αφηρημένη ζωγραφική, street art, γλυπτική, εγκαταστάσεις, φωτογραφία) και που εκφράζουν αντιλήψεις από 'απολιτικό' μέχρι και ρητά πολιτικές. Οι συνεντεύξεις άγγιξαν θέματα όπως την καλλιτεχνική εξέλιξη, τη σύλληψη κομβικών έργων και την επίδραση της κρίσης πάνω στην προσωπική ζωή και τη δημιουργικότητα.

Στην πορεία της έρευνας, μας έκανε εντύπωση τόσο η θερμή και η ανοιχτότητα με την οποία μας υποδέχτηκαν, όσο και η αφοσίωση και το πάθος με τα οποία οι συμμετέχοντες καλλιτέχνες ακολουθούν το δημιουργικό τους όραμα. Το γεγονός ότι κάποιοι εξ αυτών είναι πρόθυμοι να ζουν ασκητικά και φτωχικά για χάρη της τέχνης τους, μας συγκίνησε.

Για τη μορφοποίηση της έκθεσης, επιλέχθηκαν χαρακτηριστικές φράσεις από τις συνεντεύξεις στα Αγγλικά και ομαδοποιήθηκαν σε μια σειρά 'αυτοπαρουσιάσεων', σχηματίζοντας έτσι θεματικές στήλες κειμένου. Στη συνέχεια, οι καλλιτέχνες επανεξέτασαν και, εφόσον το επιθυμούσαν, συμπλήρωσαν τις αυτοπαρουσιάσεις τους και τέλος τις μετέφρασαν στα Ελληνικά. (Τη μετάφραση στα Γερμανικά την ανέλαβαν οι εκδότες.)

Οι αυτοπαρουσιάσεις, μαζί με τα φωτογραφικά πορτρέτα των καλλιτεχνών μέσα στα ατελιέ τους, συνθέτουν τον σχεδιασμό της αφίσας για την έκθεση, καθώς και το οπτικό υλικό του καταλόγου. Τα διαφορετικά φωτογραφικά ντοκουμέντα, οι βιογραφίες, οι καλλιτεχνικές και πολιτικές δηλώσεις συνδιαλέγονται με τα έργα τέχνης, συντελώντας σε μια πολυεπίπεδη ματιά στη σχέση μεταξύ της τέχνης, της ζωής και της πολιτικής κρίσης.

In dieser Ausstellung sind es die Künstlerinnen und Künstler, die – neben ihren Werken – als Bürger in eigener Sache zu Wort kommen. Sie beziehen Stellung zu einer politischen Frage: den Auswirkungen der politischen und ökonomischen Krise auf ihr persönliches Leben, auf ihre künstlerische Produktion und ihre Werke.

Während zweier Athenaufenthalte Februar und Oktober 2016 konnten wir 14 Interviews und Fotodokumentationen mit griechischen und internationalen Künstlerinnen und Künstlern durchführen. Zur Vertiefung der Problematik führten wir auch Interviews und informelle Gespräche mit Galeristen, Kuratoren, Kunstexperten und Ausstellungsbesuchern. Es ist uns gelungen, ein breites Spektrum wichtiger und teilweise bekannter Gegenwartskünstler zu interviewen (5 Frauen, 9 Männer, 24–72 Jahre; abstrakte und gegenständliche Malerei, Street Art, Bildhauerei, Installationen, Fotokunst, von 'unpolitischen' bis zu explizit politischen künstlerischen Positionen). In den Interviews ging es um die künstlerische Entwicklung, die Entstehungsgeschichte zentraler Werke und die Auswirkungen der Krise auf das persönliche Leben und die künstlerische Produktion.

Beeindruckend in den Interviews war für uns, neben der uns entgegengebrachten Herzlichkeit und Offenheit, die Ernsthaftigkeit und Leidenschaft, mit der unsere Gesprächspartner ihre künstlerischen Visionen verfolgen, und dabei teils auch bereit sind, einen asketischen Lebensstil nahe der Armutsgrenze in Kauf zu nehmen.

Für die Ausstellung und den Katalog wurden thematisch aussagekräftige Zitate aus den englisch geführten Interviews von uns ausgewählt und in Themenblöcken zu 'Selbstdarstellungen' der Interviewten zusammengestellt. Anschließend erhielten die Künstlerinnen und Künstler diese Selbstdarstellungen zur Durchsicht und gegebenenfalls zu Ergänzungen sowie zur Übersetzung ins Griechische. (Die deutsche Fassung stammt von den Herausgebern.)

Die Selbstdarstellungen zusammen mit den Fotoporträts der Künstlerinnen und Künstler in ihrer Arbeitsumgebung bilden die Grundlage für die Gestaltung der Ausstellungsposter und den Bildteil im Katalog. Die fotografischen Dokumentationen, Biografien und künstlerisch-politischen Positionen treten in einen Dialog mit den Kunstwerken, so dass sich ein vielschichtiger Einblick in das Verhältnis von Kunst, Leben und politischer Krise ergibt.

The financial crisis, that broke out at the end of 2008, beginning of 2009, and is still in effect today, combined with the resulting recession, have had disastrous consequences for the lives of the majority of the population in Greece. As a direct outcome of this crisis, we are also faced with a humanitarian, social, cultural and political crisis. During this time, the situation has changed so rapidly, radically and on an everyday basis, that the existing components are unable to fathom current reality. The influx of thousands of refugees into the country, combined with the European Union's contradictory and restricting immigration policy, dramatically aggravated the situation; all the more so, when considering the country's dire economic state and the fact that, having been caught off guard, was ill-prepared to face such an influx. Although small positive steps have been made in the past two years, these are not enough to bring about definite improvements.

Economic crisis, unemployment, poverty and social exclusion

The 'memorandums' that were introduced by Troika and Brussels and were negotiated between the creditors and the various governments, contain a policy of austerity, as well as restrictions on the state's capacity to intervene or take alleviatory measures. In this way, they stifle the economy, which is experiencing its ninth year of recession, as well as any efforts towards development and cause unemployment to skyrocket. In 2014 alone, around 225,000 small businesses closed down. Today, one in three businesses has closed down. The abolition of collective bargaining, the prevalence of precarious employment, the abolition of protective measures against redundancies, as well as the introduction of minimum wage, have led to mass redundancies. This in turn, has led to a dramatic rise in unemployment, poverty and migration. Whilst before the crisis, unemployment was

Η δημοσιονομική κρίση, που άρχισε στα τέλη του 2008 με αρχές του 2009 και διαρκεί μέχρι σήμερα, καθώς και η συνδεδεμένη με αυτήν ύφεση, προκάλεσαν καταστροφικές συνέπειες στη ζωή των περισσότερων ανθρώπων στην Ελλάδα. Με αυτήν, ως επακόλουθο, συνδέονται μια ανθρωπιστική, κοινωνική, μια πολιτισμική και μια πολιτική κρίση. Η κατάσταση όλα αυτά τα χρόνια άλλαξε τόσο γρήγορα, ριζικά και καθημερινά, έτσι που τα υπάρχοντα στοιχεία να μην μπορούν να συλλάβουν την πραγματικότητα. Με την είσοδο στη χώρα χιλιάδων προσφύγων, καθώς και λόγω της αντιφατικής και περιοριστικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους πρόσφυγες, αλλά και εξαιτίας του γεγονότος ότι η Ελλάδα αιφνιδιαστική απροετοίμαστη και ευρισκόμενη σε δεινή οικονομική θέση, επιδεινώθηκε η όλη κατάσταση δραματικά. Τα μικρά θετικά βήματα των τελευταίων δύο χρόνων δεν αρκούν για να βελτιώσουν την κατάσταση αποφασιστικά.

Οικονομική κρίση, ανεργία, φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός

Τα μνημόνια της τρόικας και των Βρυξελλών, που διαπραγματεύτηκαν οι δανειστές με τις διάφορες κυβερνήσεις, περιέχουν μια πολιτική λιτότητας, καθώς και τον περιορισμό της δυνατότητας κρατικής παρέμβασης και λήψης μέτρων, με συνέπεια να στραγγαλίζουν την εδώ και εννέα χρόνια ευρισκόμενη σε ύφεση οικονομία, καθώς και κάθε προσπάθεια ανάπτυξης και να εκτοξεύουν την ανεργία στα ύψη. Μόνο το 2014 έκλεισαν περίπου 225.000 μικρές επιχειρήσεις. Μέχρι σήμερα, μία στις τρεις επιχειρήσεις έχει κλείσει. Η κατάργηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, η επικράτηση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης, η κατάργηση μέτρων προστασίας κατά των απολύσεων, καθώς και η καθιέρωση κατώτατου μισθού, οδήγησαν σε μαζικές απολύσεις και αυτό με τη σειρά του σε δραματική αύξηση της ανεργίας, αλλά και της φτώχειας και της μετανάστευσης. Ενώ η ανεργία πριν από την κρίση ανέρχόταν στο περίπου 8%, αυξήθηκε μεταξύ του 2009 και του 2014 στο 30% περίπου. Δραματικά υψηλή είναι η ανεργία των νέων μέχρι 25 ετών. Από 22% το 2008, ανήλθε στο 61,5% και μειώθηκε εντωμεταξύ στο 50%. Ως επακόλουθο της

Die seit Ende 2008 und Anfang 2009 anhaltende finanz-ökonomische und politische Krise und die damit zusammenhängende Rezession hat zu verheerenden Auswirkungen auf das Leben der meisten Menschen in Griechenland geführt. Eine human-soziale und eine kulturelle Krise gehen damit einher. Die Situation verändert sich so massiv, rasch und alltäglich, dass die vorhandenen Daten die aktuelle Realität nur sehr unvollständig wiedergeben können. Durch die Zuflucht vieler Tausender von Flüchtlingen hat sich die Situation weiter zugespitzt, verstärkt durch die widersprüchliche und restriktive Flüchtlingspolitik der EU, aber auch durch die Tatsache, dass Griechenland von diesen Vorgängen überrascht wurde, unvorbereitet war und finanziell zusätzlich massiv belastet wird. Die positiven kleinen Schritte der letzten zwei Jahre reichen nicht aus, um die kritische Situation entscheidend zu ändern.

Wirtschaftskrise, Arbeitslosigkeit, Armut und soziale Exklusion

Die Brüsseler 'Memoranden', die die Gläubiger mit den verschiedenen griechischen Regierungen ausgehandelt haben, beinhalten eine Spar- und Austeritätspolitik und die Reduktion staatlicher Interventionsmaßnahmen, die die seit neun Jahren in Rezession befindliche Wirtschaft sowie jede Wachstumsinitiative stranguliert und die Arbeitslosigkeit in die Höhe getrieben haben. Allein im Jahr 2014 haben ca. 225.000 Kleinunternehmen Insolvenz angemeldet. Bis heute musste damit bereits jedes dritte Unternehmen schließen. Die Abschaffung der Tarifverträge und die allgemeine Flexibilisierung des Arbeitsmarktes, die Abschaffung von Schutzmaßnahmen bei Entlassungen sowie die Festlegung von Mindestlöhnen haben zu massiven Entlassungen und zu einem dramatischen Zuwachs nicht nur der Arbeitslosigkeit, sondern auch der Armut und Emigration geführt. Während die Arbeitslosenrate vor der Krise ca. 8% betrug, stieg sie zwischen 2009 und 2014 auf ca. 30% an.

at a level of 8%, following the crisis, it rose to about 30%, between the years 2009 and 2014. Unemployment amongst youth below 25 years of age is particularly high. Since 2008, this rate has ranged from 22% to 61.5%, to its current level of 50%. Among others, a direct consequence of youth unemployment is the migration of, mostly, highly skilled youth; young people who are urgently needed for the country's recovery. In absolute numbers, out of the 4.4 million active labour force in Greece, around 1.1 million are unemployed. In May 2016, Greece held the record for unemployment among European Union countries.

According to the Greek Statistical Authorities, over a third of the population (4.3 million) lives under the poverty line or is facing social exclusion. It must be further noted, that social groups living in poverty by default, such as the homeless, migrants without papers, the Roma etc., are not accounted for in the statistics. As for the child population, over 439,000 children live under the poverty line and over half live in households that are unable to meet their basic needs, such as heating.

Thousands of people line up for a soup kitchen meal each day in Greece. The disastrous developments in poverty and unemployment have culminated into an explosive situation. Mass unemployment, as a blow to people's physical, emotional and mental integrity, as an expropriation of skills and abilities that have been gained through a painstaking and complicated educational process, ruins human lives, nullifies the life plans and aspirations of millions of people and endangers the country's future.

Labour, wages and privatization

A number of measures regarding labour, wages and privatizations were prescribed in the memorandum agreements. The profound changes in labour law and labour relations that took place, initially, in the Public Sector, intended to reduce the deficits, but also to divide the workers, through openly discrediting public sector staff in its entirety. These measures mainly prescribed across-the-board wage cuts for the privileged staff of public enterprises and organizations, but were not only confined to the privileged. Furthermore, they involved revoking the status of 'civil servant' for many public employees, thus resulting in their dismissal. The implementation of these measures in the public sector was followed by the implementation of similar ones in the private sector: abolition of collective bargaining and adoption of individual

ανεργίας των νέων είναι, εκτός των άλλων, η μετανάστευση κυρίως νέων με πολύ καλές σπουδές και άλλα προσόντα. Νέων, που η χώρα χρειάζεται επείγοντως για να ανακάμψει. Σε απόλυτους αριθμούς, από τα 4,4 εκατομμύρια εργατικού δυναμικού στην Ελλάδα, περίπου 1,1 εκατομμύρια είναι άνεργοι. Τον Μάιο του 2016, η ανεργία στην Ελλάδα βρίσκεται στην πρώτη θέση σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, πάνω από το ένα τρίτο του πληθυσμού ζει κάτω από το όριο της φτώχειας (4,3 εκατομμύρια) ή απειλείται με κοινωνικό αποκλεισμό. Θα πρέπει βέβαια να αναφερθεί, ότι κοινωνικές ομάδες, οι οποίες εξορισμού ζουν στη φτώχεια, όπως άστεγοι, μετανάστες χωρίς χαρτιά, τσιγγάνοι κ.λπ. δεν συμπεριλαμβάνονται στις στατιστικές. Όσον αφορά τα παιδιά, πάνω από 439.000 ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας. Πάνω από τα μισά ζουν σε νοικοκυριά που δεν ικανοποιούν βασικές ανάγκες, όπως π.χ. θέρμανση.

Χιλιάδες άνθρωποι στην Ελλάδα σιτίζονται καθημερινά σε συσσίτια. Η καταστροφική εξέλιξη της φτώχειας και της ανεργίας έχει οδηγήσει σε μια εκρηκτική κατάσταση. Η μαζική ανεργία, ως ένα πλήγμα κατά της σωματικής και ψυχοπνευματικής ακεραιότητας των ανθρώπων, ως απαλλοτρίωση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων που έχουν αποκτηθεί σε μια επίπονη και πολύπλοκη εκπαιδευτική διαδικασία, καταστρέφει ανθρώπινες ζωές, ακυρώνει σχέδια ζωής εκατομμυρίων ανθρώπων και θέτει σε κίνδυνο το μέλλον της χώρας.

Εργασία, μισθοί και ιδιωτικοποιήσεις

Τα μνημόνια υπαγόρευαν μια σειρά από μέτρα σχετικά με την εργασία, τους μισθούς και τις ιδιωτικοποιήσεις. Οι βαθιές αλλαγές στο εργατικό δίκαιο και τις εργασιακές σχέσεις άρχισαν από τον δημόσιο τομέα και είχαν ως στόχο να μειώσουν τα ελλείμματα, αλλά και διαμέσου της δημόσιας δυσφήμισης όλων γενικώς των δημοσίων υπαλλήλων, να οδηγήσουν στη διάσπαση των εργαζομένων. Τα μέτρα αφορούσαν κυρίως σε γενικευμένες οριζόντιες περικοπές μισθών όχι μόνο των προνομιούχων υπαλλήλων δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, αλλά και των υπολοίπων, καθώς επίσης και την κατάργηση του καθεστώτος του δημοσίου υπαλλήλου για πολλούς υπαλλήλους με αποτέλεσμα την απόλυσή τους. Αφού ολοκληρώθηκαν τα μέτρα κατά των δημοσίων υπαλλήλων, ελήφθησαν παρόμοια μέτρα στον ιδιωτικό τομέα: κατάργηση των συλλογικών συμβάσεων και καθιέρωση ατομικών συμβάσεων. Ο μέσος μηνιαίος

Erschreckend hoch ist der Anteil der Arbeitslosen unter 25 Jahren. Er ist seit 2008, wo er auch bereits bei 22% lag, auf erschütternde 61,5% gestiegen, aber inzwischen auf 50% gesunken.

Die Jugendarbeitslosigkeit hat u.a. die Emigration insbesondere gut ausgebildeter junger Leute zur Folge, führender Köpfe also, die das Land dringend nötig hätte. In absoluten Zahlen ausgedrückt, sind von 4,4 Mio. Arbeitnehmern in Griechenland 1,1 Mio. ohne Arbeit. Im Mai 2016 ist die Arbeitslosigkeit in Griechenland weiterhin an erster Stelle in der EU.

Laut dem statistischen Amt Griechenlands lebt mehr als ein Drittel der Bevölkerung (4,3 Mio.) unter der Armutsgrenze bzw. ist von sozialer Ausgrenzung bedroht, wobei betont werden muss, dass Gruppen, die per se in Armut leben, wie Obdachlose, Migranten ohne Papiere, Roma etc. statistisch nicht erfasst werden. 439.000 Kinder leben unter der Armutsgrenze, mehr als die Hälfte von ihnen in Haushalten, die über grundlegende Standards, wie z. B. Heizung, nicht verfügen.

Tausende von Menschen in ganz Griechenland sind täglich auf Essenstafeln angewiesen. Die katastrophale Entwicklung von Armut und Arbeitslosigkeit hat zu einer explosiven Situation geführt. Massenarbeitslosigkeit als Anschlag auf die körperliche und seelisch-geistige Integrität, auf die Unversehrtheit der davon betroffenen Menschen, als Enteignung der Fähigkeiten und Eigenschaften, die in einem mühsamen und aufwendigen Bildungsprozess erworben wurden, vernichtet menschliche Existenzen, zieht einen Strich durch Lebensentwürfe von Millionen von Menschen und setzt die Zukunft des Landes aufs Spiel.

Arbeit, Lohnverhältnisse und Privatisierung

In diesem Zusammenhang haben die Memoranden ebenfalls eine Reihe von Maßnahmen vorgeschrieben. Der systematische Eingriff in das Arbeitsrecht begann beim öffentlichen Sektor und hatte die Senkung seiner Defizite zum Ziel, aber auch die öffentliche Diffamierung aller Beamten und dadurch die Spaltung der Arbeitenden. Die Maßnahmen beinhalteten in erster Linie flächendeckende Gehaltskürzungen und betrafen hauptsächlich privilegierte Beamte staatlicher Firmen, aber auch die Aufhebung des Beamtenstatus auf Lebenszeit für viele Beamte, und führte schließlich zu ihrer Entlassung. Nach der Durchsetzung der Maßnahmen gegen Beamte ergriff man ähnliche Maßnahmen auch gegen Arbeitende im

contracts. Since December 2009, the average monthly (gross) wage decreased from 730 to 580 Eur (gross) for the over 25 years of age and to 510 Eur (gross) for the under 25. Deregulation of the labour market allowed employers to become increasingly capricious. Fixed-term and part-time contracts, delays in salary payments; this paints the picture of everyday reality.

The memorandums imposed the privatization of hundreds of public enterprises, organizations, land assets, buildings, ports, airports and even the sewerage system and water supply of both major cities, Athens and Thessaloniki, all of which were sold at meager prices. Often, this has a negative impact on employment, for the benefit of a questionably positive effect on debt reduction.

Crisis and health

Thousands of people, having lost their jobs and their ability to meet their basic needs and obligations, such as feeding their families and paying off their debts, are driven to loss of hope, loss of their homes and property and even to marriage and family break up. This detrimental process often leads to despair, which in turn contributes to a deterioration in the health of people struck by the crisis, as well as an increase in mental health problems and alcoholism. The number of people suffering from severe depression has multiplied. In 2008, the percentage of distressed callers seeking help and advice, who claimed to be in severe depression, was 2 %. By 2012, this had risen to 40 %. A similar increase in suicide rates has occurred; suicides rose by almost 45 % between 2009 and 2012.

This dismal situation is exacerbated by the fact that the public health care system and public hospitals have suffered a heavy blow from austerity measures: lack of medical and support staff, lack of medicine, which is often paid for by the patients themselves. Only a few months ago, did the current government manage to secure health care for 2,5 million uninsured people. On the other hand, and due to the consequen-

μισθός για τους εργαζόμενους μειώθηκε από τα 730 Ευρώ, που ήταν τον Δεκέμβριο του 2009, στα 580 Ευρώ (μικτά) για εργαζόμενους άνω των 25 ετών και στα 510 Ευρώ (μικτά) για εργαζόμενους κάτω των 25 ετών. Με την απορρύθμιση της αγοράς εργασίας γιγαντώθηκε η αυθαιρεσία των εργοδοτών. Συμβάσεις ορισμένου χρόνου και ημιαπασχόλησης, καθυστερήσεις στην αποπληρωμή δεδουλευμένων είναι πλέον καθημερινότητα.

Τα μνημόνια επέβαλαν την ιδιωτικοποίηση εκατοντάδων δημοσίων επιχειρήσεων, οργανισμών, οικοπέδων, κτιρίων, λιμανιών, αεροδρομίων, συμπεριλαμβανοντας ακόμη την αποχέτευση και το νερό της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, και όλα αυτά, βέβαια, σε εξευτελιστικές τιμές. Συχνά, με αρνητική επίδραση στην απασχόληση, αλλά και με αμφισβητούμενη θετική επίδραση στη μείωση του χρέους.

Κρίση και υγεία

Χιλιάδες άνθρωποι που έχασαν τη δουλειά τους και δεν είναι σε θέση να ικανοποιήσουν βασικές τους ανάγκες και υποχρεώσεις, όπως διατροφή της οικογένειας και αποπληρωμή χρεών και δανείων, χάνουν κάθε προοπτική, τα σπίτια και την περιουσία τους. Διαλύονται ακόμη και γάμοι και οικογένειες. Αυτή η καταστροφική εξέλιξη οδηγεί συχνά στην απελπισία και την απόγνωση, η οποία με τη σειρά της συμβάλλει στο να επιδεινώνεται δραματικά η συνολική υγεία όσων ανθρώπων πλήττονται από την κρίση, καθώς και στην αύξηση των ψυχικών ασθενειών και του αλκοολισμού. Ο αριθμός των ανθρώπων με σοβαρή κατάθλιψη έχει πολλαπλασιαστεί. Το ποσοστό, όσων ζητούν βοήθεια μέσω τηλεφώνου για ανθρώπους που βρίσκονται σε κρίση και δηλώνουν σοβαρή κατάθλιψη, από 2 % το 2008 είχε αυξηθεί σε 40 % το 2012. Μια παρόμοια αύξηση παρουσιάζει επίσης το ποσοστό αυτοκτονιών· αυξήθηκαν κατά σχεδόν 45 % μεταξύ 2009 και 2012.

Αυτή η αρνητική κατάσταση γίνεται ακόμη πιο κρίσιμη με δεδομένο ότι το δημόσιο σύστημα υγείας και τα δημόσια νοσοκομεία έχουν υποστεί ένα σοβαρό πλήγμα από τη λιτότητα: έλλειψη ιατρικού βοηθητικού προσωπικού, καθώς και φαρμάκων, που μερικές φορές πρέπει να τα αγοράσουν οι ίδιοι οι ασθενείς. Μόλις πριν λίγους μήνες κατάφερε η σημερινή κυβέρνηση να εξασφαλίσει την ιατρική περίθαλψη 2,5 εκατομμυρίων ανασφάλιστων. Από την άλλη πλευρά και λόγω των επιπτώσεων της κρίσης, υπάρχει μια αυξημένη ζήτηση για ιατρικές υπηρεσίες, οι οποίες δεν μπορούν να ικανοποιηθούν από το δημόσιο σύστημα υγείας, αλλά ούτε και από ιδιώτες γιατρούς, επειδή πολλοί άνθρωποι δεν μπορούν να αντέξουν ένα τέτοιο οικονομικό βάρος ιδιωτικής περίθαλψης.

Privatsektor: die Abschaffung kollektiver Tarifverträge und ihre Umwandlung in individuelle Zeitverträge. Der Mindestlohn für Arbeitende, der im Dezember 2009 730 Euro monatlich betrug, wurde auf 580 Euro (brutto) für Arbeitnehmer über 25 Jahre und auf 510 Euro (brutto) für unter 25-Jährige gesenkt. Durch die Deregulierung des Arbeitsmarktes wurde der Willkür der Unternehmen freier Raum gegeben. Zeitverträge und Kurzarbeit sind Alltag geworden.

In den Memoranden wurde weiterhin festgelegt, dass Hunderte von staatlichen Firmen, Organisationen, Grundstücken, Gebäuden, Häfen und Flughäfen sowie die Wasserversorgung von Athen und Thessaloniki, z.T. weit unter ihrem Wert, privatisiert werden müssen, oft eine weitere Ursache von Arbeitslosigkeit und hinsichtlich des Ziels Schuldenreduzierung von zweifelhaftem Nutzen.

Krise und Gesundheit

Tausende von Leuten, die ihre Arbeit verlieren und dadurch ihren Grundverpflichtungen nicht nachgehen können, wie Ernährung der Familie und andere Grundbedürfnisse befriedigen sowie Kredite und Schulden bedienen, verlieren auch ihre Perspektiven, ihre Häuser, Ehen und Familien brechen auseinander. Diese verhängnisvolle Entwicklung führt unter anderem zur Verzweiflung und Hilflosigkeit, was wiederum dazu beiträgt, dass der allgemeine Gesundheitszustand der Bevölkerung sich drastisch verschlechtert und psychische Erkrankungen und Alkoholismus sehr stark zugenommen haben. Die Zahl der Menschen mit schweren Depressionen hat sich vervielfacht – deren Anteil an telefonisch hilfesuchenden Menschen betrug im Jahr 2008 ca. 2 % aller Anrufe bei telefonischen Krisendiensten, im Jahr 2012 war er auf ca. 40 % gestiegen. Einen ähnlichen Zuwachs weist auch die Selbstmordrate auf. Sie ist zwischen 2009 und 2012 um knapp 45 % gestiegen.

Dem stehen die Einschränkungen im staatlichen Gesundheitswesen gegenüber, die teilweise zu verheerenden Folgen für das reibungslose Funktionieren von Krankenhäusern geführt haben: fehlende Ärzte, fehlende Medikamente, die von Kranken privat besorgt werden müssen u.a. Auf der anderen Seite gibt es eine aufgrund der Folgen der Krise überdimensionierte Nachfrage nach ärztlichen Dienstleistungen, die

Κοινωνικές και πολιτικές επιδράσεις

Η εδώ και εννέα χρόνια συνεχιζόμενη ύφεση οδήγησε σε μια νέα μετανάστευση από την Ελλάδα και κυρίως νέων, άριστα εκπαιδευμένων. Εκτιμάται ότι πάνω από το 30 % απόφοιτων με πανεπιστημιακό δίπλωμα είναι άνεργοι. Το 75 % όσων μεταναστεύουν κατέχουν τουλάχιστον δυο ξένες γλώσσες και, εκτός από το πτυχίο, διαθέτουν και πρώτο μεταπτυχιακό δίπλωμα. Εξ αυτών το 51,2 % έχουν διδακτορικό και το 41 % έχουν κάνει σπουδές στα καλύτερα 100 Πανεπιστήμια του κόσμου. Ο αριθμός των νέων Ελλήνων που μετανάστευσαν στα χρόνια της κρίσης μέχρι το 2015 εκτιμάται στις 332.572. Μερικοί μάλιστα εκτιμούν ότι ο αριθμός είναι διπλάσιος. Μόνο στη Γερμανία το 2011 εργάζονταν περίπου 2.500 Έλληνες γιατροί, και στα τέλη του 2012 αυτός ο αριθμός ήταν περίπου 6.000.

Στο μεταξύ, η παρουσία πάνω από 1.300.000 μεταναστών στην Ελλάδα από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, καθώς και των χιλιάδων προσφύγων, που έρχονται κυρίως από το 2015 με σκοπό να συνεχίσουν για την Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη, αλλά που, λόγω του κλεισίματος των συνόρων και της αλλοπρόσβαλης μεταναστευτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν εγκλωβιστεί στην Ελλάδα, αποτελεί αφορμή για αυξανόμενα φαινόμενα ξενοφοβίας και ρατσισμού. Τα τελευταία χρόνια αυξάνονται οι ρατσιστικές επιθέσεις εναντίον μεταναστών και προσφύγων. Χαρακτηριστικό αυτής της εξέλιξης είναι η είσοδος στη Βουλή του ακροδεξιού φασιστικού κόμματος της Χρυσής Αυγής το 2012 και 2015 με 7%. Ένα κόμμα που είναι ανοιχτά, με λόγια και πράξεις, εναντίον των μεταναστών και των προσφύγων. Εδώ και πολλούς μήνες διεξάγεται δίκη εναντίον του, ως εγκληματικής οργάνωσης με κατηγορίες φόνου, απόπειρας φόνου και ρατσιστικής προπαγάνδας.

Μεγάλη αλληλεγγύη της κοινωνίας των πολιτών

Η συνδεόμενη με την κρίση αποενσωμάτωση και απένταξη πολλών ανθρώπων από κοινωνικές σχέσεις και δίκτυα προκάλεσε την απαρχή ενός μεγάλου μετασχηματισμού. Αυτός παράγει νέες ικανότητες και πρακτικές ζωής, καθώς και νέους αξιακούς προσανατολισμούς, αλλά και απαιτεί την επανανακάλυψη των ξεχασμένων. Παράγει επίσης τη δραστηριοποίηση της κοινωνίας των πολιτών με στόχο την αλληλεγγύη, τη δικαιοσύνη και ένα πρακτικό ενδιαφέρον για τα κοινά. Στην πραγματικότητα είμαστε μάρτυρες ενός μεγάλου κινήματος αλληλεγγύης, η οποία εξαπλώνεται σε όλη την Ελλάδα και παίρνει πολλές και διάφορες μορφές.

ces of the crisis, there is a high demand for medical services, which cannot be covered by the public health system, nor by private health care, as the latter is unaffordable for most people.

Social and political effects

Nine consecutive years of recession have led to a new wave of migration from Greece, mainly of the young, and mostly of the highly skilled. An estimated 30 % of university graduates are unemployed. 75 % of those who migrate are fluent in at least two languages and hold one Master's degree, on top of a Bachelor's. Of those, 51.2 % hold a PhD and 41 % have studied in the top 100 universities of the world. The estimated number of young Greeks who have migrated in the years of the crisis until 2015 is 332,572. Some estimate that this number is in fact double. In Germany alone, 6,000 Greek doctors were registered working at the end of 2012, whilst this number was 2,500 in 2011.

Meanwhile, in Greece, there are over 1,300,000 migrants, who had entered the country in the 90s, and thousands more refugees, entering mainly since 2015, and intending to continue their journey to Central and Northern Europe. However, due to the closing of the borders and the European Union's erratic immigration policy, all these people have been trapped in the country, a fact that spurs increased xenophobia and racism. In recent years, racist attacks against migrants and refugees are on the rise. Telling of this development, was the entry into Parliament of the extreme right-wing, fascist party 'Golden Dawn', following the 2012 and 2015 elections, having gained 7 % of the vote. This is a party, which is openly hostile towards migrants and refugees, both in discourse and in deed. For the past many months, this party is standing trial, accused as a criminal organization and charged with murder, attempted murder and racist propaganda.

The great solidarity of civil society

People's detachment and exclusion from social relations and networks, which is associated with the crisis, has brought about a great transformation.

von privaten Ärzten nicht aufgefangen werden kann, da sich viele Menschen private Krankenversorgung nicht mehr leisten können.

Soziale und politische Auswirkungen

Die seit über neun Jahren anhaltende Rezession hat zu einer neuen Migration aus Griechenland, vor allem von bestens ausgebildeten jungen Leuten geführt. Man schätzt, dass mehr als 30 % der Universitätsabsolventen arbeitslos sind. Sieben von zehn Diplomhabern würden ins Ausland gehen. 73 % von denen, die ins Ausland gehen, beherrschen mindestens zwei Fremdsprachen und haben außer dem Diplomstudium auch ein Masterstudium absolviert, 51,2 % haben promoviert und 41 % von ihnen haben an den 100 besten Universitäten der Welt studiert. Die Zahl der jungen Griechen, die in den Jahren der Krise bis 2015 ausgewandert sind, wird auf 332.572 geschätzt, wobei einige von einer doppelt so hohen Zahl ausgehen. Allein in Deutschland waren im Jahr 2011 ca. 2.500 griechische Ärzte beschäftigt, Ende 2012 war die Zahl auf ca. 6.000 gestiegen.

Indes ist die Präsenz von mehr als 1.300.000 ausländischen Migranten in Griechenland seit Anfang der 90er Jahre und der vielen Flüchtlinge, die seit 2015 über die Grenzen alltäglich nach Griechenland kommen und bleiben, da die Grenzen Richtung Zentraleuropa hermetisch geschlossen wurden, Anlass für wachsende Ausländerfeindlichkeit und Rassismus. Die Übergriffe mit rassistischem Hintergrund gegen Migranten und Flüchtlinge vermehren sich. Kennzeichnend für diese Entwicklung ist der Eintritt der radikal faschistischen Partei, Chrysi Avgi (Goldene Morgenröte) ins Griechische Parlament 2012 und 2015 mit 7 %, eine Partei, die offen mit Wort und Tat gegen Migranten und Flüchtlinge Hetze betreibt. Seit Monaten läuft ein Prozess wegen Mord, Mordversuch und Hetze gegen sie als kriminelle Vereinigung.

Große Solidarität in der Zivilgesellschaft

Die mit der Krise verbundene Desintegration vieler Menschen aus Verflechtungs-Zusammenhängen hat einen epochalen Wandel eingeleitet. Er erzeugt neue und verlangt die Wiederentdeckung von vergessenen Lebensorientierungen und -praktiken, Fähigkeiten und Wertvorstellungen, aber

This is turn, begets the creation of new skills, new life practices and value systems, but also compels us to rediscover old ones. It also motivates civil society in the direction of solidarity, justice and a true interest in the commons. Actually, what we are witnessing today, is a great solidarity movement; solidarity that is spreading across the entire country and is assuming many different forms. Whereas some initiatives take on a purely philanthropic character or are merely concerned with survival, others involve a socio-political vision that goes beyond the short-term goal of survival, and suggests a change in the ways of being, in the economy, in politics. There is a great number of solidarity projects and initiatives. To list but a few, these range from local social kitchens, soup kitchens, clothing exchange and distribution, co-operative and social grocery stores, farming co-ops, free educational and cultural activities, social clinics, volunteer based hospitals and pharmacies, organizations such as Médecins Sans Frontières and Doctors of the World to initiatives such as exchange networks, 'no middleman' markets, alternative currencies, a co-operative independent press self managed by sacked journalists and an occupied factory in Thessaloniki, self managed by the workers who were sacked when the owners declared it bankrupt. Civil society initiatives, such as these, take the place of a dwindling social policy and carry out social and community work, mostly with no aid from state institutions.

These initiatives, in their uniqueness and autonomous character, realize small but important steps towards a certain concrete utopia. The majority of these are organized on a local level, thus contributing to the local commons, all the while, overcoming dated ways of acting and thinking. They propose alternatives for securing life, social-productive participation and collective development. This is a form of active social policy, that originates from civil society, and promotes socially and ecologically sustainable solutions, based on the participation of people in their local communities. If we perceive human history and social transformation as an ongoing process of crises, if we understand the state of emergency not as temporary and transient, not as the exception, but the rule, then we can appreciate the present crisis as an historical opportunity for social rebirth.

Μερικές πρωτοβουλίες είναι καθαρά φιλανθρωπικές, άλλες σκοπεύουν στην επιβίωση, αλλά και πάρα πολλές εμπεριέχουν ένα κοινωνικοπολιτικό πρόταγμα, το οποίο σκοπεύει πέρα από τον βραχυπρόθεσμο στόχο της επιβίωσης, στην αλλαγή του τρόπου ζωής, της οικονομίας και της πολιτικής. Τα αλληλέγγυα εγχειρήματα και οι πρωτοβουλίες εκτείνονται από τοπικές κοινωνικές κουζίνες και συσσίτια, διανομή ή/ και ανταλλαγή ρούχων, συνεταιριστικά και κοινωνικά παντοπωλεία, γεωργικούς συνεταιρισμούς μέχρι δωρεάν εκπαιδευτικές και πολιτιστικές προσφορές, κοινωνικά ιατρεία, αλληλέγγυα νοσοκομεία και φαρμακεία υποστηριζόμενα από εθελοντές γιατρούς και βοηθητικό προσωπικό, τους Γιατρούς χωρίς Σύνορα και Γιατρούς του Κόσμου με διεθνή δικτύωση, ανταλλακτικά δίκτυα, δίκτυα χωρίς μεσάζοντες, τοπικά νομίσματα, μια συνεταιριστική ανεξάρτητη εφημερίδα αυτο-οργανωμένων απολυμένων δημοσιογράφων, και ένα χρεοκοπημένο εργοστάσιο στη Θεσσαλονίκη, κατειλημμένο από τους απολυμένους εργάτες του, που λειτουργεί και παράγει αυτοδιαχειριστικά. Τέτοιες πρωτοβουλίες δράσης από την κοινωνία των πολιτών αντικαθιστούν τη συρρικνωμένη κοινωνική πολιτική και εξασκούν μια κοινωνική και κοινοτική εργασία, τις περισσότερες φορές, χωρίς καμιά βοήθεια από κρατικούς θεσμούς.

Οι πρωτοβουλίες αυτές έχουν κάτι το ιδιόμορφο και αυτόνομο, και πραγματοποιούν μικρά σημαντικά βήματα προς μια συγκεκριμένη ουτοπία, ως ιστορικά υπαρκτής δυνατότητας. Ως επί το πλείστον, δραστηριοποιούνται σε τοπικό επίπεδο και συνεπώς συνδιαμορφώνουν τα τοπικά κοινά, υπερβαίνοντας την εμμονή σε ξεπερασμένα υποδείγματα δράσης και αντίληψης. Προσπαθούν να προτείνουν επιλογές εξασφάλισης της ζωής, της κοινωνικο-παραγωγικής συμμετοχής και της συλλογικής ανάπτυξης. Είναι μια μορφή ενεργητικής κοινωνικής πολιτικής της κοινωνίας των πολιτών, που προωθεί βιώσιμες, κοινωνικά και οικολογικά, λύσεις προβλημάτων με τη συμμετοχή των ανθρώπων στις τοπικές κοινότητες. Αν κατανοούμε την ανθρώπινη ιστορία και τον κοινωνικό μετασχηματισμό ως μια συνεχή διαδικασία κρίσεων, την κατάσταση έκτακτης ανάγκης όχι ως εξαίρεση, ως κάτι το προσωρινό και μεταβατικό, αλλά ως τον κανόνα, τότε μπορούμε να κατανοήσουμε την παρούσα κρίση ως μια ιστορική ευκαιρία για την κοινωνική ανανέωση.

auch Aufgaben der Zivilgesellschaft für Solidarität, Gerechtigkeit und praktisches Interesse für das Gemeinwesen. In der Tat wird man Zeuge einer großen Solidarisierungsbewegung, die sich über ganz Griechenland ausbreitet und sehr verschiedene Formen annimmt. Einige Initiativen sind rein philanthropisch, andere sind Überlebensaktionen, aber sehr viele davon beinhalten einen gesellschaftspolitischen Aspekt, der über ein kurzfristig orientiertes Überlebensziel hinaus ausgerichtet ist. Die Projekte reichen von kommunalen Suppenküchen, Kleiderkammern, genossenschaftlichen Supermärkten, Gemeinschaftsgärten und landwirtschaftlichen Kooperativen, über kostenlose Bildungs- und kulturelle Angebote, medizinische Ambulanzen und solidarische Krankenhäuser und Apotheken mit ehrenamtlich tätigen Ärzten, Apothekern und Pflegepersonal, unter anderem organisiert von Ärzten der Welt Griechenland und damit auch international vernetzt, bis hin zu Tauschbörsen, lokalen genossenschaftlichen Währungen, einer von entlassenen Journalisten selbstorganisierten unabhängigen Zeitung und einer von Arbeitern übernommenen bankrottgegangenen Fabrik in Thessaloniki.

Diese Handlungsinitiativen ersetzen die abgebaute Sozialpolitik und stellen eine Sozial- und Gemeinwesenarbeit dar, die von der Zivilgesellschaft initiiert wird, meistens ohne jegliche Hilfe von staatlichen Institutionen. Diese Handlungsinitiativen haben etwas Eigennütziges und Eigenständiges und praktizieren kleine wichtige Schritte in Richtung einer konkreten Utopie als einer historisch existenten Möglichkeit. Meistens sind sie auf lokaler Ebene aktiv und gestalten somit das lokale Gemeinwesen jenseits des Festhaltens an überkommenen Handlungs- und Einstellungsmustern. Sie versuchen Optionen der Existenzsicherung, der sozial-produktiven Teilhabe und der kollektiven Entwicklung zu bieten. Es ist eine Form der aktivierenden Zivil-Sozialpolitik, die sozial und ökologisch zukunftsfähige Problemlösungen unter Beteiligung der Menschen in den lokalen Gemeinwesen fördert. Wenn wir die menschliche Geschichte, die gesellschaftliche Transformation als einen kontinuierlichen Prozess von Krisen verstehen, den Ausnahmezustand nicht als Ausnahme, als etwas Provisorisches, Vergängliches, sondern als die Regel, können wir die gegenwärtige Krise auch als historische Chance für eine gesellschaftliche Erneuerung begreifen.

Some images are jarring. Images that reflect a terrifying unknown and perhaps, for this reason, they can penetrate our emotions almost intact and scar us.

Just as all ills befalling this country, the 21st century crisis, at its beginning, was treated much like a passing storm. Thus, the majority of the local population persisted on living within a virtual, consumerist reality, which has been shaped, in the course of the past four decades, by the post-dictatorship policies of the two major political parties, the right-wing New Democracy and the social democratic PASOK.

At the end of the line, the goal of implementing a raw capitalist model at the expense of the many and for the benefit of the few advocates of multinational corporations and banking institutions, was achieved. The country was placed under international supervision; its first victims appeared on the doorsteps of abandoned shops: the homeless. They made visible that which the invisible speculators of the globalized markets conceal behind a vague discourse around public deficits, incomprehensible to the average human. Especially in Greece, the homeless demonstrated the disintegration of a social fabric woven in the post war era around the nucleus of the family, its home ownership and small business. In other words, they unveiled the human face of the crisis, in which each one of us can see a reflection of themselves. The homeless became the neighbor, the grandpa, the granny, the friend, who suddenly became destitute, being unable to pay off their debts, and in whose place we may find ourselves tomorrow. They became, I believe, one of the most powerful triggers to jolt an artificially 'refined' society out of its slumber.

As in most crises around the world, the crisis in Greece begot monsters, such as the neonazi formation of the

Υπάρχουν εικόνες που μας συγκλονίζουν. Εικόνες που δείχνουν το ανοίκειο, που τόσο φοβόμαστε, κι ίσως γι' αυτό διαπερνούν σχεδόν αδιαμεσολάβητες στο θυμικό μας και μας αγγίζουν.

Η κρίση στην Ελλάδα του 21ου αιώνα αντιμετωπίστηκε στην αρχή της, όπως όλα τα δεινά που πλήττουν τη χώρα, ως ένα παροδικό καιρικό φαινόμενο, σύμφωνα με την προσφιλή λαϊκή παροιμία 'μπόρα είναι, θα περάσει'. Έτσι ώστε η πλειοψηφία των κατοίκων της να προσπαθεί να συνεχίσει να ζει μέσα στην εικονική, καταναλωτική πραγματικότητα που διαμόρφωσε επί τέσσερις δεκαετίες και πλέον η μεταπολιτευτική πολιτική των δύο μεγάλων κομμάτων, της δεξιάς ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ και του σοσιαλδημοκρατικού ΠΑΣΟΚ

Μέχρι που ο στόχος της εφαρμογής ενός ωμού καπιταλιστικού μοντέλου πάνω στις πλάτες των πολλών και προς όφελος των ολίγων εκφραστών των πολυεθνικών εταιριών και των τραπεζών επετεύχθη, η χώρα τέθηκε κάτω από διεθνή εποπτεία και στα κατώφλια των εγκαταλελειμμένων μαγαζιών εμφανίστηκαν τα πρώτα της θύματα, οι άστεγοι. Έφεραν στο προσκήνιο αυτό που οι αόρατοι κερδοσκόποι των παγκοσμιοποιημένων αγορών κρύβουν κάτω από μια θολή ρητορεία περί δημοσίων ελλειμμάτων, που σχεδόν κανένας κοινός θνητός δεν καταλαβαίνει. Έδειξαν, ιδιαίτερα στην Ελλάδα, τη διάλυση ενός κοινωνικού ιστού που πλέχτηκε μεταπολεμικά γύρω από τον πυρήνα της οικογένειας, την ιδιόκτητη μικρή κατοικία της και τη μικρομεσαία επιχείρησή της. Έκαναν με δυο λόγια ορατό το ανθρώπινο πρόσωπο της κρίσης, όπου ο καθένας μας μπορούσε να καθρεφτιστεί. Ο άστεγος ήταν ο γείτονας, ο παππούς, η γιαγιά, ο φίλος που έμεινε ξαφνικά στο δρόμο, γιατί δεν μπόρεσε να πληρώσει τα δάνειά του, και του οποίου τη θέση θα μπορούσαμε να πάρουμε αύριο κι εμείς. Αποτέλεσαν, θεωρώ, ένα από τα ισχυρότερα εναύσματα που ξύπνησαν μια τεχνητά 'εξευγενισμένη' κοινωνία.

Η κρίση στην Ελλάδα, όπως και όλες οι κρίσεις σε όλες τις χώρες του κόσμου, γέννησε τέρατα, όπως τα μορφώματα της νεοναζιστικής, εγκληματικής οργάνωσης 'Χρυσή Αυγή', αλλά και νέα συλλογικά υποκείμενα αλληλεγγύης στον κοινωνικό, οικονομικό και τον πολιτισμικό τομέα.

Es gibt Bilder, die uns erschüttern. Bilder, die das Unheimliche zeigen, vor dem wir uns so sehr fürchten. Vielleicht deshalb durchdringen sie fast unmittelbar unsere Seele und berühren uns.

Die Krise im Griechenland des 21. Jahrhunderts wurde anfangs wie alle Plagen, die über das Land gekommen sind, als ein vorübergehendes Wetterphänomen hingenommen, nach dem beliebten Sprichwort 'Es ist nur ein Sturm, der vorübergeht'. Auf diese Weise versuchte die Mehrheit der Bewohner in der fiktiven, konsumfreundlichen Wirklichkeit die die Politik der zwei großen Parteien (der konservativen NEA DIMOKRATIA und des sozialdemokratischen PASOK) über vier Jahrzehnte lang gestaltete, weiterhin zu leben.

Als Griechenland unter internationale Aufsicht geriet und das Ziel der Anwendung eines rohen Kapitalismus auf den Schultern der Vielen zugunsten der Wenigen, der Vertreter der multinationalen Firmen und der Banken, erreicht war, erschienen an den dunklen Eingängen der verlassenen Geschäfte der Hauptstadt die ersten Opfer der Krise: die Obdachlosen. Sie brachten zum Vorschein, was die unsichtbaren Spekulanten der globalisierten Märkte verheimlichen unter einer nebulösen Rhetorik über Staatsdefizite, die kein Normalsterblicher verstand. Sie zeigten, speziell in Griechenland, die brutale Auflösung des sozialen Netzes, das hierzulande nach dem Ende des zweiten Weltkriegs um den Kern der Kleinfamilie, ihre kleinen Eigentumswohnungen und ihre mittelständischen Unternehmen geflochten worden war. Sie machten das menschliche Gesicht der Krise sichtbar, in dem sich jeder von uns spiegeln konnte. Der Obdachlose war unser Nachbar, der Opa, die Oma oder der Freund, der plötzlich ohne Dach über dem Kopf blieb, weil er nicht imstande war seine Kredite zu begleichen, an dessen Stelle wir morgen sein könnten. Sie verbildlichten, glaube ich, einen der stärksten Impulse, die die künstlich 'gentrifizierte' Gesellschaft wachrüttelten.

Die Krise im Griechenland brachte, wie alle Krisen in jedem Land der Welt, monströse Gebilde hervor, wie die neonazistische, kriminelle Organisation 'Goldenen Morgenröte', aber auch kollektive Subjekte der Solidarität sowohl im sozialen und wirtschaftlichen als auch im kulturellen Bereich.

criminal organization 'Golden Dawn'. At the same time, new collective subjects, founded on solidarity, appeared in the social, economic and cultural fields.

The large number of new artist groups to have sprung up in the last decade, confirms this fact. Artists join together in action, mainly in the public space, in pedestrian streets, municipal markets, cul-de-sacs in the center of Athens, small bookshops and grocery stores. In other words, in places, which do not belong to the conventional art market, and which are accessible to a wider audience. They carry with them, the knowledge of the international and domestic pioneering movements that emerged in dismal times, such as ours. I am referring to the deformed and fragmented faces of expressionism and cubism, the works of arte povera, created out of 'poor' and raw materials, the critical images of 'New Greek Realists', based on the representations of their epoch, the tangible images on the city's walls, the philosophically and politically minded projects of conceptual art. Just like their mentors, they seek a creative path of resistance to the irrational barbarity, as well as a new role for the artist, who is urged to cease being self-referential and to actively engage with what's happening around him.

An indicative example is the work of the visual artist Dimitris Katsoudas, who created the 'Home of the Homeless', inspired by the matchbox structure and made out of cardboard boxes. It is a bed, easily folded and unfolded, that can be transported on a luggage trolley. The home's proportions are identical to those of the memorial of the Unknown Soldier, which is situated in front of the Greek Parliament on Syntagma sq. Inevitably, this draws a parallel between the empty cot of the unknown soldier, who lost his life in battle, but gained a prominent memorial, and the invisible citizen, who lost his home in the battle for survival and is doomed to disappear in the anonymity of numbers.

Some images are jarring, because they connect artistic deed to real life, positing, in this way, as an imperative, Adorno's dictum that, 'art remains alive only due to the strength of its social resistance'. There are images that illuminate with their trueness, the obscurantism of our era; images that lend us the courage to face this obscurantism. At the end of the day, this is what we strive for, isn't it?

Ο μεγάλος αριθμός των ομάδων νέων καλλιτεχνών που δημιουργήθηκαν την τελευταία δεκαετία το επιβεβαιώνει. Δρουν από κοινού και κατά κύριο λόγο στο δημόσιο χώρο, σε πεζόδρομους, δημοτικές αγορές, αδιέξοδα στο κέντρο της Αθήνας, μικρά βιβλιοπωλεία και μανάβικα. Σε μέρη, δηλαδή, που δεν εντάσσονται στη συνήθη αγορά της τέχνης και είναι προσβάσιμα σε ένα ευρύτερο κοινό. Φέρουν στις 'αποσκευές' τους τη γνώση των διεθνών και εγχώριων πρωτοποριακών κινημάτων, που γεννήθηκαν σε δύσκολους καιρούς σαν τους σημερινούς. Μιλώ για τα παραμορφωμένα και κερματισμένα πρόσωπα του εξπρεσιονισμού και του κυβισμού, τις φτιαγμένες με 'φτωχά' υλικά και πρώτες ύλες της arte povera, τις κριτικές, βασισμένες πάνω σε τεκμήρια της εποχής τους, εικόνες των 'Νέων Ελλήνων Ρεαλιστών', τις απτές εικόνες των τοίχων της πόλης, τα συσχετισμένα με φιλοσοφικές σκέψεις και πολιτικές ιδέες πρότζεκτ της εννοιολογικής τέχνης. Αναζητούν, όπως και τα πρότυπά τους, ένα δημιουργικό δρόμο αντίστασης στην ανορθολογική βαρβαρότητα, αλλά και έναν νέο ρόλο του καλλιτέχνη, που καλείται να βγει από την αυτοαναφορικότητά του και να εμπλακεί ενεργά στα όσα συμβαίνουν γύρω του.

Ενδεικτικά θέλω να αναφέρω εδώ ένα έργο του εικαστικού Δημήτρη Κατσούδα, που έφτιαξε με χαρτόκουτα, με βάση τη λογική της δομής του σπιρτόκουτου, το 'Σπίτι του Άστεγου'. Ένα κρεβάτι, που ο κάτοχός του μπορεί να ανοίξει και να κλείσει εύκολα και να το μεταφέρει πάνω σε ένα τρίλερ για βαλίτσες. Οι αναλογίες του σπιτιού είναι ίδιες με αυτές του μνημείου του Άγνωστου Στρατιώτη μπροστά από την ελληνική βουλή στο Σύνταγμα. Συνδέουν αναπόφευκτα την κενή κλίνη του αφανή στρατιώτη, που έχασε τη ζωή του στο πεδίο των μαχών και όμως απέκτησε ένα αναγνωρίσιμο μνημείο, με τον αφανή πολίτη, που έχασε τη στέγη του στη μάχη για την επιβίωση και θα χαθεί μέσα στην ανωνυμία των στατιστικών αριθμών.

Υπάρχουν εικόνες που μας συγκλονίζουν, γιατί συνδέουν την καλλιτεχνική πράξη με την πραγματική ζωή. Θέτοντας ως πρόταγμα τη ρήση του Αντόρνο 'η τέχνη παραμένει ζωντανή μόνον χάρις στη δύναμη της κοινωνικής της αντίστασης'. Είναι εικόνες που φωτίζουν το σκοταδισμό της εποχής μας με την αλήθεια τους, εικόνες που μας δίνουν κουράγιο για να τον αντιμετωπίσουμε. Εν τέλει αυτό δεν είναι το ζητούμενο;

Das beweist der Zuwachs an neuen Gruppierungen von jungen Künstlern im letzten Jahrzehnt. Sie agieren gemeinsam im öffentlichen Raum, in Fußgängerzonen und Sackgassen des Stadtzentrums, kleinen Buchhandlungen und Gemüseläden, d.h. an Orten die, außerhalb des Kunstbetriebes, für ein breites Publikum zugänglich sind. Sie tragen in ihrem 'Gepäck' das Wissen über die avantgardistischen Strömungen, die in schwierigen Zeiten wie die heutigen, vor, zwischen und nach den beiden Großen Weltkriegen geboren wurden. Ich denke an die verformten, zerlegten Gesichter des Expressionismus und Kubismus, an die aus 'armen' Materialien und Fundstücken gemachten Installationen und Skulpturen der Arte povera, die kritischen, auf zeitgeschichtlichen Dokumenten basierenden Bilder der 'Neuen Griechischen Realisten', an die greifbaren Wandmale-reien der Stadt oder an die gedanklich assoziativen Projekte der Konzeptuellen Kunst. Sie suchen, wie ihre Vorbilder, einen schöpferischen Weg des Widerstands gegen die Barbarei und vor allem eine neue Rolle des Künstlers, der dazu aufgerufen wird, aus seiner Selbstbezogenheit herauszukommen und sich in die Geschehnisse der Welt um ihn herum zu involvieren.

Beispielhaft möchte ich hier auf das Werk von Dimitris Katsoudas (s. S. 49) ausführlicher eingehen. Er schuf nach dem Vorbild einer Streichholzschachtel 'Das Haus des Obdachlosen': Ein Bett aus Pappkarton, den sein Besitzer einfach aufmachen, schließen und auf einem Roller problemlos wie einen Koffer transportieren kann. Die Maße des 'Hauses' entsprechen exakt denen des 'Denkmals des Unbekannten Soldaten' vor dem griechischen Parlament. Der Künstler verbindet durch diese Analogie den unbekannten Menschen, der auf dem Schlachtfeld sein Leben verlor und eine öffentliche Anerkennung erhält, mit dem unbekannten Bürger, der auf dem Kampfplatz ums Überleben sein Haus verlor und in die Anonymität der öffentlichen Statistik verschwindet.

Es gibt Bilder, die uns erschüttern, weil sie die künstlerische Praxis mit dem wirklichen Leben verbinden, in dem sie den Satz Theodor W. Adornos: 'Einzig durch ihre gesellschaftliche Widerstandskraft erhält Kunst sich am Leben' als ihre These verwirklichen. Es sind Bilder, die das Dunkel unserer Zeit durch ihre Wahrheit erleuchten, Bilder, die uns den Mut geben, ihm entgegenzutreten. Ich frage mich, ob es nicht darum geht: in der Kunst und ebenso wie im wirklichen Leben.

The Athenian urban reality is a unique environment which differs greatly from other European capitals in a number of ways. Modern Athens is a relatively new city, despite its ancient origins, and surprisingly, some city planning was present in its creation as the capital of the modern Greek state. However, the city was reshaped during the influx of diaspora Greeks from Turkey during the population exchange of the early 1920s, which saw the inhabitants of the city almost double and a chaotic spontaneous construction of neighbourhoods and houses shaped what is the vast labyrinth of this modern capital today. A continuation of events, such as dictatorships, occupations, archaeological interruptions and a series of political crises have accidentally created a space which lacks the control and order seen in many developed capitals of the world.

Athens contains plenty of derelict buildings and abandoned streets and the neglect of many of the central parts of the city means that street art does not stand out, but rather fits into the visual turmoil. As the media of the world focused their gaze on Athens during the recent economic crisis, the story of Athenian street art often became an additional point of focus. Context is more important than content when looking at street art in Athens, as the physical and political space within which it manifests itself is essential to its very existence. The streets lend themselves to artistic interventions as they have become large spontaneous outdoor galleries, allowing creativity to spill into public space at the same time as funding for and income from art is at a low due to the financial collapse. Any meaning represented in the works tends to resonate the concerns of the tumultuous present with themes such as misery, suffering, revolt, anti-racism, anti-authority, capitalism and freedom, but also present is a certain playfulness which often points towards contradictions and mocks power.

Η αστική πραγματικότητα της Αθήνας είναι ένα μοναδικό περιβάλλον που διαφέρει σημαντικά και ποικιλοτρόπως από άλλες ευρωπαϊκές μητροπόλεις. Παρά την αρχαιότητά της, η σύγχρονη Αθήνα είναι μια σχετικά νέα πόλη, κατά τη δημιουργία της οποίας, ως πρωτεύουσα του σύγχρονου ελληνικού κράτους, υπήρξε, παραδόξως, κάποια μορφή πολεοδομίας. Ωστόσο, η πόλη μεταμορφώθηκε σημαντικά με την εισροή των Ελλήνων της διασποράς που ήρθαν από την Τουρκία κατά την ανταλλαγή πληθυσμών στις αρχές του 1920. Τότε η πόλη είδε τον πληθυσμό της να διπλασιάζεται και μια χαοτική αυθόρμητη οικοδόμηση γειτονιών και κατοικιών να διαμορφώνουν αυτό που σήμερα είναι ο αχανής λαβύρινθος ετούτης της σύγχρονης μητρόπολης. Μια αλληλουχία γεγονότων, όπως δικτατορίες, κατοχή, αρχαιολογικές παρεμβάσεις και μια σειρά από πολιτικές κρίσεις, έχουν κατά συνέπηση δημιουργήσει έναν χώρο απ' τον οποίο απουσιάζει ο έλεγχος και η τάξη που χαρακτηρίζουν πολλές ανεπτυγμένες πρωτεύουσες του κόσμου.

Τόσο η ύπαρξη πολλών εγκαταλελειμμένων κτιρίων και δρόμων, όσο και το γεγονός ότι πολλές γειτονιές του κέντρου παραμελούνται, καθιστά την τέχνη του δρόμου στην Αθήνα ένα στοιχείο που ταιριάζει απόλυτα με την οπτική αναταραχή, παρά ξεχωρίζει. Καθώς τα διεθνή ΜΜΕ, με την πρόσφατη οικονομική κρίση, έστρεψαν το βλέμμα τους στην Αθήνα, η ιστορία της αθηναϊκής τέχνης του δρόμου έγινε ένα επιπλέον σημείο εστίασης. Παρατηρώντας την τέχνη του δρόμου στην Αθήνα, βλέπουμε ότι το περιβάλλον είναι μεγαλύτερης σημασίας από το περιεχόμενο, καθώς ο φυσικός και πολιτικός χώρος μέσα στον οποίο εκδηλώνεται είναι καθοριστικός για την ίδια την ύπαρξη. Οι δρόμοι προσφέρονται για καλλιτεχνικές παρεμβάσεις. Στην παρούσα περίοδο όπου η χρηματοδότηση για και το εισόδημα από την τέχνη φθίνουν λόγω της οικονομικής κατάρρευσης, οι δρόμοι μετατρέπονται σε μια τεράστια αυθόρμητη γκαλερί εξωτερικού χώρου και η δημιουργικότητα ξεχύνεται στον δημόσιο χώρο. Το όποιο νόημα απεικονίζεται στα έργα, συνήθως αντηχεί τις ανησυχίες του πολυτάραχου παρόντος, με θέματα όπως η μιζέρια, η οδύνη, η εξέγερση, ο αντιρατσισμός, η αντιεξουσία, ο καπιταλισμός και η ελευθερία, αλλά συχνά και με ένα παιχνιδιάρικο ύφος που καταδεικνύει αντιφάσεις και περιγελά την εξουσία.

Die urbane Realität Athens bildet einen einzigartigen Stadtraum, der sich von anderen europäischen Hauptstädten in verschiedener Hinsicht stark unterscheidet. Das moderne Athen ist trotz seines antiken Ursprungs eine relativ junge Stadt. Erstaunlicherweise gab es Ansätze von Stadtplanung bei ihrer Entstehung als Hauptstadt des modernen Griechenlands. Die Stadt wurde jedoch umgestaltet während des Zustroms der Auslandsgriechen aus der Türkei, während des Bevölkerungsaustauschs in den frühen 1920er Jahren, der fast zu einer Verdoppelung der Einwohnerzahl führte. Chaotische spontan entstandene Hausbauten und Wohnviertel haben zu dem geführt, was heute das unübersehbare Labyrinth dieser modernen Hauptstadt darstellt. Ein Kontinuum an Einschnitten wie Diktatur, Besatzung, archäologische Grabungen und eine Serie von politischen Krisen haben rein zufällig einen Stadtraum geschaffen, dem die Kontrolle und Ordnung abgeht, wie man sie in vielen entwickelten Hauptstädten der Welt vorfindet.

In Athen findet sich eine Fülle von verfallenen Häusern und verlassenen Straßenzügen, die Verwahrlosung großer Teile der Innenstadt führt dazu, dass Street Art sich nicht heraushebt, sondern gut zum visuellen Chaos passt. Als die internationalen Medien während der aktuellen ökonomischen Krise ihr Augenmerk auf Athen richteten, geriet auch die Geschichte der Athener Street Art öfter in den Fokus der Aufmerksamkeit. Kontext ist wichtiger als Inhalt, wenn man auf Street Art in Athen schaut, weil der physische und politische Raum, in dem sie sich manifestiert, einen wesentlichen Teil ihrer Existenz ausmacht. Die Straßen bieten sich an für künstlerische Interventionen, nachdem sie sich zu riesigen spontanen Outdoor-Galerien entwickelt haben. Sie ermöglichen der Kreativität, in den öffentlichen Raum überzuschwappen, da gleichzeitig die öffentlichen Gelder für und ein Leben von Kunst wegen des finanziellen Kollapses am Boden liegen. Die in den Werken angesprochenen Inhalte spiegeln gewöhnlich die Sorgen der turbulenten Gegenwart mit Themen

In the greater art world, street art is often seen as something insignificant, and trendy in the wrong way, like chart friendly pop music. However, if one really looks at the characteristics of it, street art has a uniqueness and an attitude which makes it the most uncompromising of artforms. The act of creating visual designs on the available materials of the city is a direct action approach to art, full of DIY ethics and reminiscent of punk culture and anarchist ideals. The artform is not immediately concerned with quality, recognition or commercial success, but appears for the sake of existing, without asking for permission, with no promise of rewards and with the possibility of legal repercussions. The mainstream art world is confined to galleries and museums, constantly seeking relevance and self promotion, whilst street art lives beyond these confines and communicates to whoever walks the streets and is produced by whoever wants to produce.

The presence of street art in Athens is in great contrast to its existence in other metropolises where the very different conditions define the artform in a different sense. When the state and the police are actively working against the presence of street art, and maybe more strongly graffiti, the artform becomes a sort of creative protest which challenges control of public imagery. In Athens it is not so much the artform which is subversive in its methodology, as it is its content and the subcultures and political movements that it may be associated with, since street art has very much been tolerated with minimum legal repercussions.

In many ways Athens offers a kind of nostalgic time travel back to days when big cities housed creativity in a free form, due to containing areas that had not fallen victim to processes such as gentrification and the resulting monoculture. Many urban metropolises

Στον ευρύτερο χώρο της τέχνης, η τέχνη του δρόμου συχνά αντιμετωπίζεται ως ήσσονος σημασίας και προσομοιάζεται κακεντρέχως με την ποπ μουσική. Ωστόσο, με μια βαθύτερη ματιά στα χαρακτηριστικά της, βλέπει κανείς ότι η τέχνη του δρόμου έχει μια μοναδικότητα και ένα ύφος που την καθιστούν την πιο ασυμβίβαστη μορφή τέχνης. Η πράξη της δημιουργίας αισθητικού έργου πάνω στο διαθέσιμο υλικό της πόλης, είναι μια καλλιτεχνική προσέγγιση άμεσης δράσης, που βρίθεται από το ήθος του DIY και θυμίζει την πανκ κουλτούρα και τα ιδανικά του αναρχισμού. Αυτή η μορφή τέχνης δεν απασχολείται άμεσα με την ποιότητα, την αναγνώριση ή την εμπορική επιτυχία, αλλά εμφανίζεται με σκοπό απλά να υπάρχει, δίχως να ζητά την άδεια, χωρίς καμία προσδοκία ανταμοιβής και ενέχοντας την πιθανότητα ποινικής δίωξης. Ο κυρίαρχος καλλιτεχνικός κόσμος είναι εγκλωβισμένος μέσα στις γκαλερί και τα μουσεία, σε μια διαρκή αναζήτηση της σύνδεσης και της αυτοπροβολής, ενώ η τέχνη του δρόμου ζει πέρα από αυτά τα σύνορα, και επικοινωνεί με όποιον περπατά στους δρόμους και παράγεται από όποιον επιθυμεί να δημιουργήσει.

Η παρουσία της τέχνης του δρόμου στην Αθήνα δεν συγκρίνεται με την ύπαρξή της σε άλλες μητροπόλεις όπου, οι πολύ διαφορετικές συνθήκες ορίζουν την τέχνη διαφορετικά. Όταν το κράτος και η αστυνομία καταστέλλουν ενεργά την τέχνη του δρόμου, και ίσως πιο επιστημονικά το γκرافίτι, αυτή η μορφή τέχνης λειτουργεί σαν ένα είδος δημιουργικής αντίστασης που αμφισβητεί τον έλεγχο πάνω στο δημόσιο οπτικό πεδίο. Από την στιγμή που στην Αθήνα υπάρχει σε μεγάλο βαθμό ανοχή στην τέχνη του δρόμου, καθώς αυτή αντιμετωπίζεται με τις ελάχιστες νομικές κυρώσεις, δεν είναι τόσο η μορφολογία της τέχνης που της προσδίδει ανατρεπτικό χαρακτήρα, αλλά το πλαίσιο, η κουλτούρα και τα πολιτικά κινήματα με τα οποία συνδέεται.

Εν πολλοίς, η Αθήνα προσφέρει ένα νοσταλγικό ταξίδι στο παρελθόν, τότε που στις μεγαλουπόλεις υπήρχε το έδαφος για μια ελεύθερη δημιουργικότητα, λόγω του ότι υπήρχαν ακόμη περιοχές ανέγγιχτες από τον ισοπεδωτικό εξευγενισμό και τη συνεπακόλουθη μονοκουλτούρα. Σε πολλές μητροπόλεις συναντάμε ένα παρελθόν όπου, τα φτηνά ενοίκια, τα άδεια σπίτια και μια σχετική απουσία κρατικού ελέγχου και της καπιταλιστικής λογικής που τον διέπει, προσέλκυαν καλλιτέχνες, μουσικούς, πάνκηδες και πολλούς άλλους

wie Elend, Leiden, Protest, Anti-Rassismus, Anti-Autoritarismus, Kapitalismus und Freiheit, doch man findet auch eine gewisse Verspieltheit, die oft auf Widersprüche hinweist und sich über die Mächtigen lustig macht.

In der großen Kunstwelt wird Street Art oft als etwas Unwichtiges abgetan oder als in falschem Sinne trendig, wie Chart-affine Pop Musik. Bei genauerem Hinschauen jedoch erweist sich Street Art als einzigartig in ihrer Haltung, die sie zur kompromisslosesten Kunstform macht. Auf den vorgefundenen Materialien der Stadt visuelle Zeichen zu schaffen, stellt einen unmittelbaren Zugang von Aktionskunst dar, geprägt von einer Ethik des Do It Yourself und ein Abkömmling der Punk Kultur und anarchistischer Ideale. Diese Kunstform kümmert sich nicht in erster Linie um Qualität, Anerkennung oder kommerziellen Erfolg, sondern sie entsteht als Selbstzweck, ohne um Erlaubnis zu fragen, ohne Kompromisse um etwas einzubringen – und mit der Gefahr von legalen Sanktionen. Die etablierte Kunstwelt ist beschränkt auf Galerien und Museen, ständig auf der Suche nach Bedeutung und Selbstvermarktung, während Street Art jenseits dieses Rahmens lebt, sie kommuniziert mit jedem, der die Straßen lang geht und wird produziert von jedem der es möchte.

Die Erscheinung der Street Art in Athen steht in großem Kontrast zu ihrer Existenz in anderen Metropolen, wo ganz andere Ausgangsbedingungen diese Kunstform in einem anderen Sinn definieren. Sobald Staat und Polizei aktiv gegen die Existenz von Street Art vorgehen, und vielleicht mehr noch gegen Graffiti, wird diese Kunstform zu einer Art von kreativem Protest, der die Kontrolle über die öffentlichen Bilder in Frage stellt. In Athen ist nicht so sehr die Kunstform als solche subversiv, sondern viel mehr ihre Inhalte und die Subkulturen und politischen Bewegungen, die mit ihr verbunden sein mögen, denn Street Art wird weitgehend toleriert mit minimalen legalen Folgen.

In vieler Hinsicht bietet Athen eine Art nostalgischer Zeitreise zurück zu den Tagen, als große Städte Kreativität in einer freien Form beherbergten, weil es Viertel gab, die noch nicht Opfer der Gentrifizierung und Verwandlung in

contain stories of warehouses, squats, alternative venues and cheap neighbourhoods where artists, musicians, punks and others lived with a certain kind of creative freedom, due to low rents, empty buildings and a certain lack of state control with its capitalist logic. We hear these stories from places such as Amsterdam, London, Paris, Barcelona, Copenhagen and Berlin – cities that now sometimes capitalise on the mythology of this dead past which they have themselves destroyed, but still wish to sell. This is why it is sometimes said that Athens is the new Berlin, a statement which may be proposed in a positive light and which very much also suggests a process of self destruction. It is assumed that the conditions in Athens will create a creative influx which will then lead to city transformations resulting in increased rent, the displacement of the original inhabitants of certain areas and a culture of control, which destroys the original conditions that created this process in the first place.

Street art and gentrification are often seen as two phenomena that go hand in hand, but the comparison of Athens to other European capitals is wrong, and lazy. Other European cities have seen economically driven city developments that have often shifted creative communities to areas where they can survive until there are no affordable neighbourhoods left. Greece, meanwhile, has suffered through an economic crisis since 2008 which has radically transformed people's living conditions, but which has also had massive effects on property as Greece has the highest home ownership in Europe (87% in 2014). There is no continuous urban development pushing rents up, but rather, the opposite is happening. Even before the crisis, large parts of central Athens had been abandoned as people moved to the suburbs and now these areas have become derelict with few signs of redevelopment. Street art exists within this urban chaos and fits right in and though some awareness of the processes of gentrification exists,

που ζούσαν και κινούνταν σε εγκαταλελειμμένες αποθήκες, σε καταλήψεις, σε εναλλακτικούς χώρους και φτηνές γειτονιές μέσα σε ένα κλίμα δημιουργικής ελευθερίας. Τέτοιες ιστορίες συναντάμε στο Άμστερνταμ, στο Λονδίνο, στο Παρίσι, στην Βαρκελώνη, στην Κοπενχάγη, στο Βερολίνο – πόλεις οι οποίες τώρα συχνά κεφαλαιοποιούν τη μυθολογία αυτού του νεκρού παρελθόντος, το οποίο μολονότι οι ίδιες εξαφανίσανε, εξακολουθούν να το πουλάνε. Έτσι, λέγεται πως η Αθήνα είναι το νέο Βερολίνο, μια δήλωση που ενώ μπορεί να έχει θετικό πρόσημο, ταυτόχρονα υπονοεί μια διαδικασία αυτοκαταστροφής. Το ενδεχόμενο είναι ότι οι συνθήκες στην Αθήνα θα συντελέσουν σε μια δημιουργική εισροή, που με τη σειρά της θα προκαλέσει τέτοιες μεταμορφώσεις στην πόλη ώστε να αυξηθούν τα ενοίκια, να μετατοπιστούν οι κάτοικοι από συγκεκριμένες περιοχές και να αναπτυχθεί ένας πολιτισμός ελέγχου, οποίος υπονομεύει τις συνθήκες που αρχικά γέννησαν αυτήν την διαδικασία.

Είναι συνήθης αντίληψη ότι η τέχνη του δρόμου και ο εξευγενισμός είναι δύο φαινόμενα που πάνε χέρι χέρι. Ωστόσο, η όποια σύγκριση της Αθήνας με άλλες ευρωπαϊκές μητροπόλεις είναι λανθασμένη και πρόχειρη. Σε άλλες ευρωπαϊκές μητροπόλεις έχουμε δει μια οικονομική ανάπτυξη, η οποία διαρκώς σπρώχνει τις δημιουργικές κοινότητες σε πιο φτηνές περιοχές όπου μπορούν να επιβιώσουν, μέχρις ότου να εκλείψουν εντελώς οι προσιτές γειτονιές. Εν τω μεταξύ, η Ελλάδα, υπόκειται από το 2008 σε μια οικονομική κρίση, που έχει αλλάξει ριζικά τις συνθήκες ζωής των ανθρώπων και επιπλέον, έχει επιφέρει τεράστιες συνέπειες στην ιδιοκτησία, καθώς στην Ελλάδα παρατηρείται το υψηλότερο ποσοστό ιδιοκατοίκησης στην Ευρώπη (87 % το 2014). Αντί να υπάρχει μια συνεχής αστική ανάπτυξη που να σπρώχνει τα ενοίκια προς τα πάνω, συμβαίνει το αντίθετο. Πριν ακόμη την κρίση, πολλές περιοχές του κέντρου της Αθήνας εγκαταλείφθηκαν από τους κατοίκους οι οποίοι μετοίκησαν στα προάστια, με αποτέλεσμα τώρα αυτές οι περιοχές να είναι παρατημένες με ελάχιστα σημάδια οποιασδήποτε ανάπτυξης. Η τέχνη του δρόμου ενυπάρχει μέσα σε αυτό το αστικό χάος ταιριάζοντας απόλυτα. Την ίδια στιγμή, ενώ είναι εμφανής κάποια διαδικασία εξευγενισμού, είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς από πού θα συρρεύσουν τα απαραίτητα κεφάλαια για να χρηματοδοτήσουν αυτήν την διαδικασία.

Monokulturen waren. In vielen urbanen Metropolen halten sich die Geschichten von Fabriketagen, Hausbesetzungen, alternativen Lebensformen und billigen Wohnvierteln, wo Künstler, Musiker, Punks und andere Gruppen in einem gewissen kreativen Freiraum lebten, bedingt durch niedrige Mieten, leere Gebäude, und einer relativen Freiheit von staatlicher Kontrolle mit ihrer kapitalistischen Logik. Man hört diese Geschichten von Orten wie Amsterdam, London, Paris, Barcelona, Kopenhagen und Berlin – Städte die heute gelegentlich Kapital schlagen aus dem Mythos dieser inzwischen toten Vergangenheit, die sie selber zerstört haben, aber immer noch verkaufen möchten. So kommt es dazu, dass manchmal gesagt wird, Athen sei das neue Berlin, ein Satz, der vielleicht positiv gemeint ist, der aber auch einen Prozess möglicher Selbsterstörung suggeriert. Man nimmt an, dass die Situation in Athen einen kreativen Zustrom erzeugt, der dann seinerseits zu städtischen Transformationen führt, mit steigenden Mieten, Vertreibung der angestammten Bewohner aus bestimmten Vierteln und einer Kultur der Kontrolle, wobei die Ausgangsbedingungen zerstört werden, die den Entwicklungsprozess anfangs in Gang gesetzt haben.

Street Art und Gentrifizierung werden oft als zwei Phänomene gesehen, die Hand in Hand gehen, aber der Vergleich Athens mit anderen europäischen Hauptstädten ist falsch und allzu bequem. Andere europäische Städte haben wirtschaftlich bedingte städtische Entwicklungen erlebt, die kreative Gruppen in Viertel verbannt haben, wo sie überleben konnten, bis keine bezahlbaren Viertel mehr übrig waren. Griechenland hat demgegenüber seit 2008 eine ökonomische Krise durchlitten, die die Lebensbedingungen der Menschen radikal verändert hat, die aber auch massive Auswirkungen auf das Eigentum hatte, wobei Griechenland die höchste Zahl an Wohneigentum hat (87 % für 2014). Es gibt keine urbane Entwicklung, die die Mieten steigen lässt, sondern das Gegenteil ist der Fall. Schon vor der Krise gab es im Stadtzentrum viel Leerstand, weil die Menschen in die Vorstädte zogen, jetzt sind diese Viertel heruntergekommen, mit nur wenigen Zeichen einer Wiederbelebung. Street Art existiert in diesem urbanen Chaos und passt dazu.

it is hard to imagine where the financial power needed to drive this process would come from.

In the neighbourhood of Psirri, a kind of epicenter of street art has emerged as the Sarri 12 gallery has supported several artists and provided exhibition and work spaces, whilst local businesses and inhabitants have been welcoming towards street art as a way to breathe life into an area plagued with junkies, dealers and general neglect. We see here a situation in which street art could easily become a puppet in the process of gentrification, aiding an urban transformation which can very well lead to its own demise. However, there is an awareness of this possibility even though no direct plan to resist it exists, as the possibility is purely theoretical. The local businessman who owns the gallery has himself stated that though such theoretical developments could occur, he wouldn't want something which might or might not happen, hinder the creativity which he supports today.

It should be noted that this creative scene offers great possibilities for upcoming artists and also aims to involve local inhabitants, such as the mostly migrant children in the area, who have been offered free art and theatre classes. A more citywide attempt to control street art and graffiti through cleanup efforts, recently championed by Athens mayor Giorgos Kaminis, show a larger threat, which can potentially also separate good street art from bad tagging/graffiti. However, all such processes, which we might expect to exist in a very linear way, are unlikely due to the conditions of Athens. A more likely prediction is that street art in Athens continues to develop and gain confidence as the creative expression that the times dictate.

Μια εστία αναδύεται για την τέχνη του δρόμου στη γειτονιά του Ψυρρή. Η γκαλερί Σαρρή 12 στηρίζει πολλούς και διάφορους καλλιτέχνες και δίνει χώρο για εκθέσεις και εργαστήρια. Παράλληλα, τοπικές επιχειρήσεις και κάτοικοι έχουν υποδεχτεί την τέχνη του δρόμου σαν ένα τρόπο να αναζωογονηθεί μια γειτονιά ρημαγμένη από το εμπόριο ναρκωτικών και την εγκατάλειψη. Βλέπουμε εδώ μια περίπτωση, όπου εύκολα θα μπορούσε η τέχνη του δρόμου να αποτελέσει υποχείριο σε μια διαδικασία εξευγενισμού, υποβοηθώντας έναν αστικό μετασχηματισμό ο οποίος να οδηγήσει στον αφανισμό της. Ωστόσο, υπάρχει κάποια εγρήγορση για το ενδεχόμενο αυτής της εξέλιξης, παρόλο που δεν υπάρχει κανένα άμεσο σχέδιο αντίστασης απέναντί της, καθότι το ενδεχόμενο είναι καθαρά υποθετικό. Ο τοπικός επιχειρηματίας, ιδιοκτήτης της γκαλερί, δηλώνει πως δεν θα ήθελε η δημιουργική έξαρση την οποία ο ίδιος σήμερα στηρίζει, να εμποδιστεί στο όνομα θεωρητικών εξελίξεων που μπορεί ή μπορεί και να μη συμβούν.

Αξίζει να σημειωθεί πως αυτή τη δημιουργική σκηνή προσφέρει σημαντικές δυνατότητες για ανερχόμενους καλλιτέχνες, καθώς και ότι σκοπεύει να εμπλέξει τον τοπικό πληθυσμό, όπως τα παιδιά, μετανάστες στην πλειοψηφία τους, προσφέροντάς τους δωρεάν μαθήματα τέχνης και θεάτρου. Μια ευρύτερη απόπειρα ελέγχου της τέχνης του δρόμου και του γκραφίτι, μέσα από τα πρόσφατα σχέδια εκκαθάρισης με υπέρμαχο τον δήμαρχο της Αθήνας Πύργο Καμίνη, αποτελεί σημαντικότερη απειλή, η οποία ενδεχομένως να σημάνει και τον διαχωρισμό της τέχνης του δρόμου σε καλή και κακή, όπου κακή θα είναι το tagging/γκραφίτι. Παρ' όλ' αυτά, όλες αυτές οι διαδικασίες, οι οποίες θα περιμέναμε να συμβούν σε μια γραμμική εξέλιξη, παραμένουν απίθανες λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών της Αθήνας. Μια πιθανότερη εκτίμηση είναι ότι η τέχνη του δρόμου θα εξακολουθήσει να αναπτύσσεται και να κερδίζει έδαφος ως εκείνη η δημιουργική έκφραση που επιτάσσει η εποχή μας.

Obwohl es ein gewisses Bewußtsein für Gentrifizierungsprozesse gibt, lässt sich nur schwer vorstellen, woher das Geld kommen soll, das diese Prozesse anheizen könnte.

Im Innenviertel Psirri ist eine Art Epizentrum der Street Art entstanden, wobei die Galerie sarri 12 verschiedene Street Art Künstler unterstützt und Ausstellungs- sowie Arbeitsräume zur Verfügung gestellt hat. Gleichzeitig haben örtliche Geschäfte und Einwohner Street Art begrüßt als eine Möglichkeit, durch die frischer Wind gebracht wird in eine Gegend mit Junkies, Dealern und allgemeiner Verwahrlosung. Hier sieht man eine Situation, in der Street Art ohne weiteres der Ausgangspunkt für einen Gentrifizierungsprozess werden könnte, indem ein Transformationsprozess angestoßen wird, der zu seinem Niedergang führen kann. Allerdings gibt es eine Sensibilität für diese Gefahr, wenn auch keinen unmittelbaren Abwehrplan, denn diese Möglichkeit besteht nur rein theoretisch. Der örtliche Geschäftsmann, dem die Galerie gehört, hat dazu geäußert, auch wenn solche theoretischen Entwicklungen bestünden, würde er sich nicht wünschen dass eine Situation eintritt, die die Kreativität einschränkt, die er gegenwärtig unterstützt.

Tatsächlich eröffnet diese kreative Szene große Möglichkeiten für aufstrebende Künstler, zudem trägt sie dazu bei, Anwohner einzubeziehen, wie die überwiegend aus Einwandererfamilien stammenden Kinder des Viertels, denen kostenlose Kunst- und Theaterkurse geboten werden. Eine kürzlich gestartete stadt-übergreifende Kampagne des Athener Bürgermeisters Giorgos Kaminis, Street Art und Graffiti durch Reinigungsaktionen zu kontrollieren, weist auf eine größere Gefahr, die auch die Möglichkeit bietet, zwischen guter Street Art und schlechtem Graffiti-Tagging zu unterscheiden. Doch all diese Prozesse, die wir uns gewöhnlich als lineare Entwicklungen vorstellen, sind angesichts der Athener Randbedingungen unwahrscheinlich. Mit größerer Wahrscheinlichkeit wird sich Street Art in Athen weiterhin entwickeln und Anerkennung gewinnen als der kreative Ausdruck, den die Zeitsituation diktiert.

Greece has been struck the hardest by the financial crisis, more than any other country – member of the European Union, experiencing continuous recession for the past six years. The impact became apparent immediately to the economically weakest populations and gradually to the less weak. The effect on the Greek people today, has resulted in widespread depression and introversion.

More than twenty-five years of experience and active involvement in the contemporary Greek art scene – both from the perspective of director of a cultural organization and from that of the artist – lends us the insight to draw conclusions in the midst of a dismal financial environment and in a location where culture and, specifically, contemporary art are not at the top of the priority list of local policy makers. The art field could not have remained unaffected by this reality. However, the Greek art scene is defined by distinct and diverse peculiarities that have shaped and continue to influence its course.

Artists

A number of active Greek artists today, claim that, despite adverse conditions, such as lack of funding or being treated by art spaces as expendable, we live and work in a vigorous society of creators driven by motives and intentions, much like in the rest of Europe. However, the awareness that artwork in Greece has limited reach, castrates most artists. Ambitious ideas are often thwarted, due to the absence of financial support from official institutions, galleries and museums. Artwork is gradually turned into a product for petite bourgeois consumerism. Under these challenging circumstances, artists,

Η Ελλάδα είναι μια χώρα που κτυπήθηκε σκληρότερα από άλλες από την οικονομική κρίση. Διανύουμε το έκτο συνεχόμενο έτος συνεχούς ύφεσης. Ο αντίκτυπος ήταν από την πρώτη στιγμή εμφανής στα οικονομικά πιο αδύναμα μέλη της κοινωνίας και σταδιακά στα λιγότερο αδύναμα. Σήμερα η κρίση έχει επηρεάσει το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας, με αποτέλεσμα μια γενική δυσπραγία και μια σαφή τάση προς την εσωστρέφεια.

Μετά από εικοσιπέντε χρόνια στο χώρο της σύγχρονης ελληνικής τέχνης, τόσο από τη μεριά της διεύθυνσης ενός πολιτιστικού οργανισμού, όσο και από τη μεριά του δημιουργού, μπορούμε να αναγνωρίσουμε και να εξαγάγουμε συμπεράσματα σε ένα γενικά δυσμενές οικονομικό περιβάλλον και σε ένα γεωγραφικό πλάτος, όπου ο πολιτισμός και ειδικά η σύγχρονη τέχνη δεν βρίσκονται στην πρώτη θέση των προτεραιοτήτων της πολιτικής του τόπου. Ο χώρος των τεχνών δεν θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστος από αυτήν την πραγματικότητα. Η ελληνική εικαστική σκηνή είχε ωστόσο κάποιες ιδιαιτερότητες, που διαμόρφωσαν και που συνεχίζουν να επηρεάζουν την πορεία της.

Καλλιτέχνες

Το πλήθος των καλλιτεχνών που παράγει έργο σήμερα στην Ελλάδα δηλώνει ότι παρόλες τις αντίξοες συνθήκες, όπως έλλειψη οικονομικής ενίσχυσης και η αναλωσιμότητα με την οποία αντιμετωπίζονται από τους χώρους τέχνης, βρισκόμαστε σε μια ζωντανή κοινωνία δημιουργών με κίνητρα και προθέσεις, όπως σε όλη την υπόλοιπη Ευρώπη. Ωστόσο, η αίσθηση των ορίων που μπορεί να φτάσει το έργο τέχνης στην Ελλάδα, λειτουργεί ευνοχιστικά για τους περισσότερους καλλιτέχνες. Οι φιλόδοξες ιδέες συρρικνώνονται ελλείψει οικονομικής υποστήριξης από τους επίσημους χώρους, τις γκαλερί και τα μουσεία. Το έργο μετατρέπεται σταδιακά σε προϊόν μικροαστικής κατανάλωσης. Οι καλλιτέχνες, πλέον ως χορηγοί οι ίδιοι τους έργου τους, επιμένουν να δημιουργούν, είναι πολύ πιο ενημερωμένοι και πιο ανοικτοί σε συνεργασίες. Λόγω συνθηκών όμως, δεν έχουν μάθει να είναι συνεπείς, τόσο στην δημιουργία τους, όσο και σε σχέση με την εκπροσώπησή τους από τις αίθουσες τέχνης, αν αυτές βέβαια λειτουργούσαν κανονικά.

Griechenland, von der Finanzkrise am härtesten betroffen, mehr als jedes andere Land der Europäischen Union, erlebt nun schon seit sechs Jahren eine fortgesetzte Rezession. Die Auswirkungen haben sich unmittelbar für die finanziell am schlechtesten Gestellten gezeigt und schrittweise für die weniger Schwachen. Die Gesamtwirkung auf das griechische Volk hat eine weit verbreitete Depression und Introversion hervorgerufen.

Mehr als 25 Jahre Erfahrung und aktive Einbindung in die zeitgenössische griechische Kunstszene – als Direktor einer Kulturorganisationen, und als bildender Künstler – haben mich zu einer Reihe von Schlussfolgerungen geführt angesichts eines düsteren ökonomischen Umfelds und eines Standorts, in dem Kultur und besonders zeitgenössische Kunst nicht zu den ersten Prioritäten der politischen Entscheidungsträger zählen. Das Feld der Kunst wurde zwangsläufig durch diese Realität beeinträchtigt, wobei die griechische Kunstszene durch einige Besonderheiten ihrer Entwicklung geprägt ist, die sie bis heute beeinflussen.

Künstler

Trotz widriger Bedingungen, wie dem Fehlen von finanzieller Unterstützung und Ausstellungsräumen, beanspruchen heutzutage aktive griechische Künstler, in einer sehr lebendigen Gesellschaft von Kreativen zu leben und zu arbeiten, deren Motive und Absichten sich nicht unterscheiden vom Rest Europas. Doch das Bewusstsein, dass Kunstwerke in Griechenland nur eine begrenzten Reichweite haben, beschneidet die meisten Künstler. Ehrgeizige Ideen werden oft vereitelt infolge fehlender finanzieller Unterstützung durch öffentliche Institutionen, Galerien und Museen. Kunst wird mehr und mehr zu einem kleinbürgerlichen Konsumprodukt. Angesichts dieser Herausforderungen werden die Künstler zu

now mostly as self sponsored, continue to create art, keep better abreast of developments and are more open to collaborations. However, due to these conditions, they have not learned to be consistent neither with their work, nor as regards their representation by galleries, provided of course galleries function as they should.

In any case, it is a promising situation, which would do well not to remain just promising, but to advance with the contribution of all parties involved. Low prices on works and the overflow of artists in the scene may occasionally bring frustration, but let's not forget that artists do not survive on artwork sales, but on varied sources of income. Well aware of the circumstances, the Greek artist does not so much pursue financial comfort, which is something of a fantasy, but rather self promotion.

The Galleries

The actual financial value of contemporary Greek art is almost negligible in comparison to that of advanced art markets. It's high time we start calling things by their name. Almost without exception, the majority of Greek galleries are hardly able to cover their operating expenses from mere sales, promotion and supply of artwork. Often they act as a front for parallel activity – product promotions, consulting, dealing, etc., or are simply funded by personal incomes. Consequently, good intentions will not suffice, since intentions are judged by their outcome, and the outcome in the Greek scene is poor, to say the least. Thus, the most interesting galleries in Greece are those that are the most up to date and engaging with the international art scene, are actors in contemporary art, and have the ability to promote and administer art to the widest possible audience on a national and international level. They are consistent in their choices, uninfluenced by outside factors, and above all, gallery and artist merge into one body, promoting artwork in the most compelling and effective way.

Σε κάθε περίπτωση, είναι μια πολλά υποσχόμενη κατάσταση, που καλό θα ήταν με την συμβολή όλων των φορέων του χώρου να μην μείνει υποσχόμενη μόνο. Οι χαμηλές τιμές των έργων και η υπερπληθώρα καλλιτεχνών πιθανόν να φέρνουν πότε-πότε απογοήτευση, αλλά ας μην ξεχνάμε, ότι και ο καλλιτέχνης δεν ζει από τις πωλήσεις των έργων του, αλλά από άλλες πηγές. Ο Έλληνας καλλιτέχνης, γνωρίζοντας την κατάσταση, δεν επιδιώκει τόσο την οικονομική άνεση, που μπορεί μόνο να ονειρεύεται, αλλά την προβολή.

Οι Γκαλερί

Τα πραγματικά οικονομικά μεγέθη της σύγχρονης Ελληνικής τέχνης είναι σχεδόν αμελητέα σε σύγκριση με αυτά των ανεπτυγμένων καλλιτεχνικά χωρών. Νομίζουμε, ότι ήρθε πλέον ο καιρός να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους. Οι περισσότερες Ελληνικές γκαλερί, χωρίς σχεδόν εξαίρεση, με δυσκολία καλύπτουν τα λειτουργικά τους έξοδα από το πραγματικό τους αντικείμενο (προβολή, πώληση, διάθεση έργων τέχνης) και λειτουργούν ως βιτρίνα για παράλληλες δραστηριότητες, όπως προώθηση προϊόντων, σύμβουλοι, μεταπράτες κ.λπ., ή απλά ως μία απασχόληση χωρίς οικονομικό αντίκείμενο, εφόσον καλύπτονται από άλλα προσωπικά οικονομικά έσοδα. Επομένως, η καλή πρόθεση δεν είναι αρκετή, γιατί κρίνεται συνήθως από το αποτέλεσμα και το αποτέλεσμα στον ελλαδικό χώρο είναι πενιχρό στο σύνολό του σχεδόν. Άρα, οι ενδιαφέρουσες γκαλερί στην Αθήνα είναι αυτές, που είναι ενημερωμένες για το διεθνές εικαστικό γίγνεσθαι όντας μέρος του, είναι φορείς σύγχρονων εικαστικών προτάσεων, έχοντας τη δυνατότητα να προωθήσουν και να επιβάλλουν το έργο τέχνης στο ευρύτερο δυνατό κοινό στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Είναι συνεπείς στις επιλογές τους, χωρίς να επηρεάζονται από έξω-καλλιτεχνικούς παράγοντες και κυρίως όταν αίθουσα και καλλιτέχνης αποτελούν ενιαίο σώμα, προβάλλοντας το έργο με τον πιο δυναμικό τρόπο.

Sponsors ihrer eigenen Kunst, sie sind weiterhin produktiv, halten Schritt mit neuen Entwicklungen und sind offener geworden für Kooperationen. Jedoch tun sie sich aufgrund der Lage schwer, konsistent in Bezug auf ihr Werk und ihren Galerieauftritt zu bleiben, auch wenn die Galerien angemessen funktionieren.

Jedenfalls besteht eine vielversprechende Situation, die hoffentlich nicht nur vielversprechend bleibt, sondern Fortschritte bringen kann, wenn alle beteiligten Seiten ihren Beitrag leisten. Niedrige Preise für Kunstwerke und die Vielzahl von Künstlern können gelegentlich zur Frustration führen, aber man darf nicht vergessen, dass die Künstler nicht durch den Verkauf ihrer Kunstwerke überleben, sondern von ganz unterschiedlichen Einnahmequellen. Im vollen Bewusstsein seiner Lage verfolgt der griechische Künstler nicht eine ökonomische Absicherung, von der er nur träumen kann, sondern er möchte bekannt werden.

Die Galerie

Der aktuelle finanzielle Wert der zeitgenössischen griechischen Kunst ist fast zu vernachlässigen im Vergleich zu den fortgeschrittenen Kunstmärkten. Es ist höchste Zeit dass wir beginnen, die Dinge beim Namen zu nennen. Die überwiegende Mehrzahl griechischer Galerien ist kaum in der Lage, ihre laufenden Kosten durch Werbung, Angebot von Kunstwerken und reinen Verkauf zu decken. Oft funktionieren sie als Fassaden für Parallelaktivitäten – Produktwerbung, Beratung, Geschäfte etc., oder sie werden durch persönliche Einkommen finanziert. Es ist klar, dass gute Absichten nicht ausreichen, weil die Absichten an ihrem Erfolg gemessen werden – und der Erfolg der griechischen Kunstszene ist gelinde gesagt mager. Die interessantesten Galerien in Griechenland sind auf der Höhe der Zeit und engagieren sich in der internationalen Kunstszene. Sie sind Akteure der zeitgenössischen Kunst und verstehen es, Kunst zu fördern und einem möglichst breiten Publikum auf nationaler und internationaler Ebene nahe zu bringen. Sie sind konsistent in ihrer Auswahl, unbeeinflusst von kunstfremden Faktoren; und das wichtigste: Galerie und Künstler verschmelzen zu einer Einheit, die am überzeugendsten und wirksamsten für die Kunst werben kann.

Ποιοι αγοράζουν έργα σύγχρονης τέχνης;

Κατ' αρχήν, για να δούμε την πραγματικότητα κατά πρόσωπο, οφείλουμε να ξεκαθαρίσουμε, ότι το σύγχρονο ελληνικό έργο τέχνης πωλείται σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα στην εγχώρια αγορά. Διάφορες προσπάθειες προώθησης του έργου μέσω διάφορων εκθέσεων στο εξωτερικό παρέμειναν αποσπασματικές και συνεπώς χωρίς αποτέλεσμα. Συλλέκτες από τις ανερχόμενες οικονομίες της Ευρώπης, της Αμερικής και της Ασίας δεν χάνουν τον χρόνο και τα χρήματά τους με αμφίβολης προοπτικής έργα, όπως άλλωστε και παλαιότερα οι συλλέκτες της δύσης.

Σε εποχές ύφεσης, όπως αυτή που διανύουμε σήμερα, είναι λογικό να περικόπτονται πρώτα τα έξοδα που θα χαρακτηρίζονταν ως πολυτέλεια, με συνέπεια η αγορά της τέχνης να έχει δεχθεί ένα ισχυρό πλήγμα. Βέβαια, επειδή η αγορά της τέχνης στον ελλαδικό χώρο ουδέποτε λειτούργησε επαγγελματικά, αλλά ως πάρεργο, δεν φαίνεται να επηρεάζεται από την ύφεση. Η έλλειψη επαγγελματισμού δεν πέρασε απαρατήρητη από κανέναν από τους εμπλεκόμενους καλλιτέχνες ή αγοραστές, που με τη σειρά τους, οι μεν πρώτοι υποκύπτουν σε αναξιοπρεπή παζάρια με αγοραστές, τοπικά μουσεία, ιδρύματα, οι δε δεύτεροι προσπαθούν να συμπίεσουν τις ήδη χαμηλές τιμές σε ακόμα χαμηλότερα επίπεδα. Έργα τέχνης με αυτές τις συνθήκες αγοράζουν, τόσο όσοι θεωρούν ότι το έργο τέχνης δεν είναι πολυτέλεια, όσο και αυτοί που θεωρούν ότι η επίδειξη έργων τέχνης τους ανεβάζει κοινωνικά. Για εκείνους το καλό έργο είναι το πιο ακριβό ανεξαρτήτως προέλευσης ή πραγματικής αξίας.

Η ελληνική αγορά ανταποκρίθηκε στη διεστραμμένη αυτή ζήτηση. Η σχέση τιμής-ποιότητας διαβρώθηκε επί σειρά ετών από υπερεκτιμημένα έργα ή πολλαπλά ασήμαντης αξίας, μεταξοτυπίες ή γλυπτά διακοσμητικά, που έχουν παραχθεί μαζικά σε βιοτεχνίες σε τεράστιους αριθμούς και πωλούνται σε αναντίστοιχες με την ποιότητά τους υψηλές τιμές. Η δευτερογενής αγορά που παράγει την υπεραξία του έργου υπονομεύθηκε, με άμεσο αποτέλεσμα την απαξίωση του έργου της σύγχρονης ελληνικής τέχνης.

Η κρίση μπορεί να δημιουργήσει τέχνη;

Η σημερινή οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα επιβεβαίωσε αυτό που ο κόσμος των τεχνών ήδη βίωνε και γνώριζε. Οι τέχνες αποσπούσαν μόνο ένα μικρό μέρος

Wer kauft zeitgenössische Kunst?

Realistisch betrachtet wird zeitgenössische griechische Kunst fast ausschließlich auf dem inländischen Markt verkauft. Die Anstrengungen, für Kunst auf Kunstmessen im Ausland zu werben, sind lückenhaft und deshalb ineffizient geblieben. Sammler aus den aufsteigenden Ökonomien Europas, Amerikas und Asiens vergeuden nicht ihre Zeit und ihr Geld für Kunstwerke mit zweifelhaftem Potential, ebenso wenig wie vorher die Sammler aus der westlichen Welt.

In Zeiten der Rezession, wie wir sie derzeit erleben, ist zu erwarten, dass Ausgaben für Luxusgüter als erstes eingeschränkt werden. Demzufolge hat der Kunstmarkt einen starken Einbruch erlitten. Da aber der Kunstmarkt in Griechenland nie auf professioneller Basis gearbeitet, sondern nur als Nischenmarkt funktioniert hat, scheint er von der Rezession wenig berührt. Der Mangel an Professionalität ist nicht unbemerkt geblieben von den beteiligten Künstlern oder Käufern. Die Künstler unterwerfen sich einem entwürdigenden Gefeilsche von Seiten der Käufer, lokalen Museen und Stiftungen, die versuchen, die bestehenden Niedrigpreise noch weiter herunter zu drücken. Unter diesen Umständen wird Kunst konsumiert von Kreisen, die sie nicht für Luxus halten als auch von Kreisen, die Kunst zur Demonstration ihres sozialen Status schätzen. In beiden Fällen ist Kunst für sie das, was am meisten kostet, ohne Bezug zur Herkunft oder zum wirklichen Wert.

Der griechische Markt hat auf diese perverse Nachfrage reagiert. Die Relation zwischen Preis und Qualität wurde viele Jahre durch überbewertete Werke von zweifelhaftem Wert verdorben. Der Markt florierte mit vielen Kopien von Originalwerken und massenhaft produzierten dekorativen Skulpturen, erhältlich in großen Mengen, verkauft zu hohen Preisen, die ihrem tatsächlichen Wert unangemessen sind. Der

Who buys contemporary art?

Firstly, if we wish to paint a true picture, we must recognize that contemporary Greek art is almost exclusively sold in the domestic market. Efforts in promoting the artwork through art fairs abroad have remained patchy and hence inefficient. Collectors from the emerging economies of Europe, America and Asia do not waste time and money on artwork of questionable potential, as neither did collectors from the West before them.

In times of recession, as we are experiencing today, it is to be expected that expenses on luxury goods would be the first to cutback on. Consequently, the art market has suffered a strong blow. Having said that, since the art market in Greece has never operated on a professional basis, yet only as a sideline industry, it seems to be unaffected by the recession. This lack of professionalism has not gone unnoticed by all parties involved, be they artists or buyers. The former succumb to undignified bargains with buyers, local museums and foundations, while the latter keep pushing already low prices even further down. In such conditions, artwork is consumed as much by those who do not consider it a luxury good, as by those who consider that displaying art ups their social status. In both cases, artwork is for them, that which is the most expensive, regardless of origin or genuine value.

The Greek market has responded to this perverse demand. The price-quality relation has been eroded, in the past many years, by overpriced works of questionable value. The market flourished with multiple copies of original works, mass produced decorative sculptures available in large quantities, sold in high prices and inconsistent

with their actual value. The secondary market which generates added value for the artwork has been undermined, thus resulting in the depreciation of the work of contemporary Greek art.

Can the crisis generate art?

The current economic situation in Greece has confirmed what has been common knowledge and experience in the art scene for years: only a small portion of government funding is diverted to arts and almost nothing to visual arts. Upon entering the crisis, this funding was either reduced to a minimum or completely abolished. Consequently, the arts field was never directly dependent on the state and so alternative ways of funding and production had to be found. We must not forget that the artist is committed to his art and is a product of his era. It is a known fact that state fed artists, engaged with the state in an idiosyncratic, dogmatic and civil service manner were doomed to extinction. As time progresses, artists and arts organizations become increasingly resourceful and self-reliant, creating partnerships and collaborations as they go along. As a result, when hit by the crisis, the ground was already laid for certain fields, such as the arts field, to display remarkable creativity and growth, amidst the general depression and insecurity.

Artists, under such conditions, have been prompted to put aside unfeasible and ambitious projects, which require large state funding and are often of low impact, for the benefit of spontaneous activity born out of the heart of creation. Once again artists, now as independent, find themselves immersed in the core of creation.

των κρατικών επιδοτήσεων, οι εικαστικές τέχνες ιδίως σχεδόν τίποτα και με την έλευση της κρίσης η υποστήριξη αυτή μειώθηκε στο ελάχιστο ή καταργήθηκε πλήρως. Επομένως, ο χώρος των τεχνών δεν ήταν άμεσα εξαρτημένος από το κράτος και έτσι είχε βρει τρόπους για να μπορεί να επιβιώνει και να παράγει. Δεν πρέπει να ξεχνάμε, ότι ο καλλιτέχνης είναι ταγμένος στην τέχνη του και παιδί της εποχής του. Είναι γνωστό, ότι καλλιτέχνες εξαρτημένοι από το κράτος σε μια δογματική, ιδιότυπη δημοσιοϋπαλληλική σχέση ήταν καταδικασμένοι να αφανιστούν. Τα χρόνια και η ιστορία προχωρούν, οι καλλιτέχνες και οι καλλιτεχνικοί οργανισμοί γίνονται επινοητικοί και αυτάρκεις, δημιουργούν δεσμούς και συνεργασίες με αποτέλεσμα, όταν φτάνει η κρίση, να υπάρχει ήδη το έδαφος για να φανεί ότι μέσα στη γενική ανασφάλεια και ύφεση υπάρχουν τομείς, όπως αυτός των τεχνών που γνωρίζουν μια πρωτοφανή δημιουργικότητα και ανάπτυξη.

Οι συνθήκες αυτές οδήγησαν τους καλλιτέχνες και τους καλλιτεχνικούς οργανισμούς να βγάλουν από το πρόγραμμα τους ανέφικτα και μεγαλόπνοα σχέδια, που θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν μόνο με γενναία κρατική επιχορήγηση και με ελάχιστο συνήθως αποτέλεσμα, και να δώσουν βάρος σε αυθόρμητες ενέργειες στα θεμέλια της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Αυτό είχε σαν άμεση συνέπεια καλλιτέχνες και καλλιτεχνικές συσπειρώσεις να ανεξαρτητοποιηθούν και να βρεθούν και πάλι στον πυρήνα της δημιουργίας.

Sekundärmarkt, der den Mehrwert für zeitgenössische Kunst schafft, wurde auf diese Weise untergraben, mit dem Ergebnis einer Abwertung zeitgenössischer griechischer Kunstwerke.

Kann die Krise Kunst erzeugen?

Die gegenwärtige ökonomische Situation in Griechenland hat bestätigt, was in der Kunstszene seit Jahren aus Erfahrung bekannt war: Nur ein kleiner Anteil der staatlichen Zuwendung fließt in die Kunst und fast gar nichts in die Bildende Kunst. Zu Beginn der Krise wurde diese Unterstützung entweder auf ein Minimum reduziert oder vollkommen eingestellt. Der Kunstbereich war demzufolge zu keinem Zeitpunkt direkt vom Staat abhängig, so dass andere Wege der Finanzierung oder Produktion gefunden werden mussten. Man darf nicht vergessen, dass der Künstler sich für seine Kunst engagiert und ein Produkt seiner Zeit ist. Künstler, die sich auf staatliche Förderung verlassen und dem Staat in dogmatischer und quasi beamteter Weise verpflichtet sind, laufen bekanntlich Gefahr, in Bedeutungslosigkeit zu fallen. Im Lauf der Zeit haben sich Künstler und Kunstorganisationen eigene Ressourcen geschaffen und sind eigenständig geworden, indem sie Partnerschaften und Zusammenarbeiten eingegangen sind. Dadurch gab es bei Eintritt der Krise in einigen Feldern, wie der Kunst, schon eine Grundlage für eine bemerkenswerte Kreativität und Wachstum mitten in der allgemeinen Depression und Unsicherheit. Künstler und Kunstorganisationen wurden so veranlasst, undurchführbare und ehrgeizige Projekte mit großem staatlichem Förderungsbedarf und oft geringer Wirkung aufzugeben zugunsten spontaner Aktivitäten mit Herzblut. So finden sich die Künstler in ihrer Unabhängigkeit im Zentrum ihrer Kreativität.

In den letzten vier, fünf Jahre sind in Griechenland zahlreiche neue Künstlergruppen, Organisationen, Galerien und

In the last four – five years, a number of new art groups, organizations, galleries and art spaces have emerged in Greece in an unprecedented boom. This has not gone unnoticed in the international art scene, leading to an increase in partnerships with organizations and artists from abroad. The first observation is that the vast majority of this new artistic community is not older than four years. The second observation is that each organization has shaped their own economic model so as to survive and plan for the future. And thirdly, organizations in collaboration with artists appear highly-motivated and active, as if awakened from a deep slumber.

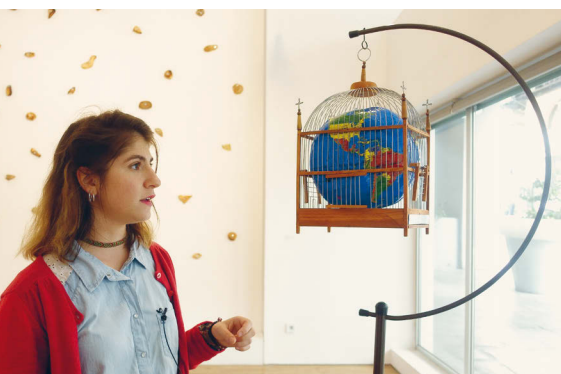
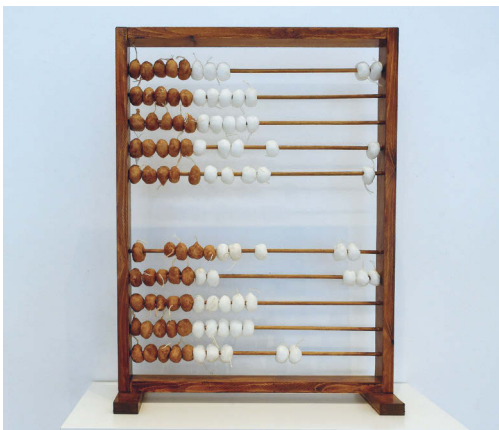
Art production has always been directly related to the conditions of its era. Understandably then, rapid social change, being more relevant than ever, increasingly occupies more and more artists today. I believe that the occurring change is not so much around the theme, but around the very structure of artistic production and its connection with the general public. We are living in the midst of an artistic spring. The future will tell if it is to lead to an international expansion or if it was simply an inside story that will fade into oblivion.

Τα τελευταία τέσσερα-πέντε χρόνια ξεπήδησαν πλήθος καλλιτεχνικών ομάδων, οργανισμών και νέων γκαλερί σε μια πρωτόγνωρη για τα ελληνικά δεδομένα άνθηση. Αυτό δεν πέρασε απαρατήρητο και από τη διεθνή καλλιτεχνική σκηνή, με αποτέλεσμα να αυξηθούν οι συνεργασίες με οργανισμούς και καλλιτέχνες από το εξωτερικό. Το πρώτο συμπέρασμα είναι, ότι η συντριπτική πλειοψηφία αυτών εμφανίζονται μόλις τα τέσσερα τελευταία χρόνια. Το δεύτερο συμπέρασμα είναι, ότι κάθε οργανισμός έχει ένα δικό του οικονομικό μοντέλο που λειτουργεί, ώστε να μπορεί να επιβιώσει και να σχεδιάσει για το μέλλον. Και τρίτον οι οργανισμοί σε συνεργασία με τους καλλιτέχνες είναι εξαιρετικά δραστήριοι, σε να ξύπνησαν από λήθαργο.

Η καλλιτεχνική παραγωγή πάντοτε είχε άμεση σχέση με τα κοινωνικά δεδομένα της εποχής. Σήμερα, που οι κοινωνικές εξελίξεις είναι πιο επίκαιρες παρά ποτέ, είναι λογικό να απασχολούν περισσότερους περισσότερους καλλιτέχνες. Πιστεύω, πως η αλλαγή που συντελείται δεν έχει να κάνει τόσο με τη θεματική, αλλά με την ίδια τη δομή της καλλιτεχνικής παραγωγής και της επικοινωνίας της με το κοινό. Ζούμε μια ιδιότυπη εικαστική άνοιξη. Στο μέλλον θα φανεί, αν θα οδηγήσει σε κάτι πιο διεθνές ή αν πρόκειται για μία εσωτερική ιστορία, που θα χαθεί.

Kunsträume in einem nie gesehenen Boom entstanden. Diese Entwicklung blieb in der internationalen Kunstszene nicht unbemerkt und führte zu wachsenden Partnerschaften mit Organisationen und Künstlern im Ausland. Die erste Beobachtung: Die breite Mehrheit dieser neuen Künstlergemeinschaften ist nicht älter als vier Jahre. Die zweite Beobachtung: Jede Organisation hat ihr eigenes ökonomisches Modell geformt, um zu überleben und für die Zukunft zu planen. Und drittens: Organisationen, die mit Künstler zusammenarbeiten, erscheinen hoch motiviert und aktiv, wie aus tiefem Schlummer erwacht.

Kunstproduktion war immer unmittelbar bezogen auf die Bedingungen ihrer Zeit. So kommt es, dass heutzutage der rasante soziale Wandel, wichtiger als je zuvor, auf das Interesse von immer mehr Künstlern stößt. Ich glaube, dass der laufende Wandel sich weniger auf die allgemeinen Themen erstreckt, als auf die eigentliche Struktur der künstlerischen Produktion und ihren Zusammenhang mit der allgemeinen Öffentlichkeit. Wir leben mitten in einem künstlerischen Frühling. Die Zukunft wird uns sagen, ob das zu einer internationalen Erweiterung führt oder ob es nur eine Insiderstory ist, die irgendwann in Vergessenheit gerät.

Born in 1993 in Piraeus.
Studied at the Department of Plastic Arts and Science,
University of Ioannina.
Now postgraduate at the Athens School of Fine Arts.

Γεννήθηκε το 1993 στον Πειραιά. Φοίτησε στο Τμήμα
Πλαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης, στο
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Τώρα ανήκει στο μεταπτυχιακό,
στην Ανώτατη σχολή Καλών Τεχνών, Αθήνα.

Geboren 1993 in Piraeus.
Studium am Department of Plastic Arts and Science
der Universität von Joannina.
Postgraduat an der School of Fine Arts Athen.

www.facebook.com/eleanna.balesi

I study the Crisis through the Eyes of an Artist

Becoming an artist

I think I still have a long way to go before I can call myself 'artist'. I have chosen to study arts due to my need of expressing myself and communicating my experiences. I work hard for art but at the same time I get a lot back, it is a way of living. I want to express social and political situations and current issues of everyday life through visual representation, incorporating different materials and objects according to the context of each idea.

Fighting for a better world

Every day on the streets of Athens I observe and come into contact with heart breaking situations. I have always fought against racism and have tried to support the weak. I believe the reason of helping the homeless and the refugees comes from within us, as long as we still have a thread of humanity.

The Wall Top

I was preoccupied with the idea of the wall: What makes us raise walls around us? Why do some people build skyscrapers and others have no place to live? These questions led me to present the path to a utopian top, but through unethical practices. For my Wall Top I created a huge climbing wall with handholds made out of bread. I used the bread as the basic element of human nourishment, and according to Christianity, symbol of the body. Nowadays people have to battle to reach the top, discarding any sense of humanity and dignity.

Puff

For the work Puff, all the elements function as symbols. The role of religion is marked by the bird cage with a cross on its roof. A plasticized world balloon

Μελετώ την κρίση μέσω της εικαστικής ματιάς

Το να γίνεσαι καλλιτέχνης.

Πιστεύω ότι έχω δρόμο ακόμη για να αυτοαποκαλούμε καλλιτέχνης. Επέλεξα να μελετήσω τις Τέχνες εξαιτίας της ανάγκης του να εκφράσω τον εαυτό μου και να επικοινωνήσω τις εμπειρίες μου. Δουλεύω σκληρά για την τέχνη αλλά ταυτόχρονα απολαβαίνω και πολλά από αυτήν, είναι ένας τρόπος ζωής. Θέλω να εκφράσω κοινωνικοπολιτικές καταστάσεις και τρέχοντα ζητήματα της καθημερινότητας, μέσω της οπτικής αναπαράστασης, όπου ενσωματώνονται διαφορετικά υλικά και αντικείμενα σύμφωνα με το πλαίσιο της εκάστοτε ιδέας.

Η μάχη μου

Κάθε μέρα στους δρόμους της Αθήνας, παρατηρώ και έρχομαι σε επαφή με οδυνηρές καταστάσεις. Από πάντα μαχόμουν ενάντια στον ρατσισμό και προσπαθούσα να στηρίξω τους αδύναμους. Πιστεύω πως η αιτία του να βοηθάς τους άστεγους και τους πρόσφυγες έρχεται από μέσα μας, όσο έχουμε ακόμη ένα ίχνος ανθρωπιάς.

Κορυφή τοίχου

Με απασχολεί η ιδέα του τοίχους: Τι μας κάνει να σηκώνουμε τείχη στους γύρω μας; Γιατί άλλοι σηκώνουν ουρανοξύστες και άλλοι δεν έχουν καν μέρος να ζήσουν; Αυτά τα ερωτήματα με οδήγησαν στο να φτιάξω την διαδρομή μιας ουτοπικής κορυφής, μέσω όμως ανήθικων πρακτικών. Για το Κορυφή τοίχου, δημιούργησα έναν τοίχο αναρρίχησης από λαβές φτιαγμένες με ζυμάρι. Χρησιμοποίησα το ψωμί ως βασικό στοιχείο της ανθρώπινης διατροφής και, σύμφωνα με τον Χριστιανισμό, ως σύμβολο του σώματος. Σήμερα οι άνθρωποι παλεύουν για να φτάσουν στην κορυφή, απορρίπτοντας κάθε έννοια ανθρωπιάς και αξιοπρέπειας.

Φούσκα

Για το έργο Φούσκα, όλα τα στοιχεία λειτουργούν συμβολικά. Ο ρόλος της θρησκείας σηματοδοτείται από ένα κλουβί πουλιού σε μικρογραφία εκκλησίας. Ο πλαστικοποιη-

Ich studiere die Krise mit den Augen einer Künstlerin

Künstler werden

Ich denke, ich habe noch einen weiten Weg vor mir, bis ich mich 'Künstlerin' nennen kann. Ich habe mich entschlossen, Kunst zu studieren aus dem Drang, mich auszudrücken und meine Erfahrungen mitzuteilen. Ich arbeite hart für die Kunst, bekomme aber zugleich sehr viel zurück; es ist eine Art zu leben. Ich möchte soziale und politische Zusammenhänge ausdrücken, auch aktuelle Probleme des alltäglichen Lebens: durch visuelle Darstellungen, indem ich sie in unterschiedlichen Materialien und Objekten verkörpere, je nach dem Kontext einer Idee.

Kämpfen für eine bessere Welt

Tag für Tag mache ich auf den Straßen Athens meine Beobachtungen und sehe mich konfrontiert mit herzzerreißenden Situationen. Ich habe immer gegen Rassismus gekämpft und habe Schwache zu unterstützen versucht. Ich glaube, die Motivation, Heimatlosen und Flüchtlingen zu helfen, kommt aus unserem Inneren, solange wir noch einen Hauch von Menschlichkeit haben.

Oben auf der Mauer

Die Idee der Mauer ging mir schon seit langem nach: Was bringt uns dazu, Mauern um uns aufzurichten? Weshalb bauen manche Menschen Wolkenkratzer und andere haben keinen Platz zum Leben? Diese Fragen brachten mich dazu, einen Pfad zu einer utopischen Mauerspitze zu gestalten, aber durch unethische Praktiken. Ich wählte Brot als Basiselemente menschlicher Ernährung und als christliches Symbol, Symbol für den Leib. Heutzutage müssen die Menschen darum kämpfen, nach oben zu kommen, ohne Rücksicht auf Menschlichkeit und Würde.

Puff

Bei der Arbeit 'Puff' fungieren alle Elemente als Symbole. Die Rolle der Religion ist gekennzeichnet durch den Vogelkäfig mit dem Kreuz auf dem Dach. Ein Globus

is trapped in an ostensible morality, unable to breathe and about to explode. My aim was to present the archetypes that press and restrain our civilization. The repression of the people is evident, however no effort to change these conditions is yet visible.

Education

The abacus invites the viewer to count the beads which are formed by ecclesiastic wax. The abacus was one of the first tools on which a child could learn to count and make simple calculations. The number of lost people – mostly refugees – constantly reported in mass media triggered the creation of this work. Thus, I created a connection between the beads and the candles lit to honor the dead; and I assembled an abacus to highlight the multitude of lost souls, which to our ears ring as plain numbers. The title Education emphasizes our training to consider the dead as numbers and nothing more.

Being an Artist in Times of Crisis

The financial crisis has become a routine. I chose to live it and study it through the eyes of an artist. Every day presents a challenge, to hold on, not to quit! But I believe that hardships can become assets, as long as they are used in the best possible way.

I do not make my living through art yet. But the difficult situation makes it even more evident that my doing art comes from a stronger need. Of course I am directly influenced by the crisis, both in the subjects and the materials I choose. I try to create art works out of poor materials, which has the positive aspect that imagination and resourcefulness will be more at work. The choice of simple objects or very cheap materials creates a sense of familiarity to the audience.

I believe that most Greek artists today have a passion for art, and this is the reason they create art through these difficult times.

ημένος κόσμος σαν μπαλόνι είναι παγιδευμένος σε μία φαινομενική ηθική, ανίκανος να αναπνεύσει και έτοιμος να εκραγεί. Στόχος μου ήταν να προβάλλω τα αρχέτυπα να πιέζουν και να δεσμεύουν τον πολίτη. Η καταπίεση του λαού είναι εμφανής, ωστόσο δεν βλέπουμε καμία αλλαγή ακόμη ως προς την ανατροπή της.

Εκπαίδευση

Ο θεατής καλείται να μετρήσει τις χάντρες, φτιαγμένες από εκκλησιαστικό κερί, στον άβακα. Ο άβακας ήταν από τα πρώτα όργανα με το οποίο μπορούσε ένα παιδί να μάθει να μετράει και να κάνει απλές πράξεις. Ο αριθμός των χαμένων ανθρώπων – κυρίως μετανάστες – ο οποίος συνεχώς αναφέρεται στα Μ.Μ.Ε, προκάλεσε τη δημιουργία αυτού του έργου. Έτσι συνδέσα τις χάντρες με το κερί, το οποίο ανάβουμε στην εκκλησία για να τιμήσουμε τους νεκρούς μας. Δημιούργησα ένα αριθμητήριο για να τονίσω την πληθώρα των χαμένων ψυχών, που στα αυτιά μας είναι απλοί αριθμοί. Με τον τίτλο Εκπαίδευση, τονίζεται η συνήθεια του να μετράμε νεκρούς σαν να είναι απλοί αριθμοί και τίποτα περισσότερο.

Το να γίνεσαι καλλιτέχνης στους καιρούς της κρίσης

Η οικονομική κρίση έγινε ρουτίνα. Επέλεξα να ζήσω με αυτήν και με εικαστική ματιά να τη μελετήσω. Η κάθε μέρα παρουσιάζεται ως πρόκληση, να αντέξω, να μην παραιτηθώ! Όμως θεωρώ πως οι δυσκολίες γίνονται εφόδια, αρκεί να χρησιμοποιηθούν με τον καλύτερο τρόπο.

Ακόμη η τέχνη δεν με συντηρεί υλικά. Αλλά οι δυσχέρειες κάνουν περισσότερο προφανές ότι το να κάνω τέχνη προέρχεται από μία βαθύτερη ανάγκη. Φυσικά, επηρεάζομαι άμεσα από την κρίση στα θέματα και στα υλικά που επιλέγω. Προσπαθώ να κάνω έργα από φτωχά υλικά, που ενέχει το καλό πως έτσι λειτουργεί περισσότερο η φαντασία και η ευρηματικότητα. Η επιλογή απλών αντικειμένων και φθηνών υλικών δημιουργεί μια αίσθηση οικείου στο κοινό.

Νομίζω πως οι περισσότεροι καλλιτέχνες σήμερα έχουν πάθος για την τέχνη, και αυτός είναι ο λόγος που κάνουν τέχνη μέσα σε δύσκολους καιρούς.

aus Plastik ist in eine vorgetäuschte Moral eingesperrt, außerstande zu atmen und kurz davor, zu explodieren. Mein Ziel war, die Archetypen zu präsentieren, die unsere Zivilisation bedrängen und einschränken. Die Repression der Menschen ist offensichtlich, und doch ist keinerlei Anstrengung in Sicht, diese Bedingungen zu ändern.

Erziehung

Die Rechenmaschine lädt den Betrachter ein, die Kugeln zu zählen, die aus Wachs von Kirchenkerzen gemacht sind. Der Abakus war eines der ersten Werkzeuge, womit ein Kind zählen lernen und einfache Berechnungen machen konnte. Die Zahl verlorener Menschen, meistens Flüchtlinge – von denen die Massenmedien fortwährend berichten, war der Auslöser für dieses Werk. So stellte ich einen Zusammenhang her zwischen den Kugeln und den Kerzen, die angezündet werden zu Ehren der Toten; und ich montierte einen Abakus in die Ausstellung, um ein Schlaglicht auf die Vielzahl der verlorenen Seelen zu werfen, die in unseren Ohren klingen als bloße Zahlen. Der Titel Erziehung betont unser Training, die Toten als Zahlen anzusehen und als nichts anderes.

Künstlerin sein in Zeiten der Krise

Die finanzielle Krise ist Routine geworden. Ich entscheide mich, sie zu leben und zu studieren mit den Augen einer Künstlerin. Jeder Tag bietet eine Herausforderung standzuhalten, nicht auszustei-gen. Aber ich glaube, Not kann Reichtum werden, vorausgesetzt, man nutzt sie in der bestmöglichen Art.

Ich bestreite meinen Lebensunterhalt noch nicht durch Kunst. Aber die schwierige Lage zeigt umso deutlicher, dass meine Kunstproduktion aus einem stärkeren Bedürfnis kommt. Natürlich bin ich unmittelbar beeinflusst von der Krise, sowohl in meiner Motivwahl als auch in den Materialien, die ich wähle. Ich versuche Kunstwerk zu schaffen mit armem Material, und das hat den positiven Aspekt, dass Phantasie und Vielfalt mehr zur Geltung kommen. Die Wahl einfacher Gegenstände oder sehr billiger Materialien erzeugt ein Gefühl von Vertrautheit beim Publikum.

Ich glaube, dass die meisten griechischen Künstler heute eine Leidenschaft für Kunst haben, und das ist der Grund, dass sie auch in diesen schwierigen Zeiten Kunst schaffen.

1

2

1
Gewalt / Έννομη βία / Staatsgewalt
 2016
 Variable / Μεταβλητές / Variabel
 Mixed media

2
Childhood / Παιδικότητα / Kindhaftigkeit
 2016
 60×25×110 cm
 Mixed media

Born in 1985 in Athens.
Learned street art painting by doing. Scholarship
in the Focus Athens School of Art, Video
and Photography (2010–2013).

Γεννημένος το 1985 στην Αθήνα.
Έμαθε να κάνει street art στην πράξη. Σπούδασε με
υποτροφία στην σχολή Focus Athens School of Art,
Video and Photography (2010–2013).

Geboren 1985 in Athen.
Erlernte Street Art Painting als Autodidakt.
Stipendium der Focus Athens School of Art, Video,
and Photography (2010–2013).

cacaorocks.blogspot.com

I want to talk about the world

My making as an artist

During my adolescence living in Corfu, the hip hop and skateboard culture led me to discover my passion for art. When I was 19, I participated in a graffiti contest, and I won the first prize. Then I went to Athens and besides street art painting using spray cans as media, I began to experiment with photography, video, canvas painting, and sculpture. Because of the lack of resources I used quite different materials like duck tapes, polyurethane, wool, wood, and found objects in order to create installations and sculptures.

Sometimes you stay in the studio and canvas is not enough, so you go out on the street to paint with other people, or you work with three dimensions or you get your camera. Art is expression and communication for me. It is a way to stay alive, to survive. When I do not make art I think of art; I make images and ideas in my mind. I am addicted to art, a kind of art freak.

Greek painting

Greece is a country which starves a lot. I love Greece and I want to show it by my colors, by my art. I started painting Greek landscapes by using architectural elements of the Cyclades. In my photos of the islands' landscapes, the colors blue, black, gray, gold, and white were dominating the composition. So I desired to use them in my paintings. This painting is an imaginary landscape, using an architectural element of the Paraportiani Church in Mykonos. The Evil Eye on it is a very old tradition, lost in the prehistoric times in Greece and other countries.

The crisis changes our lives

When I finished my studies, I did not find a job. So I became an artist also as a result of the crisis. Because, if I had a

Θέλω να μιλήσω για τον κόσμο

Η δημιουργία μου ως καλλιτέχνης

Κατά τη διάρκεια της εφηβείας μου, η ζωή στην Κέρκυρα, η κουλτούρα του χιπ χοπ και του skateboard με οδήγησαν να ανακαλύψω το πάθος μου για την τέχνη. Όταν ήμουν 14, κέρδισα το πρώτο βραβείο σε ένα διαγωνισμό γκράφιτι. Τότε πήγα στην Αθήνα και, εκτός από το να κάνω street art χρησιμοποιώντας το σπρέι σαν μέσο, ξεκίνησα να πειραματίζομαι με τη φωτογραφία, το βίντεο, τη ζωγραφική σε καμβά και τη γλυπτική. Εξαιτίας της έλλειψης των πρώτων υλών χρησιμοποιούσα διαφορετικά υλικά, όπως ταινίες συσκευασίας, πολυουρεθάνη, μαλλί, ξύλο και άλλα αντικείμενα που έβρισκα για να κατασκευάσω εγκαταστάσεις και γλυπτά.

Κάποιες φορές στο στούντιο ο καμβάς δεν σου αρκεί, έτσι βγαίνεις έξω στους δρόμους για να ζωγραφίσεις με άλλους ανθρώπους. Η τέχνη είναι έκφραση και επικοινωνία για εμένα. Είναι τρόπος να μείνεις ζωντανός, να επιβιώσεις. Όταν δεν παράγω τέχνη, σκέφτομαι για την τέχνη, φτιάχνω εικόνες και επεξεργάζομαι ιδέες στο μυαλό μου. Είμαι εθισμένος στην τέχνη.

Ελληνική ζωγραφική

Η Ελλάδα είναι μια χώρα σε ύφεση. Αγαπώ την Ελλάδα και θέλω να τη δείξω με τα χρώματά μου και μέσα από την τέχνη μου. Ξεκίνησα να ζωγραφίζω ελληνικά τοπία χρησιμοποιώντας αρχιτεκτονικά στοιχεία των Κυκλάδων. Στις φωτογραφίες των νησιωτικών τοπίων τα χρώματα μπλε, μαύρο, γκρι, χρυσό και λευκό κυριαρχούν στη σύνθεση. Οπότε, ήθελα να τα χρησιμοποιήσω στους πίνακές μου. Αυτό το έργο είναι ένα φανταστικό τοπίο, στο οποίο χρησιμοποίησα αρχιτεκτονικά στοιχεία από την εκκλησία Παραπορτιανή στη Μύκονο. Το 'κακό μάτι' που βρίσκεται πάνω της είναι μία πολύ παλιά παράδοση, χαμένη στους προϊστορικούς χρόνους στην Ελλάδα και άλλες χώρες.

Η κρίση αλλάζει τις ζωές μας

Όταν ολοκλήρωσα τις σπουδές μου, δεν έβρισκα δουλειά. Οπότε έγινα καλλιτέχνης επίσης ως αποτέλεσμα της κρίσης, διότι εάν

Ich möchte etwas über die Welt sagen

Meine Entwicklung zum Künstler

Als Jugendlicher lebte ich auf Korfu. Die Hiphop- und Skateboardkultur ließ mich meine Leidenschaft für Kunst entdecken. Mit 19 nahm ich an einem Graffiti-Wettbewerb teil und gewann den ersten Preis. Danach ging ich nach Athen und neben Street Art Painting mit Spraydosens als Medium begann ich mit Photographie, Video, Leinwand-Malerei und Skulpturen. Aus Mangel an Geld benutzte ich ganz unterschiedliche Materialien wie Klebeband, Polyurethan, Wolle, Holz und Fundstücke, um damit Installationen und Skulpturen zu gestalten.

Manchmal bist du im Atelier und die Leinwand reicht dir nicht aus, dann gehst du auf die Straße, um zusammen mit anderen zu malen – oder du arbeitest dreidimensional oder schnappst dir die Kamera. Wenn ich keine Kunst mache, denke ich an Kunst; ich erschaffe Bilder und Ideen in meinem Kopf. Ich bin kunstsüchtig, eine Art Freak.

Griechische Malerei

Griechenland ist ein Land, das am Hungertuch nagt. Ich liebe Griechenland und ich möchte es mit meinen Farben zeigen, mit meiner Kunst. Ich fing an griechische Landschaften zu malen, indem ich architektonische Elemente von den Kykladen benutzte. In meinen Fotos der Landschaft dieser Insel dominierten die Farben blau, schwarz, grau, gold und weiß die Komposition. So hatte ich den Wunsch, diese Farben auch in meinen Malereien zu benutzen. Dies Gemälde ist eine imaginäre Landschaft, ich benutze dabei ein architektonisches Element der Paraportiani-Kirche auf Mykonos. 'Das böse Auge' auf dem Bild ist eine sehr alte Tradition, die aber schon in prähistorischen Zeiten in Griechenland und anderen Ländern verloren gegangen ist.

Die Krise verändert unser Leben

Als ich mein Studium beendet hatte, fand ich keinen Job. So wurde ich Künstler auch als Ergebnis der Krise, denn

regular job, I would not have had time to create art. I did a lot of political artwork on the streets. I want to share my opinion on the street with everyone by writing political slogans. I want to talk about the world. We have to find a way to save the world; we have to make a movement. I sound like a hippie, but this is the most important thing now: try to be kind to each other and make the world more beautiful. This is what I try to do, I try to do something useful.

Making my living

I live in my underground studio of a gallery in Psirri, one of the most beautiful neighborhoods in Athens. To make my living I sell my paintings and do commission work. It is very hard to sell art now and the prices are down, by half as compared to the prices before the crisis. I live very modestly.

The future will be hard for us to live. I hope the crisis will blow over. People are getting tired, because they lose their jobs and their houses. But I hope that I will still paint more and more and do even better work. For my personal future I wish to live on an island by the sea, have a family and children – and paint of course.

είχα μια κανονική δουλειά δεν θα είχα χρόνο να δημιουργήσω τέχνη. Έκανα αρκετή πολιτικοποιημένη τέχνη στους δρόμους. Θέλω να μοιραστώ τη γνώμη μου στους δρόμους με όλους, γράφοντας πολιτικά σλόγκαν. Θέλω να μιλήσω για τον κόσμο. Πρέπει να βρούμε έναν τρόπο να σώσουμε τον κόσμο, πρέπει να κάνουμε ένα κίνημα. Ακούγομαι σαν χίπης, αλλά αυτό είναι το πιο σημαντικό που πρέπει να γίνει τώρα: ας προσπαθήσουμε να είμαστε ευγενικοί ο ένας στον άλλον και να κάνουμε τον κόσμο πιο όμορφο. Αυτό προσπαθώ να κάνω, προσπαθώ να κάνω κάτι χρήσιμο.

Η καθημερινότητά μου

Ζω στο υπόγειο στούντιο μιας γκαλερί στην περιοχή του Ψυρρή, μία από τις πιο όμορφες γειτονιές της Αθήνας. Για να ζήσω πουλάω τους πίνακές μου και κάνω τοιχογραφίες κατά παραγγελία. Είναι πολύ δύσκολο να πουλήσω τώρα, και οι τιμές είναι χαμηλότερες κατά το ήμισυ απ' ότι ήταν πριν την κρίση. Ζω πολύ ταπεινά.

Το μέλλον θα είναι πολύ δύσκολο για να ζήσουμε. Ελπίζω η κρίση να τελειώσει. Οι άνθρωποι έχουν αρχίσει να απογοητεύονται, επειδή χάνουν τις δουλειές και τα σπίτια τους. Αλλά ελπίζω πως θα ζωγραφίζω όλο και πιο πολύ και ακόμα καλύτερα. Προσωπικά για εμένα προσδοκώ να ζήσω σε ένα νησί δίπλα στη θάλασσα, να κάνω οικογένεια και παιδιά και φυσικά να ζωγραφίζω.

hätte ich einen regelmäßigen Job gehabt, wäre mir keine Zeit für Kunst geblieben. Ich leistete eine Menge politischer Arbeit mit Street Art. Ich möchte meine Meinung auf der Straße mit allen teilen, indem ich politische Slogans schreibe. Ich möchte über die Welt reden. Wir müssen einen Weg finden, die Welt zu retten, wir müssen eine Bewegung bilden. Ich klinge wie ein Hippie, aber das ist zur Zeit das Allerwichtigste: Versucht freundlich zu sein zu einander und macht die Welt schöner. Das ist es, was ich versuche zu tun: irgendwas Nützliches zu machen.

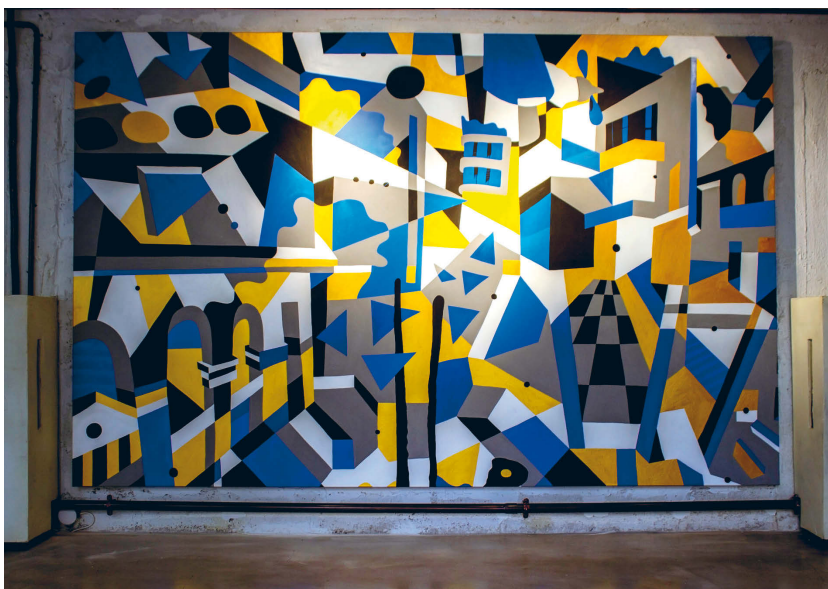
Meinen Lebensunterhalt verdienen

Ich lebe in meinem Atelier im Keller einer Galerie in Psirri, einem der schönsten Kieze in Athen. Um mich über Wasser zu halten verkaufe ich meine Malereien und mache Auftragsarbeiten. Gegenwärtig ist es sehr schwer, Kunst zu verkaufen, die Preise sind im Keller, man kriegt nur noch halb so viel wie vor der Krise. Aber ich lebe sehr bescheiden.

Die Zukunft wird schwer sein für unser Leben. Ich hoffe nur, dass sich die Krise verzieht. Die Leute beginnen müde zu werden, weil sie ihren Job verlieren und ihre Wohnung. Für meine persönliche Zukunft wünsche ich mir, auf einer Insel im Meer zu leben, eine Familie und Kinder zu haben – und natürlich zu malen.

1

2

3

1
Kornilios Kastoriades / Κορνήλιος Καστοριάδης /
Kornelios Kastoriades
2015
120×125 cm
Acrylics on canvas / Ακρυλικά σε καμβά /
Acryl auf Leinwand

2
Happy day / Χαρούμενη μέρα / Glücklicher Tag
2015
120×60 cm
Acrylics on canvas / Ακρυλικά σε καμβά /
Acryl auf Leinwand

3
Piræus 1944 / Πειραιάς 1944 / Pireus 1944
2014
295×190 cm
Acrylics on canvas / Ακρυλικά σε καμβά /
Acryl auf Leinwand

Born in 1988 in Larnaca (Cyprus).
Studied at the Athens School of Fine Arts (2006–2011).
ERASMUS program at the University Paris 8 (2009).

Γεννήθηκε στη Λάρνακα (Κύπρος) το 1988. Σπούδασε
στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας (2006–2011).
Το 2009 παρακολούθησε το πρόγραμμα ERASMUS στο
University Paris 8.

Geboren 1988 in Larnaca (Zypern).
Studierte an der Athener School of Fine Art
(2006–2011). ERASMUS Programm der Universität
Paris 8 (2009).

stellachristofi100@gmail.com

**If someone does
what he likes
he will find a way**

My Way to Abstraction

At the University I began to paint in many different styles. When I was in Paris, my interest was about the city view and the buildings, which in my paintings became almost shapes. For example, I tried to show two different walls in space, observing the play of light and shadow and this led me to use different textures in my painting. I like to leave some parts of the canvas empty and I started to paint with very light colors, like white or very light blue and gray. I even shoot photos of the buildings that I encounter in my environment. The shapes and textures I transfer make my own abstract compositions. It is important how I feel the atmosphere.

Salt paintings

I am exploring the painting and the field of abstraction. So my pictures are about the abstract image. I want to discover the depth of the painting. In my work, I use salt for plastic purposes. I wanted to learn more about its specific meaning. Salt is very important for life and in former times it was as precious as gold.

Living by art

Two years ago I had my first solo exhibition. Some collectors bought some art works. I am trying to participate in exhibitions to sell my paintings. It is very difficult for people in Greece today to buy works of art, when they cannot afford even the basic things. The production of art has not declined by the crisis however. I showed my work in different galleries, in the Biennials of Chisinau, capital of Moldova, and in Florence. I am interested in attending contemporary exhibitions, and I see new galleries opening up in Athens.

**Αν κάποιος κάνει
αυτό που του αρέσει,
θα βρει τη λύση**

Ο δρόμος προς την Αφαίρεση

Στη σχολή ξεκίνησα να ζωγραφίζω με διαφορετικούς τρόπους. Όταν ήμουν στο Παρίσι, το ενδιαφέρον μου κινήθηκε από τη θέα της πόλης και τα κτίρια, τα οποία έγιναν σχεδόν σχήματα στη ζωγραφική μου. Για παράδειγμα, προσπάθησα να απεικονίσω δύο διαφορετικούς τοίχους σε ένα χώρο, παρακολουθώντας το παιχνίδι φωτός – σκιάς, και αυτό με οδήγησε στο να χρησιμοποιήσω διαφορετικές υφές στη ζωγραφική μου. Μου αρέσει να αφήνω μέρη του καμβά κενά και είχα αρχίσει να ζωγραφίζω με πολύ ελαφριά χρώματα, όπως το λευκό, ή πολύ ανοιχτό μπλε ή γκρι. Επίσης, φωτογραφίζω κτίρια που συναντάω στο περιβάλλον μου. Μεταφέρω σχήματα και υφές για να φτιάξουν τις αφαιρετικές μου συνθέσεις. Σημαντικό είναι το πώς αισθάνομαι την ατμόσφαιρα.

Πίνακες από αλάτι

Με ενδιαφέρει να εξερευνώ τη ζωγραφική στο πεδίο της αφάιρεσης. Έτσι, τα έργα μου αφορούν την αφαιρετική εικόνα. Με ενδιαφέρει να ανακαλύπτω τη ζωγραφική σε βάθος. Το αλάτι μπήκε στη δουλειά μου για πλαστικούς σκοπούς. Ήθελα να μάθω παραπάνω για την ειδική σημασία του. Το αλάτι είναι πολύ σημαντικό για τη ζωή, και στο παρελθόν ήταν εξίσου πολύτιμο με τον χρυσό.

Επιβιώνοντας από την τέχνη

Δύο χρόνια πριν, έκανα την πρώτη μου ατομική έκθεση. Κάποιοι συλλέκτες αγόρασαν μερικά από τα έργα μου. Στην Ελλάδα, οι άνθρωποι δύσκολα θα αγόραζαν έργα τέχνης σε αυτή την εποχή της κρίσης, που δεν μπορούν να έχουν τα βασικά πράγματα. Παρόλα αυτά, η παραγωγή τέχνης δεν έχει μειωθεί. Παρουσίασα τη δουλειά μου σε διάφορες γκαλερί, στην Μπιενάλε της Κισινάου, πρωτεύουσα της Μολδαβίας, και της Φλωρεντίας. Με ενδιαφέρει να παρακολουθώ τις τρέχουσες εκθέσεις και παρατηρώ ότι έχουν ανοίξει νέες γκαλερί στην Αθήνα.

**Wenn einer das tut,
was er mag,
wird er einen Weg
finden**

Mein Weg zur Abstraktion

An der Universität begann ich in verschiedenen Stilrichtungen zu malen. Als ich in Paris war, interessierte ich mich für Stadtansichten und die Gebäude, die in meinen Bildern fast zu Umrissen wurden. Zum Beispiel versuchte ich, zwei unterschiedliche Mauern im Raum zu zeigen, indem ich das Spiel von Licht und Schatten beobachtete und das führte mich dazu, unterschiedliche Texturen in meiner Malerei zu benutzen. Mir gefiel es, einige Teile der Leinwand leer zu lassen und ich begann in sehr hellen Farben zu malen, in weiß und sehr hellem Blau und Grau. Ich machte sogar Fotos der Gebäude, die ich in meiner Umgebung vorfand. Die Umrisse und Texturen übertrage ich, um meine eigenen abstrakten Kompositionen zu entwickeln. Es ist wichtig, wie ich die Atmosphäre fühle.

Salzmalerei

Ich erforsche das Malen und das Feld der Abstraktion. Deshalb handeln meine Gemälde vom abstrakten Bild. Ich möchte die Tiefe des Malens entdecken. Ich benutze in meiner Arbeit Salz, um der Plastik willen. Ich wollte mehr lernen über dessen spezifische Bedeutung. Salz ist sehr wichtig für das Leben und in früheren Zeiten war es so wertvoll wie Gold.

Von der Kunst leben

Vor zwei Jahren hatte ich meine erste Einzelausstellung. Ein paar Sammler kauften einige Arbeiten von mir. Ich versuche, mich an Ausstellungen zu beteiligen, um meine Malereien zu verkaufen. In Griechenland haben die Menschen jetzt Schwierigkeiten, Kunst zu kaufen, weil sie sich nicht einmal die grundlegenden Dinge leisten können. Die Produktion von Kunst hat jedoch nicht abgenommen. Ich habe meine Bilder in verschiedenen Galerien gezeigt, auf den Biennalen von Chisinau, der Hauptstadt Moldawiens und in Florenz. Ich bin daran interessiert, mir zeitgenössische Ausstellungen anzusehen und ich sehe, dass in Athen neue Galerien geöffnet haben.

A cheap way to live

To make my living I have to work a lot. I am lucky that I have found a job as an art teacher. The salary is very low, around 600 Euro per month; it's barely enough to survive on. Sometimes, if I am more comfortable, I prefer to spend money in a creative way, buying my painting materials or learning something new. There are simple ways to live, and this is my choice. I like to spend my free time going to exhibitions, riding my bicycle, so it's a cheap way to live.

If I stay in Athens or Greece I do not see things getting better, rather worse. I would like to work abroad if I had the chance, since I may not have a job next year. But I believe if someone does what he likes he will find a way.

Οικονομικός τρόπος ζωής

Για να καταφέρω να επιβιώσω πρέπει να εργάζομαι πολύ. Είμαι τυχερή που έχω βρει ένα επάγγελμα ως καθηγήτρια τέχνης. Ο μισθός είναι χαμηλός, γύρω στα 600 ευρώ το μήνα, που δεν είναι αρκετά για να επιβιώσεις. Κάποιες φορές, αν είμαι πιο άνετη, προτιμώ να ξοδεύω τα λεφτά μου με δημιουργικούς τρόπους, αγοράζοντας τα υλικά μου ή μαθαίνοντας κάτι καινούργιο. Υπάρχουν απλοί τρόποι για να ζήσει κανείς, και αυτή είναι η επιλογή μου. Στον ελεύθερό μου χρόνο πηγαίνω σε εκθέσεις, κάνω ποδήλατο. Είναι, έτσι, ένας οικονομικός τρόπος ζωής.

Μένοντας στην Αθήνα ή στην Ελλάδα, δεν βλέπω τα πράγματα να γίνονται καλύτερα, αλλά χειρότερα. Αν είχα την ευκαιρία, θα μου άρεσε να δουλέψω στο εξωτερικό, εφόσον μπορεί να μην έχω δουλειά του χρόνου. Πιστεύω, όμως, πως αν κάποιος κάνει αυτό που του αρέσει, θα βρει έναν τρόπο.

Billig leben

Um mich über Wasser zu halten muss ich viel arbeiten. Ich bin glücklich, dass ich einen Job als Kunstlehrerin gefunden habe. Das Gehalt ist sehr niedrig, etwa 600 Euro im Monat, es reicht grad zum überleben. Manchmal, wenn ich ein wenig betuchter bin, ziehe ich es vor, Geld auf eine kreative Weise auszugeben: ich kaufe mein Malmaterial oder lerne etwas Neues. Man kann auch bescheiden leben und das ist meine Wahl. Ich bringe meine Freizeit gern in Ausstellungen zu, fahre mit dem Rad, so lebt man sparsam.

Wenn ich in Athen oder Griechenland bleibe sehe ich nicht, dass irgendwas besser wird, eher schlechter. Ich würde gern im Ausland arbeiten, wenn ich die Chance hätte, denn nächstes Jahr ist mein Job zu Ende. Aber ich glaube, wenn einer tut, was er mag, wird er einen Weg finden.

1

2

1
No Title / Άτιτλο / Ohne Titel
 2015
 110×130 cm
 Oil on canvas / Λάδι σε καμβά / Öl auf Leinwand

2
No Title / Άτιτλο / Ohne Titel
 2015
 110×130 cm
 Oil on canvas / Λάδι σε καμβά / Öl auf Leinwand

Born in 1965 in Athens.
Attended sculpture at the Athens School of Fine Arts (1995–2000) and drawing at the École nationale supérieure des Beaux-Arts in Paris.

Γεννημένη το 1965 στην Αθήνα.
Παρακολούθησε γλυπτική στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών (1995–2000) και σχέδιο στην École nationale supérieure des Beaux-Arts στο Παρίσι.

Geboren in Athen 1965.
Studium der Bildhauerei an der Athener Kunsthochschule (1995–2000), Zeichenstudium an der Pariser École Nationale Supérieure des Beaux-Arts.

www.dimitrakopoulou.com

Art is a way to awaken us in these difficult times

Thinking with images

Since my childhood, I was thinking in images. Slowly this way of thinking became my world. That was the point where my formation as a sculptor begun. I wanted to make these images three-dimensional. My first solo exhibition was abstract archetypal heads of heroes or warriors, like Agamemnon, carved in volcanic stone from the island of Aegina. I am interested in finding the line that connects the past to the present, the human voices that utter and seek always the same existential questions. These voices quest to be heard. Now my work turns its focus more to the society where these voices seem to be muted.

Promahones

A major experience was my work 'Promahones', last year, at the Benaki Museum. A monumental sculpture, made of three plates of steel with incisions, like a harp, in three different inclinations. 'Promahones' is a very old word with many metaphorical meanings: bastions, front lines, vanguard. It was a collective work with a group of engineers and metal workers. It was a risk to make such a big work in this period of crisis. But I found an industrial company as a sponsor and this encouraged me in the sense of not giving up when conditions are adverse.

'Promahones' was for me an opening to the public, many people came to see it. The comments of the visitors showed me that art seeks to be present in these difficult times, it is a way to awaken us, to give space to our soul and raise hope. I am glad that 'Promahones' has been installed in front of the National Archaeological Museum in Athens.

Σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς η Τέχνη μας αφυπνίζει

Σκέφτομαι με εικόνες

Οι εικόνες είναι οι σκέψεις μου από παιδί. Όταν θέλησα τις εικόνες αυτές να τις κάνω τρισδιάστατες, ξεκίνησε και η περιπέτειά μου στο χώρο της τέχνης. Η πρώτη μου ατομική έκθεση ήταν κεφάλια μυθικών ηρώων και πολεμιστών λαξευμένα σε ηφαιστειακά πετρώματα από το νησί της Αίγινας. Με ενδιαφέρει το νήμα, ορατό ή όχι, που συνδέει το παρελθόν με το παρόν, τον άνθρωπο τότε και τώρα, τη φωνή που γυρεύει απαντήσεις στις ίδιες πάντοτε ερωτήσεις. Φωνές που γυρεύουν να ακουστούν. Η δουλειά μου τώρα στρέφεται περισσότερο στην κοινωνία όπου οι φωνές δεν βγαίνουν. Η σιωπή κυριαρχεί.

Προμαχώνες

Η εγκατάσταση του γλυπτού 'Προμαχώνες' πέρυσι στο Μουσείο Μπενάκη ήταν για μένα μια σημαντική εμπειρία. Τρεις χαλύβδινοι δίσκοι, έξι μέτρων ο καθένας, σε διαφορετικές κλίσεις. 'Προμαχώνες', μια λέξη αρχαία με πολλές σημασίες: προπύργιο, εμπροσθοφυλακή, επάλξεις. Ήταν μια συλλογική δουλειά από στατικούς μηχανικούς, μεταλλουργούς κλπ. Δεν ήταν εύκολη απόφαση για ένα τέτοιο έργο σε καιρό κρίσης. Η ανεύρεση χορηγού μου έδωσε τη δυνατότητα να το πραγματοποιήσω και να αντισταθώ στη δυσκολία των συνθηκών.

Αυτό που εισέπραξα μέσα από το πλατύ κοινό που τους επισκέφτηκε ήταν πως η τέχνη μπορεί να παίξει έναν ρόλο μέσα σε όλο αυτό που συμβαίνει: μπορεί να αφυπνίσει, να δώσει χώρο στην ψυχή, να ανατείνει την ελπίδα. Χαίρομαι που οι 'Προμαχώνες' βρίσκονται τώρα στον κήπο του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου στην Αθήνα.

Kunst ist eine Art Weckruf in diesen schwierigen Zeiten

Ich denke in Bildern

Seit meiner frühen Kindheit denke ich in Bildern. Mehr und mehr wurde diese Art zu denken zu meiner Welt. Gleichzeitig begann ich meine Ausbildung als Bildhauerin, denn ich wollte meine Bilder dreidimensional machen. Auf meiner ersten Einzelausstellung zeigte ich abstrakte archetypische Köpfe von Helden und Kriegerern wie Agamemnon, gehauen aus Vulkanstein der Insel Ägina. Mein Interesse gilt der Verbindungslinie zwischen Vergangenheit und Gegenwart und den menschlichen Stimmen, die nach Antwort auf die immer gleichen existenziellen Fragen suchen. Stimmen, die gehört werden wollen. Meine Arbeit konzentriert sich in letzter Zeit auf die Teile der Gesellschaft, deren Stimmen verstummt scheinen.

Promahones

Die Ausstellung von 'Promahones' letztes Jahr im Benaki-Museum war für mich eine wichtige Erfahrung. Die monumentale Skulptur besteht aus drei Stahlplatten von je 6m Durchmesser mit harfenähnlichen Einschnitten, die in unterschiedlichen Neigungswinkeln zueinander stehen. 'Promahones' ist ein altgriechisches Wort mit vielen metaphorischen Bedeutungen: Bollwerk, Bastion, Vorhut, Zinne. Es ist entstanden in Zusammenarbeit mit Bauingenieuren und Metallhandwerkern. Ein so aufwendiges Werk in der jetzigen Krisensituation herzustellen, war mit Risiko verbunden. Doch ich fand als Sponsor ein Stahlwerk und das machte mir Mut, trotz aller Schwierigkeiten nicht aufzugeben.

'Promahones' hat mich der Öffentlichkeit näher gebracht, denn es kamen viele Leute in die Ausstellung. Ihre Kommentare haben mir gezeigt, dass Kunst in diesen schwierigen Zeiten gebraucht wird, sie ist eine Art Weckruf, um unserer Seele Raum und Hoffnung zu schaffen. Ich freue mich, dass 'Promahones' seit kurzem vor dem Archäologischen Nationalmuseum in Athen aufgestellt worden ist.

Mirrors

Last year I was in a fruitful dialogue with two sociologists who were conducting a research by interviewing people who had lost their businesses, their work, and their homes due to the crisis. While reading the interviews, identified myself with phrases such as, 'I am afraid', 'I feel like a stranger everywhere', 'there is no way out', because these phrases could be the words of everybody; voices of all the unknown people who do not have access to public speech. In my work Mirrors I wanted to focus on these small components, which constitute the ingredients of the big image. I took long strips of Chinese paper, wrote on them words and phrases from the interviews and hung them between long iron columns. It is a dialogue: fragility versus solidity, ephemeral versus perpetual. I created only the maquette. Mirrors is supposed to be four meters high, in real scale, and I hope it can be realized one day in a public space.

The art scene

The whole situation is difficult. We have many good artists, but the framework in which they could flourish is weak. Art seems to not be a priority. There is no funding, many museums are closing down. Our priority is to build a society that functions. Besides that, the art scene is not as open as it ought to be. We are not happy with the success of other people. We have to be more mature, responsible and think of ourselves as part of a whole.

All that artists need today is support. It is extremely difficult not to make compromises, when you have to make a living. I could make a living from my art only if I lived like a Spartan! I am lucky to have a family base which is supportive.

Most of my clients are collectors, museums, universities, hotels. Since the crisis, the prices are much lower, decisions are more difficult.

Mirrors

Πέρυσι βρέθηκα σε έναν γόνιμο διάλογο με δύο κοινωνιολόγους, οι οποίοι έκαναν μία μεγάλη έρευνα με συνεντεύξεις ανθρώπων που είχαν χάσει τα μέσα και τους λόγους ύπαρξης λόγω της οικονομικής κρίσης και που η οδύνη τους δεν εισακούγεται. Μέσα από αυτό το υλικό ξεχώρισα φράσεις που θα μπορούσαν να είναι και δικές μου: 'Φοβάμαι' – 'Νιώθω ξένος παντού' – 'Αδιέξοδο', φράσεις ανθρώπων που δεν έχουν πρόσβαση στο δημόσιο λόγο. Θέλησα να επικεντρωθώ στα μικρά συστατικά τα οποία όμως συνθέτουν τη μεγάλη εικόνα. Πήρα μεγάλες λωρίδες από κινέζικο χαρτί και έγραφα πάνω σε αυτές λέξεις και φράσεις από συνεντεύξεις και τις κρέμασα μεταξύ μακρόστενων ατσαλένιων στύλων. Ένας διάλογος: η ευθραυστότητα έναντι της στιβαρότητας, το εφήμερο απέναντι στο αιώνιο. Το έργο αυτό δεν υλοποιήθηκε. Ελπίζω κάποια στιγμή να μπορέσω να το κάνω. Έφτιαξα όμως μία μακέτα ακριβείας.

Η καλλιτεχνική σκηνή

Η κατάσταση είναι δύσκολη. Έχουμε πολλούς καλούς καλλιτέχνες, όμως το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα μπορούσαν να ανθίσουν είναι αδύναμο. Η τέχνη φαίνεται να μην είναι προτεραιότητα. Δεν υπάρχουν χρήματα, πολλά μουσεία κλείνουν. Πώς να είναι η τέχνη προτεραιότητα την ώρα που μια κοινωνία προσπαθεί να επιβιώσει; Η καλλιτεχνική σκηνή δεν είναι ο ανοιχτός τόπος που οφείλει να είναι. Η επιτυχία του άλλου δε μας δίνει χαρά, σα να μην είμαστε μέρος ενός συνόλου.

Αυτό που χρειάζονται σήμερα οι καλλιτέχνες είναι υποστήριξη. Είναι εξαιρετικά δύσκολο, όταν πρέπει κανείς να βιοποριστεί, να μην κάνει συμβιβασμούς. Θα μπορούσα να ζήσω από την τέχνη μου μόνο αν ζούσα σαν Σπαρτιάτης! Νιώθω τυχερή που έχω μια οικογενειακή βάση που είναι υποστηρικτική.

Οι περισσότεροι από τους πελάτες μου είναι συλλέκτες, μουσεία, πανεπιστήμια, ξενοδοχεία: μετά την κρίση, οι τιμές είναι πολύ χαμηλότερες και οι αποφάσεις είναι πιο δύσκολες.

Mirrors

Letztes Jahr trat ich in einen fruchtbaren Dialog mit zwei Soziologen, die in einer Forschungsstudie Menschen interviewt hatten, die durch die Krise ihr Geschäft, ihre Arbeit, ihr Heim verloren hatten. Beim Lesen der Interviews habe ich mich identifiziert mit Sätzen wie 'Ich habe Angst', 'Ich fühle mich überall als ein Fremder', 'Ich finde keinen Ausweg', denn diese Sätze könnten von jedermann stammen, Stimmen all der unbekannten Leute, die keinen Zugang zum öffentlichen Diskurs haben. In meiner Skulptur Mirrors wollte ich mich auf diese kleinen Bausteine stützen, die aber zusammen das große Bild ergeben. Ich nahm lange Streifen Chinapapier, schrieb darauf Wörter und Sätze aus den Interviews und reihte sie zwischen länglichen Stahlsäulen auf. So entstand ein Zwiegespräch: Zerbrechlichkeit gegenüber Robustheit, das Ephemere gegenüber dem Beständigen. Ich habe die Skulptur bisher nur als kleine Maquette gestaltet, in voller Größe soll sie 4 m hoch werden. Eines Tages, so hoffe ich, kann sie auf einem öffentlichen Platz realisiert werden.

Die Kunstszene

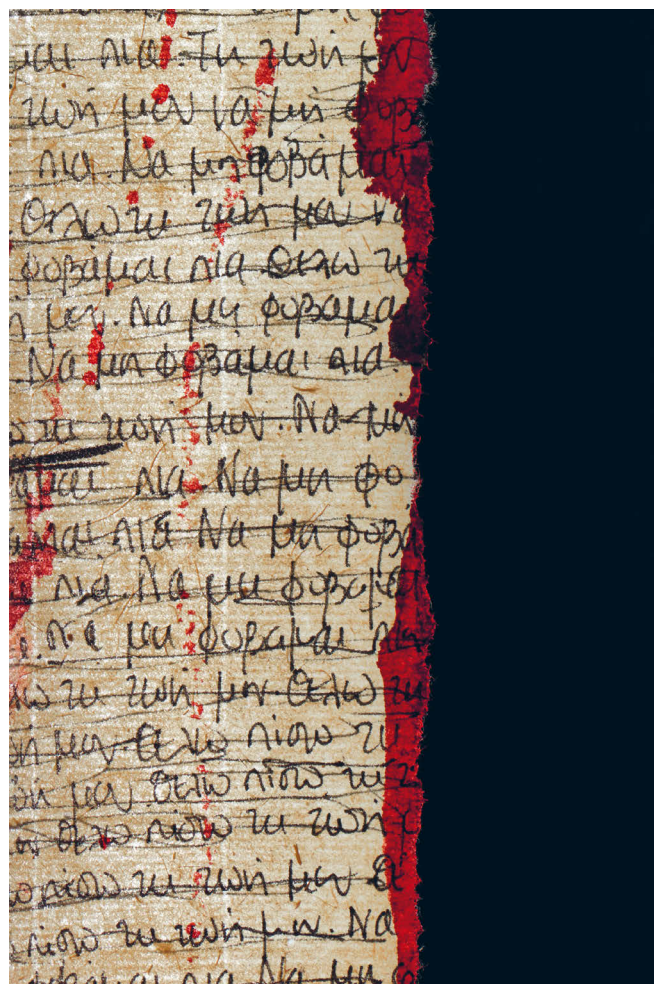
Die Situation der Kunst ist schwierig. Wir haben viele gute Künstler, aber die Rahmenbedingungen, in denen sie blühen könnten, sind zu schwach. Kunst scheint keine zu Priorität haben. Es gibt keine Finanzierung, Museen schließen. Unsere Priorität ist es, wieder eine funktionierende Gesellschaft zu bilden. Die Kunstszene ist im übrigen nicht so offen wie wir uns das vorstellen. Wir freuen uns nicht über Erfolge von Kollegen. Wir sollten reifer sein, mehr Verantwortung übernehmen und uns als Teil eines Ganzen fühlen.

Künstler brauchen heute in erster Linie Unterstützung. Es ist extrem schwierig, den eigenen Lebensunterhalt zu verdienen ohne Kompromisse zu schließen. Nur wenn ich selbst ganz spartanisch lebte, könnte ich von meiner Kunst existieren! Ich bin so glücklich, eine Familie zu haben, die mich unterstützt.

Die meisten meiner Käufer sind Sammler, Museen, Universitäten, Hotels. Seit Beginn der Krise sind die Preise sehr zurückgegangen, Kaufentscheidungen sind schwieriger geworden.

1

3

2

1
Agamemnonas / Αγαμέμνων / Agamemnon
2005
40×33×29 cm
Volcanic Stone / Ηφαιστιακή πέτρα / Vulkanstein

2
Linethoughts / Σκεπτογραμμές / Stoffgedanken
2011
60×50 cm
Indian ink on Chinese paper / Σινική μελάνη σε κινέζικο χαρτί / Indische Tinte auf Chinapapier

3
Mirrors / Spiegel
2015
Installation, Dimension variable, Iron, steel wire, Chinese paper, Indian Ink (Detail) / Εγκατάσταση μεταβλητών διαστάσεων, χάλυβας, σύρμα, χαρτί, σινική μελάνη (Λεπτομέρεια) / Installation, Dimension variabel, Eisen, Stahldraht, Chinapapier, Indische Tinte (Detail)

Born in 1963 in Kipseli Artas (Greece).
Studied painting and sculpture at the Athens School of Fine Arts (2003–2008).

Γεννήθηκε στην Κυψέλη Άρτας το 1963.
Σπούδασε ζωγραφική και γλυπτική στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας (2003–2008).

Geboren 1963 in Kipseli Artas.
Studierte Malerei und Skulptur an der Athener School of Fine Arts (2003–2008).

<https://babiskaralis.wordpress.com>

My art is about memory, blindness, religion, and death

My art

I have done a great deal in my life: I've worked in construction, I've even studied law. But I always had a passion for art. Although I only started studying at the Art Academy at the age of 40, it broadened my horizons and allowed me to experiment.

My works arise from a kind of inner convergence of feeling, knowledge and experience, including experiences that would be more comfortable to ignore. It is about memory, blindness, religion, and death. It's like when you have drunk a lot and at some point you have to throw up, this happens more or less unconsciously, mediated by experience and feeling.

The Raft of the Medusa

As a child I was deeply impressed by Géricault's painting 'The Raft of the Medusa', the image of which stayed with me for years. I made many drawings and models in different scales, until I finally arrived at the definitive version. The biggest problem was finding the materials. I wanted wood from old railway sleepers, African wood, heavier than water, so the raft would sink. Unlike Géricault's painting, there are no people in my installation. The raft was placed upright, mounted at an angle, almost like a picture on the wall, but onto which you can still climb. On the one hand, this angle makes the work appear, like a mural, and on the other, it takes away its historical and aesthetic context.

At the same time this installation is in dialogue with the second important element: the floor, sprinkled with slices of dry bread. The castaways on the raft only had a few slices of bread to eat. When the last of the bread was eaten, the survivors started eating each other. Out of more than 140 castaways, only 15 survived in the end. This is reflected in the ambivalent title 'Canis canem non est': dog does not eat dog. At first, the visitors were hesitant about walking on bits of bread, but at some point they

Η τέχνη μου αφορά τη μνήμη, την τυφλότητα, τη θρησκεία και το θάνατο

Η τέχνη μου

Έχω ασχοληθεί με πλήθος πραγμάτων. Έχω δουλέψει σε οικοδομή, έχω ακόμη σπουδάσει και νομικά. Αλλά πάντοτε είχα αγάπη για την τέχνη. Παρόλο που φοίτησα στη σχολή Καλών Τεχνών στην ηλικία των 40, η σχολή διεύρυνε τους ορίζοντές μου και μου έδωσε την ευκαιρία να πειραματιστώ.

Τα έργα μου προκύπτουν από ένα συνδυασμό αίσθησης, γνώσης και εμπειρίας, περιλαμβάνοντας εμπειρίες που θα ήταν πιο βολικό να αγνοηθούν. Αναφέρονται κυρίως στη μνήμη, το θάνατο, τη θρησκεία και την τυφλότητα. Η δημιουργία τους μοιάζει με τη στιγμή που πρέπει να ξεράσεις μετά από πολύ πιοτό, κι αυτό συμβαίνει λίγο πολύ ασυνείδητα, διαμεσολαβημένο όμως, από την εμπειρία και το συναίσθημα.

Η Σχεδία της Μέδουσας

Σαν παιδί με είχε εντυπωσιάσει βαθιά ο πίνακας ζωγραφικής του Géricault 'Η Σχεδία της Μέδουσας', η εικόνα του οποίου με ακολουθούσε για χρόνια. Δοκίμασα πολλά σχέδια και μακέτες, σε διαφορετικές κλίμακες, μέχρι να καταλήξω στην καταλληλότερη εκδοχή. Το μεγαλύτερο πρόβλημα ήταν η εξεύρεση των υλικών. Χρειάζονται σκληρό αφρικάνικο ξύλο από παλιούς στρωτήρες σιδηροτροχιών, που είναι βαρύτερο από το νερό, έτσι ώστε, πρακτικά, η σχεδία να βυθιζόταν. Σε αντίθεση με τη ζωγραφική του Géricault, δεν υπάρχουν άνθρωποι στην εγκατάσταση μου. Η σχεδία τοποθετήθηκε όρθια, ακουμπώντας στον τοίχο με μια σχετική κλίση, σχεδόν σαν ένας πίνακας ζωγραφικής, στον οποίο όμως μπορείς ακόμα να σκαφαλώσεις. Από τη μια, η κλίση του έργου αποδίδει σε αυτό χαρακτηριστικά τοιχογραφίας, ενώ ταυτόχρονα αποβάλλει ολόκληρο το ιστορικό και αισθητικό περιεχόμενό του.

Η όρθια τοποθέτηση της σχεδίας συνδυάζεται με το δεύτερο σημαντικό στοιχείο του έργου: την καλυμμένη με παξιμάδια επιφάνεια του πατώματος. Οι επιζήσαντες του ναυαγίου διέθεταν μόνο λίγα παξιμάδια για να φάνε. Όταν και το τελευταίο παξιμάδι φαγώθηκε, οι ναυαγοί άρχισαν να τρώνε ο ένας τον άλλο. Από τους 140 ναυαγούς, μόνο 15 άντεξαν ως το τέλος.

Meine Kunst handelt von Gedächtnis, Blindheit, Religion und Tod

Meine Kunst

Ich hab in meinem Leben schon allherhand gemacht: beim Bau gearbeitet, sogar Rechtswissenschaft studiert. Aber ich hatte immer eine Leidenschaft für Kunst. Obwohl ich erst mit 40 an der Kunstakademie zu studieren begann, erweiterte das meinen Horizont und erlaubte mir, zu experimentieren.

Meine Arbeiten entstehen aus einer Art innerer Verbindung von Gefühl, Wissen und Erfahrung, einschließlich von Erfahrungen, die ich lieber ignoriert hätte. Es geht mir um Gedächtnis, Blindheit, Religion und Tod. Wie wenn du eine Menge getrunken hast, irgendwann musst du es rauskotzen. Das passiert mehr oder weniger unbewusst, vermittelt durch Erfahrung und Gefühl.

Das Floss der Medusa

Als Kind war ich tief beeindruckt von Géricaults Gemälde 'Das Floss der Medusa'. Ich trug es jahrelang mit mir herum. Ich machte viele Zeichnungen und Modelle in unterschiedlicher Größe, bis ich schließlich zur endgültigen Version kam. Das größte Problem war, das Material zu finden. Ich wollte Holz von alten Eisenbahnschwellen, afrikanisches Holz, schwerer als Wasser, so dass das Floss sinken würde. Anders als auf Géricaults Gemälde gibt es keine Menschen in meiner Installation. Ich habe es in Schräglage montiert, fast wie ein Bild an der Wand, aber man kann trotzdem hinaufklettern. Auf der einen Seite lässt der Neigungswinkel das Werk wie ein Wandgemälde erscheinen, auf der anderen Seite löst er das Werk aus seinem historischen und ästhetischen Kontext.

Gleichzeitig bezieht sich diese Installation auf das zweite wichtige Element: Der Fußboden ist bestreut mit trockenen Brotscheiben. Die Schiffbrüchigen auf dem Floss hatten nur ein paar Scheiben Brot zu essen. Als das letzte Brot verzehrt war, begannen die Überlebenden sich gegenseitig aufzufressen. Von mehr als 140 Schiffbrüchigen haben am Ende nur 15 überlebt. Das ist im mehrdeutigen Titel 'Canis canem non est' (Ein

started running amok, trying to trample all on the bread.

The reaction of the audience

In the discussions at the launch of the exhibition, many visitors said they were reminded of the 'wreckage of Greece' or the many drowning refugees. For me, the worst thing is if current affairs lead people to interpret my work in a one-dimensional way, as a comment on the refugee crisis. After all, anyone could see the raft as a symbol of the human condition and the risk of their own failure. I felt that the work had a certain aura, and that was the most important thing for me as an artist.

Coping with the crisis

I cannot live from my art, I have no fixed income. I survive by doing other things on the side: religious icon painting and set design for the opera. At first the crisis made life difficult. Paying the rent, for example. But I said to myself, I won't let it ruin my life. I just live very modestly. The crisis has no effect on my art.

Αυτό αντικατοπτρίζεται και στον αμφίσημο τίτλο 'Canis canem non est', που σημαίνει 'ο σκύλος, σκύλο δεν τρώει'. Αρχικά οι επισκέπτες δίσταζαν να πατήσουν στο ψωμί, αλλά στη συνέχεια, λες και τους έπιασε αμόκ, άρχισαν να τρέχουν προσπαθώντας να θρυμματίσουν όλα τα παξιμάδια.

Η αντίδραση του κοινού

Σε συζητήσεις στα εγκαίνια της έκθεσης, αρκετοί επισκέπτες δήλωσαν ότι το έργο τους θύμιζε το 'ναυάγιο της Ελλάδας' ή τους χιλιάδες πνιγμούς των προσφύγων. Για εμένα, το χειρότερο θα ήταν οι τρέχουσες εξελίξεις να οδηγήσουν τους ανθρώπους σε μια μονοδιάστατη ερμηνεία του έργου μου, ως ένα σχόλιο για την προσφυγική κρίση και μόνο. Άλλωστε, ο καθένας θα μπορούσε να αντιληφθεί τη σχεδία ως ένα σύμβολο της ανθρώπινης κατάστασης και του κινδύνου της προσωπικής αποτυχίας. Ένιωσα ότι το έργο διέθετε μια αύρα και αυτό ακριβώς ήταν το σημαντικότερο για εμένα ως καλλιτέχνη.

Αντιμέτωπος με την κρίση

Η τέχνη μου δεν μπορεί να με συντηρήσει, δεν έχω σταθερό εισόδημα. Επιβιώνω κάνοντας διαφορετικές εργασίες: αγιογραφώ και ζωγραφίζω σκηνικά για όπερες. Στην αρχή η κρίση έκανε τη ζωή πιο δύσκολη. Για παράδειγμα η πληρωμή του ενοικίου. Αλλά δεν θέλησα να το αφήσω να μου καταστρέψει τη ζωή. Έτσι κι αλλιώς πάντα ζούσα πολύ λιτά. Η κρίση δεν έχει επηρεάσει την τέχνη μου.

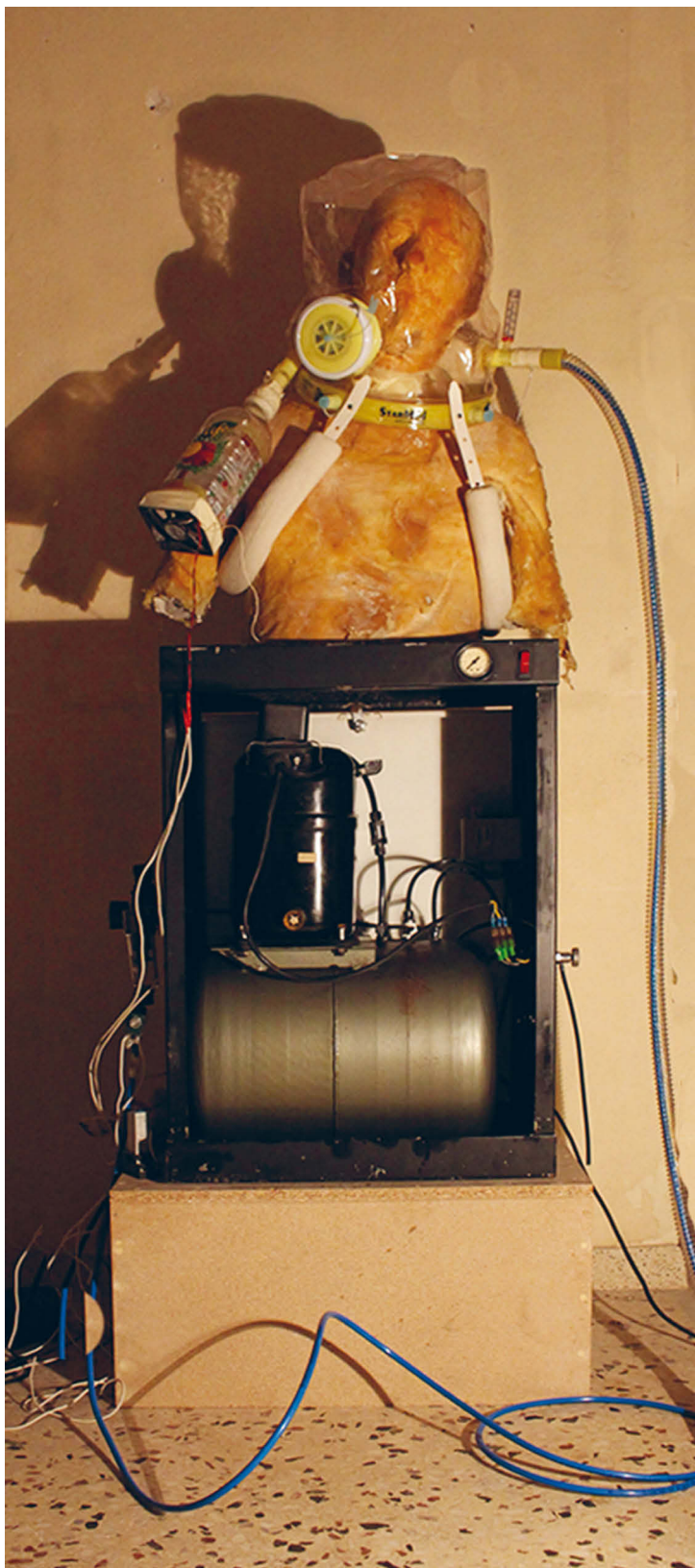
Hund frisst keinen Hund). Zuerst zögerten die Ausstellungsbesucher, auf die Brotstücke zu treten, aber nach einiger Zeit begannen sie Amok zu laufen und versuchten, alles Brot zu zertrampeln.

Die Reaktion des Publikums

In der Diskussion zur Ausstellungseröffnung sagten viele Besucher, sie würden an den 'Schiffbruch Griechenlands' erinnert oder die vielen ertrinkenden Flüchtlinge. Für mich ist es das Schlimmste, wenn jemand durch aktuelle Ereignisse dazu gebracht wird, mein Werk eindimensional zu interpretieren, als Kommentar zur Flüchtlingskrise. Schließlich kann jeder sehen, dass das Floss ein Symbol ist für die menschliche Situation und das Risiko des eigenen Scheiterns. Ich fühlte, dass das Werk eine bestimmte Aura hatte und das war für mich als Künstler das wichtigste.

Die Bewältigung der Krise

Ich kann nicht von meiner Kunst leben, ich habe kein festes Einkommen. Ich überlebe, indem ich nebenbei andere Dinge mache: ich male religiöse Bilder und Bühnenbilder für die Oper. Anfangs machte die Krise das Leben schwierig: Zum Beispiel, wie man die Miete zahlen sollte. Aber ich sagte mir, ich werde mir nicht mein Leben ruinieren lassen. Ich lebe einfach sehr bescheiden. Die Krise hat keinen Einfluss auf meine Kunst.

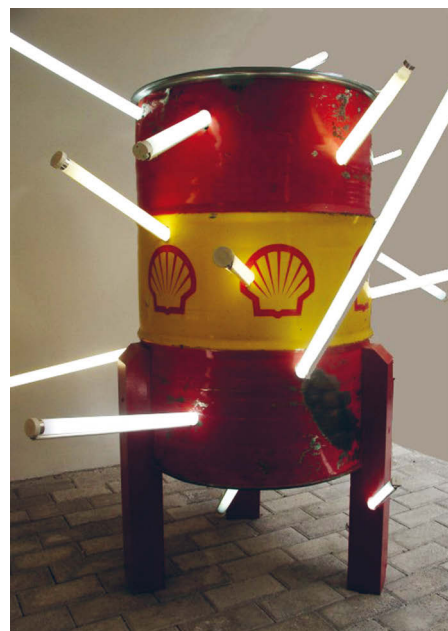
1

1
Work 44 / Έργο 44 / Werk 44
 2016
 170×60×45 cm
 Latex, plaster, air compressor, respiratory assistance mask / Λάτεξ, γύψος, κομπρεσέρ, αναπνευστική μάσκα / Latex, Pflaster (Gips), Luftkompressor, Atemmaske

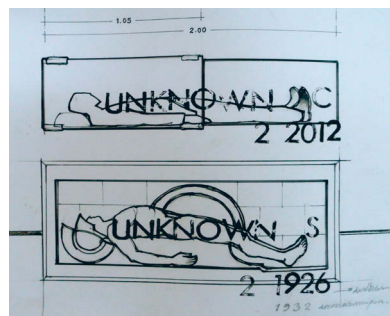
2

2
33 / 33 / 33
 2016
 variable dimensions / μεταβλητές διαστάσεις / variable Größen
 33 men's underwear, gold print / 33 Ανδρικά εσώρουχα, χρυσοτυπία / 33 Stück Unterwäsche von 33 Männern, Golddruck

3

3
The Saint Sebastian / Ο Άγιος Σεβαστιανός / Der heilige Sebastian
 2013
 150×150×150 cm
 Shell barrel, lights, wood / Βαρέλι πετρελαίου, λάμπες φθορισμού, ξύλο / Ölfass, Lichter, Holz

Born in 1970 in Ioannina (Greece).
 Studied in Athens School of Fine Arts from 2005 to 2012.
 Γέννηση: Ιωάννινα 1970. Σπουδές: Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, Αθήνα 2005–2012.
 Geboren 1970 in Ioannina (Griechenland). Studierte in der Athens School of Fine Arts von 2005 bis 2012.
 dkatsoud@yahoo.gr

Cooperation helps artists to maintain their passion

Becoming an artist

I have been exploring my artistic nature since I was a child by sketching and re-creating things constantly. My creations helped me understand myself and the nature around me. The materials, media and techniques used in my artworks, depend on the subject I have chosen. During my studies at the Athens School of Fine Arts, I gradually became more concerned about the social and political situation of my country.

Temple Inland

Since 2007 more and more homeless people, Greek as well as refugees, have appeared in the streets of Athens. They use cardboard collected from the garbage as beds and shelters. One day during my walk, I stumbled upon a big piece of cardboard, with a printed logo on it: 'Temple Inland'. This inspired me to create a 'house' for the homeless people in Athens. So, I started doing my initial sketches, which brought me to create a 'coffin'. The following sketches brought me to practical ideas of how people will be able to easily transfer their houses. All these ideas have been refined to create: a coffin, a sarcophagus, a suitcase and a backpack.

The Unknown Homeless Citizen

In 2010, Greece entered the dark period of recession that lasts until today. People were shocked, worried, frightened, and angry. They started gathering in Syntagma Square in front of the Greek Parliament. They protested against the government and questioned all the decisions taken for their lives by the European Bureaucracy; they rejected the majority of the politicians and their politics and formed a kind of Street Parliament, where every citizen could speak up and express their concerns and ideas.

As I stood there, among thousands of people, I found myself staring at the 'Unknown Soldier' monument, engraved on the wall of the Parliament. A dead

Οι συνεργασίες βοηθούν τους καλλιτέχνες να διατηρούν ακέραιο το πάθος

Καλλιτεχνική εξέλιξη

Από παιδί διερευνούσα την καλλιτεχνική μου φύση, προσπαθώντας με σχέδια να αναπαραστήσω εικόνες που έβλεπα. Έτσι, κατανοούσα το φυσικό περιβάλλον και, κατά κάποιο τρόπο, τον εαυτό μου. Τα υλικά και οι τεχνικές που χρησιμοποιώ στη δουλειά μου εξαρτώνται από το θέμα που επιλέγω. Στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας το ενδιαφέρον μου άρχισε σταδιακά να στρέφεται στην κοινωνική και πολιτική κατάσταση της χώρας μου.

Temple Inland

Από το 2007 όλο και περισσότεροι άστεγοι εμφανίζονται στους δρόμους της Αθήνας. Συλλέγουν από τα σκουπίδια χαρτόνια συσκευασίας και τα χρησιμοποιούν ως απομικά καταφύγια. Περιπατώντας στην πόλη, βρίσκομαι μπροστά σ' ένα τέτοιο μεγάλο χαρτόκουτο. Πάνω του τυπωμένο το λογότυπο: 'Temple Inland'. Ήταν το έναυσμα να κατασκευάσω ένα 'σπίτι' για τον άστεγο. Τα αρχικά σχέδια με οδήγησαν στην κατασκευή ενός χάρτινου φέρετρου. Οι μελέτες που ακολούθησαν κινήθηκαν γύρω από τη σκέψη, πώς θα ήταν δυνατό, αυτοί οι άνθρωποι, να μπορούν να μεταφέρουν εύκολα τα σπίτια τους. Μια σειρά ιδεών καταλήγουν στη δημιουργία: ένα φέρετρο, μια σαρκοφάγος, μια βαλίτσα-καρότσι και ένα σακίδιο πλάτης.

Ο Άγνωστος Ανέστιος Πολίτης

Το 2010 η Ελλάδα μπαίνει σε μια σκοτεινή περίοδο ύφεσης, η οποία διαρκεί μέχρι σήμερα. Ήταν ένα ισχυρό σοκ, που ανησύχησε τον κόσμο και του προκάλεσε φόβο και θυμό. Οι άνθρωποι άρχισαν να συγκεντρώνονται στην Πλατεία Συντάγματος, μπροστά από το Εθνικό Κοινοβούλιο. Διαμαρτύρονταν εναντίον της κυβέρνησης και αμφισβητούσαν όλες τις αποφάσεις που λάμβανε για τη ζωή τους η Ευρωπαϊκή Γραφειοκρατία. Απέρριπταν την πλειονότητα των πολιτικών και της πολιτικής πρακτικής, που οι ίδιοι εφάρμοζαν, και συγκρότησαν ένα είδος υπαίθριας Βουλής στην οποία κάθε πολίτης είχε δικαίωμα να μιλάει και να εκφράζει τις ανησυχίες και τις ιδέες του.

Kooperation hilft den Künstlern sich ihre Leidenschaft zu erhalten

Entwicklung zum Künstler

Ich habe meine Künstlernatur seit meiner Kindheit erforscht, indem ich fortwährend etwas skizzierte oder Dinge produzierte. Meine Schöpfungen halfen mir, mich selbst und die Umwelt rings um mich zu verstehen. Die Materialien, Medien und Techniken, die ich benutzte, hingen vom jeweiligen Thema ab. Während meines Studiums an der School of Fine Arts in Athen konzentrierte ich mich mehr und mehr auf die soziale und politische Situation meines Lands.

Temple Inland

Seit 2007 tauchten immer mehr obdachlose Menschen, Griechen wie Flüchtlinge, in den Straßen von Athen auf. Sie benutzten Pappkartons, die sie im Abfall gesammelt hatten, als Betten und als Unterschlupf. Eines Tages, bei einem Spaziergang, stolperte ich über einen großen Karton mit einem aufgedruckten Logo 'Temple Inland'. Das inspirierte mich, ein 'Haus' für die Obdachlosen in Athen zu schaffen. Ich begann, Skizzen zu zeichnen, was mich dazu brachte, einen 'Sarg' zu entwerfen. Weitere Zeichnungen ergaben praktische Ideen, wie die Menschen ihre 'Häuser' bequem transportieren konnten. Alle diese Ideen wurden dann verfeinert zu: Sarg, Sarkophag, Koffer und Rucksack.

Der Unbekannte Obdachlose

2010 geriet Griechenland in die dunkle Periode der Rezession. Die Leute waren schockiert, besorgt, geängstigt und wütend. Sie begannen sich auf dem Syntagma-Platz vor dem griechischen Parlament zu versammeln. Sie protestierten gegen die Regierung und stellten all jene Entscheidungen in Frage, die von der europäischen Bürokratie über ihr Leben gefällt wurden; sie lehnten die Mehrheit der Politiker und ihre Politik ab und bildeten eine Art Straßen-Parlament, in dem die Bürger zu Wort kamen und ihre Sorgen und Ideen ausdrücken konnten.

Als ich dort stand, inmitten von tausenden Menschen, starrte ich auf einmal auf das Denkmal des 'Unbekannten

fighter lying in a rectangle frame, honouring the anonymous who fell fighting for their country. The inscription below says: 'An empty bed must always be ready for the Unknown Fallen'. The boxes I have made for the homeless have the same dimensions as the monument.

While on one side of Syntagma Square the State honours the monument, at the other side of the same square homeless citizens lie in their own carton frames in the same position as the Unknown Soldier. I was watching history simultaneously unfolding within the past and the present, illustrating the perfect tragic irony, in the centre of Athens, in the middle of the financial crisis. I realized that I was creating an anti-monument for the 'Unknown Homeless Citizen' of Athens.

Living the crisis

During the period of crisis I have been seeing people struggling to get through the month, a lot of businesses closing down, suicides of people of all ages have dramatically increased, and a feeling of general depression everywhere. This was my personal experience too: lack of money and no positive future prospect. Artists could not even afford to buy tools and materials for their production. Collectors don't invest in art as they used to. Access to art galleries for young artists has become very difficult. It seems though that artists did not lose their motivation. Creative minds get together and form active groups. Cooperation helps artists to stay close to their work, maintain their passion and overcome this adverse era.

Βρισκόμουν εκεί, ανάμεσα σε χιλιάδες ανθρώπους, όταν άρχισα να κοιτάζω με προσοχή το μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη, το κεντρικό ανάγλυφο στην Πλατεία μπροστά από τη Βουλή: ένας νεκρός μαχητής, ξαπλωμένος μέσα σε ένα ορθογώνιο πλαίσιο. Ένα μνημείο-τιμή στον ανώνυμο που έπεσε μαχόμενος, υπερασπίζοντας τη χώρα του. Η επιγραφή στη βάση λέει: 'ΜΙΑ ΚΛΙΝΗ ΚΕΝΗ ΦΕΡΕΤΑΙ ΕΣΤΡΩΜΕΝΗ ΤΩΝ ΑΦΑΝΩΝ'. Όλη η σύνθεση είχε ίδιες αναλογίες με τα κουτιά που κατασκεύαζα για τους άστεγους.

Και ενώ η πολιτική ηγεσία, στη μια πλευρά της Πλατείας Συντάγματος, αποδίδει τιμές στο μνημείο, σε άλλη πλευρά της Πλατείας, άστεγοι πολίτες ξαπλώνουν σε χαρτονένια πλαίσια στην ίδια στάση με τον Άγνωστο Στρατιώτη. Παρακολουθούσα την Ιστορία να εκτυλίσσεται, ως παρελθόν και ως παρόν, απεικονίζοντας την τέλεια τραγική ειρωνεία στην Αθήνα της οικονομικής κρίσης. Διαπίστωνα ότι τα έργα που κατασκεύαζα τότε από χαρτόνι ήταν ένα αντιμνημείο- 'τιμή' στον Άγνωστο Ανέστιο Πολίτη της Αθήνας.

Βιώνοντας την κρίση

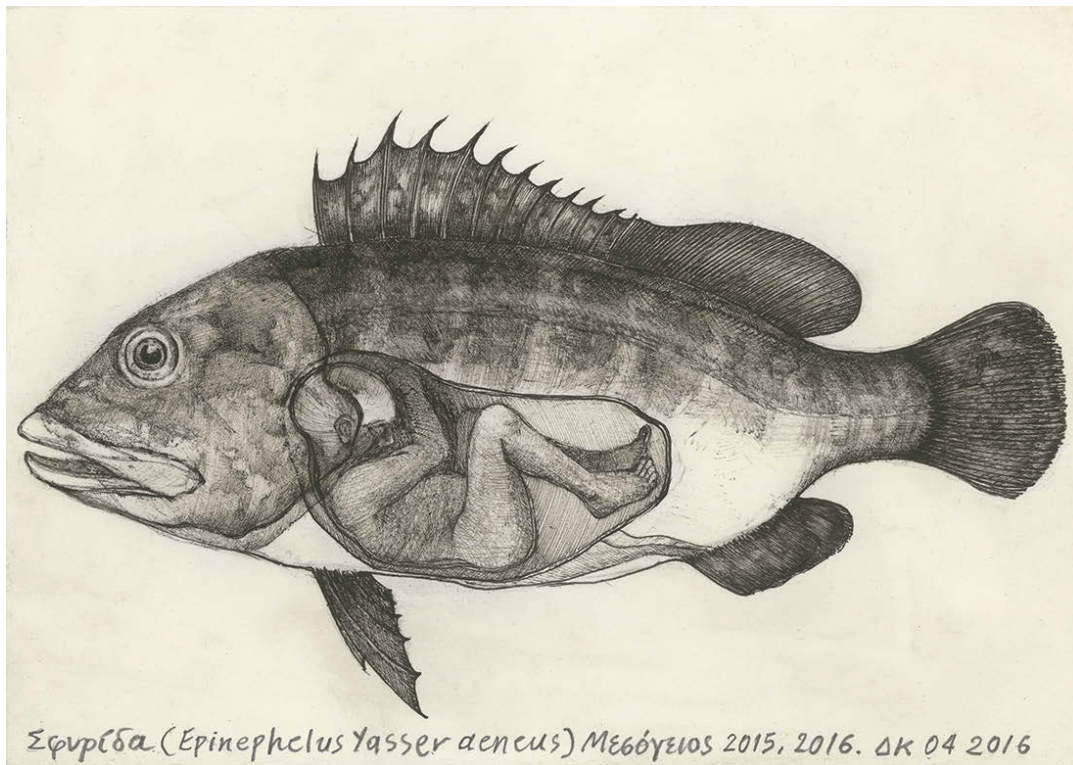
Στην περίοδο κρίσης που διανύουμε οι άνθρωποι αγωνίζονται για την επιβίωση, επιχειρήσεις κλείνουν, οι αυτοκτονίες σημειώνουν άνοδο, ενώ στον κόσμο επικρατεί μια γενικευμένη θλίψη. Η έλλειψη χρημάτων και η απουσία θετικής προοπτικής για το μέλλον είναι και το δικό μου βίωμα αυτής της περιόδου. Οι καλλιτέχνες αδυνατούν να καλύψουν το κόστος παραγωγής του έργου τους. Οι συλλέκτες δεν επενδύουν όπως παλαιότερα, ενώ η πρόσβαση νέων καλλιτεχνών σε εκθεσιακούς χώρους δεν είναι εύκολη. Ωστόσο, τα βασικά κίνητρα του καλλιτέχνη φαίνεται να επιβιώνουν. Δημιουργικά πνεύματα συναντιούνται και συγκροτούν καλλιτεχνικές ομάδες. Τέτοιες συνεργασίες βοηθούν τους καλλιτέχνες να μην εγκαταλείπουν την τέχνη τους και να διατηρούν ακέραιο το πάθος για δημιουργία, κόντρα στις αντιξοότητες της εποχής.

Soldaten', das in die Mauer des Parlaments gemeißelt ist. Ein toter Soldat liegt in einem rechteckigen Rahmen, zu Ehren der Namenlosen, die im Kampf für ihr Vaterland gefallen sind. Die Inschrift darunter lautet: 'Ein freies Bett muss immer bereit stehen für die Unbekannten Gefallenen'. Die Kisten, die ich für die Obdachlosen gemacht hatte, haben dieselben Maße wie das Denkmal.

Während auf der einen Seite des Syntagma-Platzes der Staat die Gefallenen mit einem Denkmal ehrt, liegen auf der anderen Seite desselben Platzes die obdachlosen Bürger, von ihren Kartons eingerahmt, in der selben Position wie der Unbekannte Soldat. Ich sah buchstäblich, wie sich Geschichte gleichzeitig in Vergangenheit und Gegenwart entfaltet, ein Beispiel für absolut tragische Ironie, mitten in Athen, mitten in der Finanzkrise. Mir wurde klar, dass ich dabei war, ein Antidenkmal für den 'Unbekannten Obdachlosen' von Athen zu schaffen.

Leben in der Krise

Während der Krise habe ich erlebt, wie die Menschen kämpfen mussten, um zu recht zu kommen, wie jede Menge Geschäfte schließen mussten, Selbstmorde von Menschen jeden Alters dramatisch zunahmen und ein Gefühl allgemeiner Mutlosigkeit überall spürbar war. Das war auch meine persönliche Erfahrung: Geldmangel und keine Hoffnung auf eine bessere Zukunft. Künstler konnten es sich nicht einmal leisten, Werkzeug und Material für ihre Arbeit zu kaufen. Sammler investieren nicht mehr wie früher in Kunst. Der Zugang zu Kunstgalerien ist für junge Künstler sehr schwierig geworden. Eintrittspreise für Theater, Tanzveranstaltungen oder Kunst-Performances sind dramatisch gefallen. Sehr oft kostet der Eintritt nichts oder die Besucher spenden nach der Vorstellung freiwillig einen Beitrag. Es sieht aber so aus, als hätten die Künstler nicht ihre Motivation verloren. Kreative kommen zusammen, um aktive Gruppen zu bilden. Kooperation hilft den Künstlern, bei ihrer Arbeit zu bleiben, sich ihre Leidenschaft zu erhalten und diese widrige Ära zu überstehen.

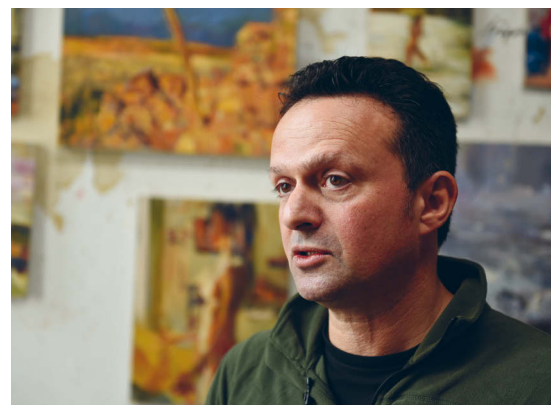
1

2

1
Mediterranean / Μεσόγειος / Mediterran
2016
28x20 cm
Ink on paper / Μελάνι σε χαρτί / Tinte auf Papier

2
Burntbrain / Burntbrain / Burntbrain
2012
28x24 cm
Burnt pulp / Καρμένη χαρτόμαζα / verbrannte Makula

Born in Athens in 1966.
Studied painting at the Athens School of Fine Arts (1984–1990).
Master of Arts at the Middlesex University of London (2000).

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1966.
Σπούδασε ζωγραφική στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών Αθηνών (1984–1990).
Το 2000 έλαβε Master of Arts στο Middlesex University του Λονδίνου.

Geboren 1966 in Athen.
Studierte Malerei an der Athens School of Fine Arts (1984–1990). Master of Art an der Middlesex University of London (2000).

www.andreaskontellis.gr

Beauty is my statement against the crisis

My art

Having graduated as a painter, I was dealing with a dilemma: Even though I wanted to leave my mark as a contemporary European painter, I was lost in the study of the old European masters. I cannot evaluate which of my other influences, Ancient Greek Art, Modern Greek Art and my life experiences, mainly from my years on Lemnos island, affected me the most. For a decade I was completely dedicated to Expressionism. My series 'Philosophers' and 'Sea Paintings' almost led me to abstract painting. At that time I felt that my work was leading me on its own and that it was time for me to change direction.

The dark painting

The dark painting was part of a series, in which I was exploring my freedom. The painting in a way was a projection of myself, portraying myself as I was struggling with waves. Who knows if the man will overcome the storm? I had a vision of a way to defeat my fears. The painting is not a result of desperation, but rather a tale of power. Painting transforms life into an autonomous work. This attitude became very clear for me through the years of the crisis. I continued to develop my vision, regardless of the terrible state of the social environment.

Discovering beauty

During the last 10 years I started a more realistic phase. I painted landscapes of my island Lemnos and explored the beauty of the female body in nature. The initial process is to sketch and take photographs of the model. I need to keep the forms of the body. I am interested in the figures fading away in the dusky atmosphere. I am interested in the vitality, the energy of the painting, to find my

Η ομορφιά αποτελεί τη θέση μου απέναντι στην κρίση

Η τέχνη μου

Έχοντας αποφοιτήσει ως ζωγράφος, ήρθα αντιμέτωπος με το εξής δίλημμα: Παρότι ήθελα να αφήσω το στίγμα μου σαν σύγχρονος Ευρωπαίος ζωγράφος, ταυτόχρονα, είχα αφοσιωθεί στη μελέτη των παλαιών Ευρωπαίων δασκάλων. Δεν μπορώ να αξιολογήσω ποια από τις επιδράσεις μου (η Αρχαία Ελληνική Τέχνη, η Σύγχρονη Ελληνική Τέχνη, καθώς και οι εμπειρίες μου κυρίως από τα παιδικά μου χρόνια στο νησί της Λήμνου) με καθόρισε περισσότερο. Για μια δεκαετία υπήρξα εντελώς αφοσιωμένος στον Εξπρεσιονισμό. Οι σειρές μου 'Φιλόσοφοι' και 'Θάλασσες' σχεδόν με οδήγησαν στον αφηρημένο Εξπρεσιονισμό. Σ' αυτό το σημείο ένιωσα ότι η δουλειά μου με κατηύθυνε μόνη της, και ήταν καιρός για μένα να αλλάξω κατεύθυνση.

Ο Σκοτεινός Πίνακας

Ο σκοτεινός πίνακας αποτελεί κομμάτι μιας σειράς στην οποία εξερευνώ την ελευθερία μου. Το έργο κατά κάποιο τρόπο είναι μια προβολή του εαυτού μου, απεικονίζοντάς με να παλεύω με τα κύματα. Ποιος ξέρει εάν ο άνθρωπος θα υπερνικήσει την καταιγίδα; Ήταν ένα όραμα για το πώς υπερβαίνω τους φόβους μου. Το συγκεκριμένο έργο δεν είναι αποτέλεσμα κατάθλιψης, αλλά μάλλον μια ιστορία δύναμης. Η ζωγραφική μεταμορφώνει τη ζωή σε ένα αυτόνομο έργο. Αυτή η αντίληψη μου έγινε ξεκάθαρη στα χρόνια της κρίσης. Συνέχισα να αναπτύσσω το όραμά μου, παρά τη φρικιά κατάσταση του κοινωνικού περιγύρου.

Ανακαλύπτοντας την ομορφιά

Κατά τη διάρκεια των 10 τελευταίων ετών, η ζωγραφική μου πέρασε σε μια πιο ρεαλιστική φάση. Ζωγράφισα τοπία της ιδιαίτερης πατρίδας μου, της Λήμνου, και διερευνήσα την ομορφιά του γυναικείου κορμιού στη φύση. Η εναρκτήρια διαδικασία είναι να σχεδιάζω και να φωτογραφίζω το μοντέλο. Είναι αναγκαίο να διατηρώ τη φόρμα του σώματος. Ενδιαφέρομαι για τις φιγούρες που συγχωνεύονται στην ατμό-

Schönheit ist mein Statement gegen die Krise

Meine Kunst

Nach meinem Studienabschluss als Maler stand ich vor einem Dilemma: Obwohl ich meine Spuren als zeitgenössischer europäischer Maler hinterlassen wollte, verlor ich mich in das Studium der alten europäischen Meister. Ich kann nicht abschätzen, welche anderen Einflüsse mich am meisten geprägt haben: antike griechische Kunst, moderne griechische Kunst, meine Lebenserfahrung, vor allem meine Jahre auf der Insel Limnos. Eine Zeitlang widmete ich mich vollkommen dem Expressionismus. Meine Serien 'Philosophen' und 'Seestücke' führten mich fast zur abstrakten Malerei. Zu dieser Zeit hatte ich das Gefühl, dass mein Werk sich verselbstständigte und dass es Zeit wurde für mich, die Richtung zu wechseln.

Dunkle Malerei

Dunkle Malerei war Teil einer Serie, in der ich meine Freiheit ausprobierte. Das Gemälde war gleichsam eine Projektion meines Selbst, ich porträtierte mich in meinem Kampf gegen die Wellen. Wer weiß, ob der Mann auf dem Bild den Sturm überlebt? Ich hatte die Vision, einen Weg zum Überwinden meiner Ängste zu finden. Das Gemälde ist nicht das Ergebnis von Verzweiflung, es erzählt vielmehr von Stärke. Malen verwandelt das Leben in ein autonomes Werk. Diese Einstellung bewahrheitete sich für mich während der Jahre der Krise. Ich entwickelte meine Vision weiter, ohne Rücksicht auf den schrecklichen Zustand der sozialen Umgebung.

Schönheit entdecken

Im Laufe der letzten 10 Jahre begann ich eine realistischere Phase. Ich malte die Landschaften meiner Insel Limnos und ich entdeckte die Schönheit des weiblichen Körpers in der Natur. Wenn ich zum Strand gehe, mache ich Skizzen und Photos. Man muss die Formen des Körpers festhalten. Ich interessierte mich dafür, wie die Figuren in der dunstigen Atmosphäre entschwinden. Mein Inte-

personal way to depict light. The expression of the painting is its most important element.

Reacting against the crisis

I experience the crisis as a depreciation and collapse of Greece. I am not trying to escape, but I do not want to include it in my work. My work led me to the beauty of the landscape and the body. Therefore, I chose to focus my art on a utopia: dealing with the ways of body depiction and the relationship between the human and nature. This is my way of reacting against the situation that we face as a country. I focus on what has always been the essence of Greece: its grace and values.

Living from art

Most artists decreased their prices considerably during the crisis, but I am not among them because my prices were always reasonable and therefore I kept my prices. Now we are in the 7th year of the crisis. But there are still people who can afford to buy paintings and I can make my living without compromising.

σφαιρα. Με ενδιαφέρει επίσης, η ζωτικότητα, η ενέργεια του έργου, το να αποδώσω το φως με τον δικό μου τρόπο. Η εκφραστικότητα του έργου είναι το πιο σημαντικό στοιχείο του.

Η αντίδρασή μου στην κρίση

Βιώνω την κρίση σαν απαξίωση και κατάρρευση της Ελλάδας. Δεν αποφεύγω το γεγονός της κρίσης, αλλά δεν επιθυμώ να το συμπεριλάβω στο έργο μου. Η δουλειά μου με οδήγησε στην ομορφιά των τοπίων και των σωμάτων. Κατά συνέπεια, επέλεξα να εστιάσω το έργο μου σε μια ουτοπία: ασχολούμαι με τους τρόπους απεικόνισης του σώματος και τη σχέση ανθρώπου και φύσης. Αυτός είναι ο προσωπικός μου τρόπος αντίδρασης στην κατάσταση που αντιμετωπίζει η χώρα. Εστιάζω σε αυτό που πάντα ήταν η ουσία της Ελλάδας: η ομορφιά και οι αξίες της.

Ζώντας από την Τέχνη

Πολλοί καλλιτέχνες έχουν μειώσει τις τιμές τους αναλόγως κατά τη διάρκεια της κρίσης, αλλά, μάλλον, δεν είμαι ανάμεσα σε αυτούς. Οι τιμές μου είχαν κρατηθεί σε λογικά επίπεδα και ως εκ τούτου, διατήρησα τις τιμές μου. Βρισκόμαστε στον 7ο χρόνο της κρίσης, αλλά ακόμη υπάρχουν κάποιοι που έχουν τη δυνατότητα να αγοράζουν ζωγραφική και έτσι, μπορώ να επιβιώνω χωρίς συμβιβασμούς.

resse gilt der Vitalität, der Energie der Malerei, um meinen persönlichen Weg der Darstellung von Licht zu finden. Das wichtigste Element der Malerei ist ihre Expressivität.

Auf die Krise reagieren

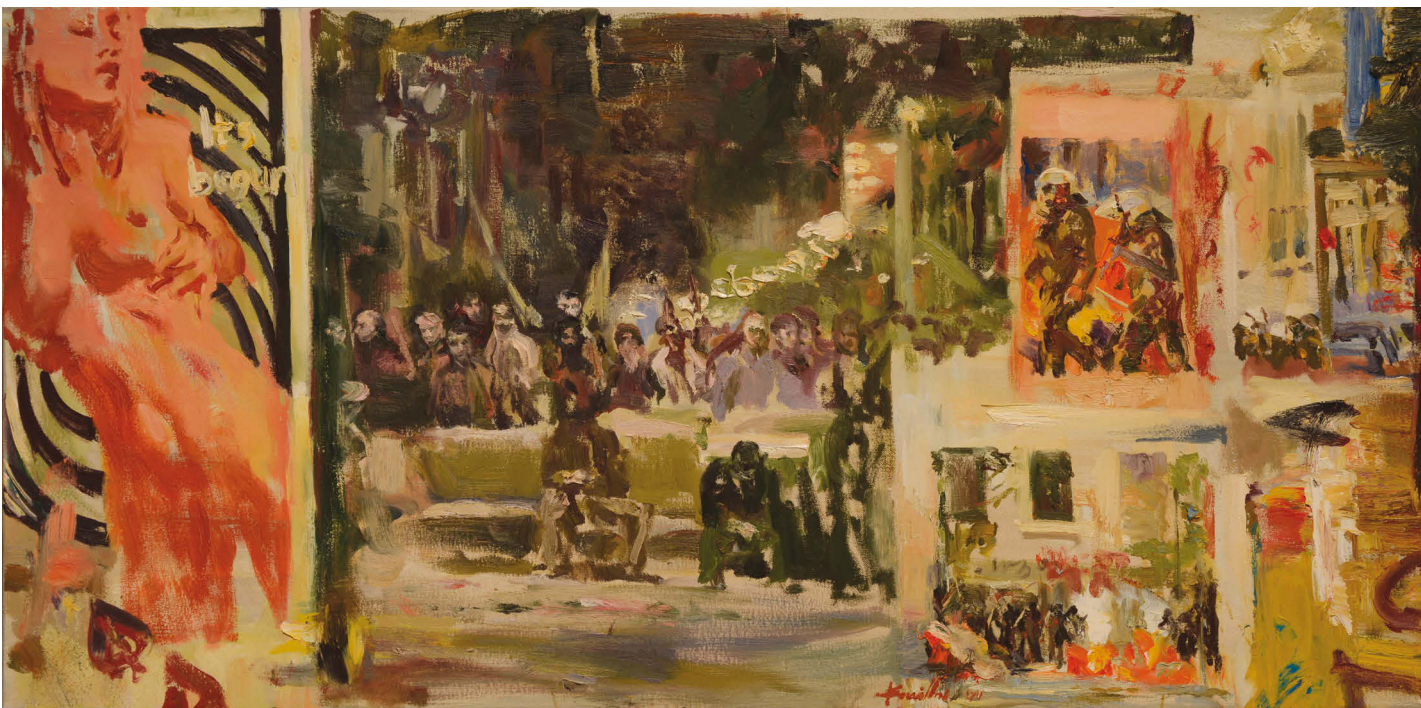
Ich erfahre die Krise als eine Abwertung und einen Zusammenbruch Griechenlands. Ich versuche nicht, dem zu entkommen, aber ich möchte nicht, dass es in mein Werk eindringt. Mein Werk führte mich zur Schönheit der Landschaft und des Körpers. Deshalb habe ich mich dafür entschieden, meine Kunst auf eine Utopie zu zentrieren: den menschlichen Körper darzustellen und die Verbindung zwischen Mensch und Natur. Das ist mein Weg, auf die Situation zu reagieren, vor der wir als Land stehen. Ich konzentriere mich auf das, was immer das Wesen Griechenlands war: seine Anmut und seine Werte.

Von Kunst leben

Die meisten Künstler haben ihre Preise während der Krise beträchtlich gesenkt, aber ich gehöre nicht dazu, weil meine Preise immer vernünftig waren. Deshalb habe ich meine Preise halten können. Jetzt sind wir im siebten Jahr der Krise. Aber es gibt immer noch Leute, die es sich leisten können, Gemälde zu kaufen und so komme ich aus ohne mich zu kompromittieren.

1

2

1
On the way to Morasiti / Προς Μορασίτι / Auf dem Weg
nach Morasiti
2016
60×120 cm
Oil on Canvas / Λάδι σε καμβά / Öl auf Leinwand

2
December / Δεκέμβρης / Dezember
2009
60×120 cm
Oil on Canvas / Λάδι σε καμβά / Öl auf Leinwand

Born 1964 in Springfield, Missouri (USA).
Studied at the School of Visual Arts in New York City (1991–1993).
Now teaching visual arts at Drury University in Springfield.

Γεννήθηκε το 1964 στο Springfield, Missouri (ΗΠΑ).
Κατέχει μεταπτυχιακό από το School of Visual Arts στη Νέα Υόρκη (1991–1993). Είναι Καθηγητής Τέχνης στο Πανεπιστήμιο Drury στο Springfield.

Geboren 1964 in Springfield, Missouri (USA).
Studierte an der School of Visual Arts in New York (1991–1993). Unterrichtet Bildende Künste an der Drury University in Springfield.

<http://toddlowery.com>

Athens is contradictory, complex, dynamic, messy, and proud

Friendship with Athens

My connection to Greece is closely tied with my teaching. We have a campus in Greece. My first visit to Athens was in 2007 when the economic bubble had not yet burst. I was surprised at the quite high standard of living. But things turned around very quickly. I've returned for regular stays in Greece and Athens and my time with the people and place has developed into a deep friendship. Each time I returned, I was shocked by how quickly Athens, my friend, looked to be in increasingly poor health.

Into the Pyre

In December of 2008, the police shooting a 15 year old in Exarchia, Alexandros Grigoropoulos, provoked a period of protest in the streets, which overlapped with my stay in Athens. I was getting concerned calls from home. They were seeing the news and thought the whole of Athens was burning. In downtown Athens I could see evidence of burned buildings and cars, but it was localized and I was made aware of how magnified the media representations of those isolated instances of violence against property were. The most dramatic images got the most attention because they sell. They suggest turmoil, and encourage viewers to be afraid of the ones who are raising their voice against those in power.

Those observations circulated in my mind when I got back home: what is the role of protest, media, and event? How do the images relate to the much more complex situation? In the 'Into the Pyre' pictures I am using a painterly language that is overtly expressive, with 'emotional' physical brush strokes, and saturated colour. By making the paintings completely over the top, it takes them even further away from any pretense of reporting what happened. Don't believe that the media portray situations in an objective way!

Η Αθήνα είναι αντιφατική, πολύπλοκη, ακατάστατη, δυναμική, και περήφανη

Μια φιλία με την Αθήνα

Η σχέση μου με την Αθήνα συνδέεται στενά με την εκπαιδευτική μου ιδιότητα. Το πανεπιστήμιο στο οποίο διδάσκω έχει ένα κέντρο σπουδών στην Ελλάδα. Η πρώτη μου επίσκεψη στην Αθήνα έγινε το 2007, ένα χρόνο πριν από την αρχή της μεγάλης κρίσης. Το φαινομενικά υψηλό επίπεδο διαβίωσης ήταν τότε μια έκπληξη. Τα φαινόμενα όμως απατούν, και τα πράγματα άλλαξαν γρήγορα. Έχω επιστρέψει στην Ελλάδα και στην Αθήνα αρκετές φορές από τότε. Ο τόπος, οι άνθρωποί του κι εγώ έχουμε αναπτύξει μια στενή φιλία. Κάθε φορά που επιστρέφω, η Αθήνα, η φίλη μου η Αθήνα, δείχνει σημάδια μιας όλο και πιο βαθιάς κρίσης.

Στην Πυρά

Το Δεκέμβριο του 2008, αστυνομικοί πυροβόλησαν και σκότωσαν τον 15χρονο Αλέξανδρο Γρηγορόπουλο, στα Εξάρχεια. Η περίοδος γενικευμένης διαμαρτυρίας που ακολούθησε, συνέπεσε με τη δεύτερη επίσκεψή μου στην Αθήνα. Τηλεφωνούσαν για να μάθουν αν είμαι καλά. Ενώ εγώ έβλεπα συγκεντρωμένα επεισόδια, και ζημιές σε κτίρια και αυτοκίνητα σε κάποιους δρόμους του κέντρου, τα ΜΜΕ έδειχναν ολόκληρη την πόλη να καίγεται, μεγεθύνοντας την κλίμακα και το βίαιο χαρακτήρα των διαμαρτυριών. Όσο πιο δραματικές και 'επικίνδυνες' ήταν οι εικόνες, τόσο περισσότερη προσοχή λάμβαναν, τόσο πιο πολύ 'πουλούσαν'. Η πρόταση και η ενθάρρυνση ήταν πως οι πολίτες θα έπρεπε να φοβούνται όσους ύψωναν τη φωνή τους ενάντια στη διαφθορά και την κρατική βία.

Ποια είναι η αλήθεια, και ποια η σχέση διαμαρτυριών, γεγονότων και μέσων ενημέρωσης; Ποιος ήταν και ποιος παραμένει ο ρόλος της αναπαραγόμενης εικόνας σε πολύπλοκες αστικο-κοινωνικές καταστάσεις; Μέσα από τη σειρά Στην Πυρά χρησιμοποιώ μια υπερβολικά εκφραστική γλώσσα, με συναισθηματικά φορτισμένες πινελιές και κορεσμένη παλέτα. Έτσι, οι πίνακες και τα θεματικά τους τοπία μεταφέρονται ακόμη πιο μακριά από οποιαδήποτε έννοια αληθοφανούς αναφοράς. Μην πιστεύετε στην υποτιθέμενη αντικειμενικότητα των μέσων ενημέρωσης!

Athen ist widersprüchlich, komplex, dynamisch, dreckig und stolz

Freundschaft mit Athen

Meine Verbindung zu Griechenland hängt eng zusammen mit meiner Lehr-tätigkeit. Wir haben einen Campus in Griechenland. Mein erster Besuch in Athen war 2007, als die ökonomische Blase noch nicht geplatzt war. Ich war überrascht vom ziemlich hohen Lebensstandard. Aber die Lage änderte sich sehr schnell. Ich bin regelmäßig zu Auf-enthalten nach Griechenland und Athen zurückgekommen und es hat sich eine tiefe Freundschaft zu den Menschen und dem Ort entwickelt. Jedes Mal, wenn ich zurückkam, war ich schockiert, wie rasch Athen, meine Freundin, mehr und mehr verfiel.

Into the Pyre (Auf den Scheiterhaufen)

Im Dezember 2008 erschoss die Polizei einen Fünfzehnjährigen in Exarchia, Alexandros Grigoropoulos. Sie provozierte damit eine Periode von Straßenprotesten, die sich mit meinen Aufenthalten in Athen überschneit. Ich bekam besorgte Anrufe von zuhause. Meine Freunde sahen die Nachrichten und dachten, ganz Athen stünde in Flammen. Im Stadtzentrum konnte ich tatsächlich die Spuren verbrannter Gebäude und Autos sehen, aber das war örtlich begrenzt und mir wurde bewusst, wie sehr die Medien diese vereinzelter Ausbrüche von Gewalt gegen Eigentum aufbauschen. Je dramatischer die Bilder, desto höher die Aufmerksamkeit: gut für den Verkauf. Sie suggerieren Aufruhr und bestärken die Betrachter in ihrer Angst vor Leuten, die ihre Stimme gegen die Mächtigen erheben.

Diese Beobachtungen gingen mir durch den Kopf, als ich wieder zuhause war: Welche Rolle spielen der Protest, die Medien und Ereignisse? Welchen Bezug haben die Bilder zu der sehr viel komplexeren realen Situation? Ich bediene mich einer malerischen Sprache, die unverhohlen expressiv ist, mit 'emotionalen' körperbetontem Pinselstrich und satten Farben. Indem ich in den Gemälden stark übertreibe, entfernen sie sich noch weiter von jeder vorgebe-

Athens for Rent

This project is from 2013. I wanted to expose the changes that were going on with Athens in a visible way. I am adopting a language of documentation to describe an abstract situation: the financial crisis. By 2012 in many neighbourhoods about 50% of storefronts were closed, the street-level evidence of the Greek financial crisis. I chose to focus the project on the neighbourhood of Glyfada, an upper middle class retail centre. Because of its lavish storefronts, you were able to simultaneously see evidence of both pre- and post-bubble circumstances. My solution was to document every closed storefront. The only aesthetic decision I made was to utilize a one point perspective: to get the volume of space, to get the sense of emptiness. And I took the photos with an iPhone because I wanted to be as straightforward and everyday as possible: this is what it was like in this moment and at the same time capture a sense of 'before and after'.

Artistic creativity and the crisis

Athens is contradictory, complex, dynamic, messy, and proud, with frenetic energy and deep history. It is a very human place. I am profoundly intrigued and inspired by it. Through my work, I try to understand and connect to it. The crisis is a crushing pressure that has greatly affected Greek life. Unfortunately, it has become a part of the 'friend' that I'm seeking to understand. I cannot help but also recognize the resonant issues that echo back in my home country.

Ενοικιάζεται

Μέσω της σειράς Ενοικιάζεται (2013) θέλησα να δείξω τις καταγιστικές αλλαγές, που συντελούνται στον αστικό-κοινωνικό ιστό της Αθήνας. Υιοθετώ μια γλώσσα τεκμηρίωσης, για να περιγράψω μια σχετικά αφηρημένη έννοια: την οικονομική κρίση. Με την έλευση του 2012, σε αρκετές γειτονιές, μέχρι και το 50 % των καταστημάτων είχαν ήδη κλείσει ή έκλειναν, κάνοντας την κρίση ορατή στο πιο δημόσιο επίπεδο της πόλης. Επέλεξα να εστιάσω στο εμπορικό κέντρο της Γλυφάδας, ενός εύπορου παραθαλάσσιου προαστίου της νότιας Αθήνας. Μέσα από την πολυτέλεια της βιτρίνας μπορούσες να δεις ταυτόχρονα την προ- και τη μετά-κρίση κατάσταση του εμπορίου. Φωτογράφησα και τεκμηρίωσα κάθε κλειστό κατάστημα. Η μόνη αισθητική επιλογή ήταν η χρήση κεντρικής προοπτικής στις φωτογραφίες, για να αναδυθεί καλύτερα ο όγκος του εσωτερικού χώρου και να δοθεί έμφαση στην κενότητα και την απουσία. Η χρήση του iPhone έδωσε έμφαση στην αμεσότητα και την καθημερινότητα της σχέσης του πολίτη με τις εκφάνσεις της κρίσης.

Καλλιτεχνική Δημιουργία και Κρίση

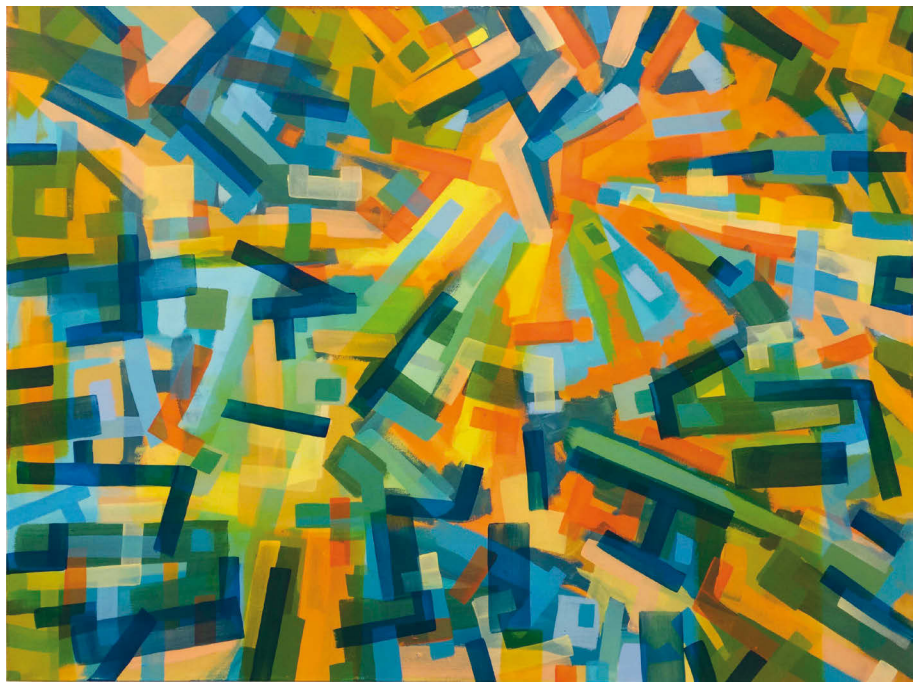
Η Αθήνα είναι αντιφατική, πολύπλοκη, ακατάστατη, δυναμική, και περήφανη, γεμάτη ενέργεια και με βαθιά ιστορία. Μέσα από τη δουλειά μου προσπαθώ να την κατανοήσω, και να συνδεθώ μ' αυτήν. Η κρίση ασκεί μια συντριπτική πίεση στην Ελλάδα, και έχει δυστυχώς γίνει μόνιμο γνώρισμα της 'φίλης' πόλης που προσπαθώ να κατανοήσω, αναγνωρίζοντας μέσα απ' αυτήν θέματα που απασχολούν και τη δική μου χώρα.

Athen zu vermieten

Dieses Projekt stammt von 2013. Ich wollte die Veränderungen in Athen auf eine anschauliche Weise darstellen. Ich greife zur Sprache der Dokumentation, um eine abstrakte Situation zu beschreiben: die Finanzkrise. Ab 2012 waren in vielen Stadtteilen etwas 50% der Läden geschlossen – die griechische Finanzkrise gespiegelt im Straßenbild. Ich entschied mich, ein Projekt auf den Stadtteil Glyfada zu fokussieren, einem Einkaufsviertel der oberen Mittelschicht. Anhand der aufwendigen Ladeneingänge konnte man gleichzeitig den Zustand vor und nach der Blase sehen. Mein Vorgehen sollte eine Dokumentation der Straßenansicht jedes einzelnen geschlossenen Ladens erfassen. Meine einzige ästhetische Entscheidung war es, immer die gleiche Perspektive zu wählen, um einen Eindruck von der räumliche Situation und von der Leere zu vermitteln. Ich fotografierte mit einem iPhone, denn ich wollte so unmittelbar und alltäglich wie möglich sein: Genau so sah es zu diesem Zeitpunkt aus! Zugleich wollte ich den Eindruck von Vorher – Nachher festhalten.

Künstlerische Kreativität und die Krise

Athen ist widersprüchlich, komplex, dynamisch, dreckig und stolz, voller rasender Energie und langer Geschichte. Es ist ein sehr menschlicher Ort und ich bin zutiefst fasziniert und inspiriert von der Stadt. Durch mein Werk versuche ich, sie zu verstehen und mich mit ihr zu verbinden. Die Krise ist eine bedrückende Last, die sich auf das gesamte griechische Leben gelegt hat. Unglücklicherweise gehört das alles jetzt zu meinem 'Freund', den ich zu verstehen suche. Leider muss ich diese wiederholenden Probleme auch als etwas begreifen, dessen Echo bis in mein Heimatland reicht.

1

2

3

1
Exarcheia (Stratografia series) / Εξάρχεια (ενότητα Στρατογραφία) / Exarchia (Serie Stratographie)
 2016
 122×91cm
 Oil on canvas / Λάδι σε καμβά / Öl auf Leinwand

2
Pink (Eνοικιάζεται series) / Ροζ (ενότητα Ενοικιάζεται) / Pink (Serie Athen zu vermieten)
 2013
 51×44cm
 Photographic print / Φωτογραφία / Photograph

3
Burned Sprider / Καμμένο Sprider / Verbrannte Sprider
 2009
 109×132 cm
 Acrylic and archival marker on paper / Ακρυλικά και μαρκάδόρος σε χαρτί / Acryl und Archivmarker auf Papier

LOTEK

Stencil Artist
No name, age, gender, nationality, face, voice.

Stencil Artist
Δίχως όνομα, ηλικία, φύλο, έθνος, πρόσωπο, φωνή

Stencil Artist
Kein Name, Alter, Geschlecht, Nationalität, Gesicht, Stimme

www.lotekstreetart.com

I put sabotage into the images of the city

My identity

The name Lotek is taken from a short story of William Gibson. In his futuristic world, parliamentary democracy has been replaced by corporate power but there are some free towns and spaces. A gang of subversives call themselves the Lo Tekes. They are actually very high tech, and are fighting against corporate power. Besides that: no name, no age, gender, nationality, face, voice!

Why Athens?

All of Europe is becoming expensive, gentrified, becoming a monoculture. I don't live from art. I have many jobs, I work internationally and I travel a lot. But I've been living in Athens now for 5 years. Here is total chaos and I like it: No strong state control, people can do what they want, they do not think that state and society are the same. I think what we are seeing in Greece will happen all over Europe. Democratic power disappears, people will not have any power over their own lives, an increase in fascism, more corporate power and more antagonism between countries as well. If you are good at moving like me, make your money where you can and do not believe in what the state is offering you, you are in a better position to survive.

Working with stencils

I like to create art but I did not feel that I am very good at it. I don't like the art industry, galleries and all these things, so the best way is to put art outside on the street. I learned doing stencil spraying from a friend so I started playing with it. You can go out and make the same political art design in many places. You can make stencils out of carton but I make them out of X-rays from a veterinarian. I develop the design mostly

Βάζω λίγο σαμποτάζ στις εικόνες της πόλης

Η ταυτότητά μου

Το όνομα Lotek το έχω πάρει από μια μικρή ιστορία του William Gibson. Στον φουτουριστικό του κόσμο η κοινοβουλευτική δημοκρατία έχει υποκατασταθεί από την καπιταλιστική εξουσία, αλλά ακόμη υπάρχουν κάποιες ελεύθερες πόλεις και χώροι. Μια συμμορία ανατροπέων αυτοαποκαλούνται οι Lo Tekes. Στην πραγματικότητα είναι πολύ high tech και πολεμούν ενάντια στην εξουσία των καπιταλιστών. Πέρα απ' αυτό: Δίχως όνομα, δίχως ηλικία, φύλο, έθνος, πρόσωπο, φωνή!

Γιατί Αθήνα;

Όλη η Ευρώπη γίνεται πιο ακριβή και εξευγενισμένη, το οποίο την οδηγεί σε μια μορφή μονοκουλτούρας. Δεν βιοπορίζομαι από την τέχνη. Κάνω πολλές δουλειές, δουλεύω παντού στον κόσμο και ταξιδεύω πολύ. Αλλά ζω στην Αθήνα τα τελευταία 5 χρόνια περίπου. Είναι απόλυτο χάος εδώ και μ' αρέσει: Δεν υπάρχει ισχυρός κρατικός έλεγχος, μπορείς να κάνεις ό, τι θέλεις, οι άνθρωποι δεν πιστεύουν πως κράτος και κοινωνία είναι το ίδιο πράγμα. Νομίζω πως αυτό που βλέπουμε στην Ελλάδα θα συμβεί σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η δημοκρατική εξουσία εξαφανίζεται, οι άνθρωποι δεν θα έχουν κανένα έλεγχο πάνω στις ζωές τους: άνοδος του φασισμού, μεγαλύτερη εξουσία στις επιχειρήσεις και μεγαλύτερος ανταγωνισμός μεταξύ των χωρών. Αν, όπως εγώ, είσαι καλός στο να κινείσαι, βγάζεις τα προς το ζην σου όπου βρεις και δεν πιστεύεις σε ό, τι σου προσφέρει το κράτος, τότε είσαι σε καλή θέση να επιβιώσεις εδώ.

Δουλεύοντας με στένσιλ

Μ' αρέσει να δημιουργώ τέχνη, αλλά δεν νιώθω και πολύ καλός σ' αυτό. Δεν μ' αρέσει η βιομηχανία της τέχνης, οι γκαλερί και όλα αυτά, οπότε ο καλύτερος τρόπος είναι να βγάζεις την τέχνη έξω στον δρόμο. Έμαθα να φτιάχνω στένσιλ από ένα φίλο κι έτσι, άρχιζα να παίζω μ' αυτό. Μπορείς να βγεις και να δημιουργήσεις το ίδιο πολιτικό καλλιτεχνικό σχέδιο σε πολλά μέρη. Μπορείς να φτιάξεις στένσιλ σε χαρτόνι, αλλά εγώ τα φτιάχνω σε ακτινογραφίες που

Ich bringe Sabotage ins Stadtbild

Meine Identität

Mein Name Lotek stammt aus einer Kurzgeschichte von William Gibson. In seiner futuristischen Welt ist die parlamentarische Demokratie abgelöst von der Macht der Großkonzerne, aber es gibt noch ein paar freie Städte und Räume. Eine Bande von Umstürzern nennt sich die Lo Tekes. Sie sind mit Spitzentechnologie ausgestattet und bekämpfen die Unternehmerrmacht. Darüber hinaus: kein Name, Alter, Geschlecht, Nationalität, Gesicht, Stimme!

Warum Athen?

Ganz Europa wird teuer, gentrifiziert, es wird eine Monokultur. Ich lebe nicht von der Kunst. Ich habe eine Menge Jobs, ich arbeite international und bin viel auf Reisen. Aber ich lebe nun schon über fünf Jahre in Athen. Hier ist das totale Chaos und ich mag das. Keine strenge staatliche Kontrolle, die Leute können machen, was sie wollen, sie gehen nicht davon aus, dass Staat und Gesellschaft ein und das selbe sind.

Ich denke, was wir in Griechenland sehen, wird in ganz Europa kommen. Die demokratische Macht verschwindet, die Leute werden keine Macht mehr haben über ihr eigenes Leben, Faschismus wird zunehmen, es wird mehr Unternehmermacht geben und auch mehr Antagonismus zwischen den Ländern. Wenn du es verstehst, mobil zu sein wie ich, dein Geld verdienst wo du kannst, und nicht an das glaubst, was der Staat dir anbietet, dann bist du in einer besseren Lage zu überleben.

Arbeiten mit Stencils (Schablonen)

Ich schaffe gern Kunst, aber ich habe mich nie wohl damit gefühlt. Ich mag die Kunstindustrie nicht, Galerien und all das Zeug. Am besten ist es deshalb, Kunst heraus auf die Straße zu bringen. Von einem Freund lernte ich, wie man mit Stencils sprayt und ich fing an, damit zu spielen. Du gehst hinaus und hinterlässt das gleiche politische Spraybild an vielen Orten. Stencils kann man sich aus Karton machen, aber ich benutze die

on the computer, then I glue the paper design on the X-ray and cut it out with a knife.

One stencil of a beautiful woman breaking up with capitalism became quite famous. The line in the painting is a classic breakup kind of dialogue. I made a small stencil out of it and put it around in Athens. A year later, Syriza won the election, and lots of media were taking photographs of it saying 'the writing is on the wall'.

My intentions

In Athens stencils don't mean so much, there are so many things on the walls. Sometimes I make stencils through which I want to make people think a bit differently. But I also create representations of things that don't exist so much. So I try to put a bit of sabotaging into the imagery of the city. But it is not so much about super important messages, mostly I am playing. However, there are some messages: I am interested in anti-capitalism, anti-sexism, against homophobia, and anti-fascism.

Creativity and the crisis

I think two things happen: People get depressed, don't get paid, stop being artists. But simultaneously creativity happens in other ways, people are painting in the streets, putting on theatre productions and doing music. So creativity is not happening in a capitalist way. This can be good, but it is not only good, because people have to work for 3 Euros an hour and do not have time for creativity.

παίρνω από έναν κτηνίατρο. Αναπτύσσω το σχέδιο κυρίως στον υπολογιστή, ύστερα κολλάω το έντυπο σχέδιο πάνω στην ακτινογραφία και το κόβω με μαχαίρι.

Ένα στένσιλ με μια όμορφη γυναίκα που 'χωρίζει' με τον καπιταλισμό, έγινε κάπως διάσημο. Η ατάκα στο σχέδιο είναι ένας κλασικός διάλογος χωρισμού. Έφτιαξα ένα μικρό στένσιλ απ' αυτό το σχέδιο και το πάτησα στους δρόμους της Αθήνας. Ένα χρόνο αργότερα ο Σύριζα κέρδισε τις εκλογές και πολλά μίντια το φωτογράφιζαν με το σχόλιο πως 'το γράφουν και οι τοίχοι'.

Οι προθέσεις μου

Στην Αθήνα τα στένσιλ δεν έχουν και τόση σημασία, υπάρχουν τόσα πολλά πράγματα στους τοίχους. Κάποιες φορές φτιάχνω στένσιλ για να κινήσω την σκέψη των ανθρώπων. Αλλά φτιάχνω και αναπαραστάσεις πραγμάτων που δεν υπάρχουν και τόσο. Οπότε, προσπαθώ να βάλω λίγο σαμποτάζ στις εικόνες της πόλης. Αλλά δεν έχει να κάνει τόσο με βαρυσήμαντα μηνύματα, πιο πολύ παίζω. Την ίδια στιγμή πάντως, υπάρχουν κάποια μηνύματα: με ενδιαφέρει ο αντι-καπιταλισμός, ο αντι-σεξισμός, ενάντια στην ομοφοβία και ο αντι-φασισμός.

Δημιουργικότητα και η Κρίση

Δύο πράγματα συνέβησαν νομίζω: Οι άνθρωποι έπεσαν σε κατάθλιψη, δεν πληρώνονταν και έπαψαν να είναι καλλιτέχνες. Αλλά, ταυτόχρονα, η δημιουργικότητα συμβαίνει και με άλλους τρόπους, ο κόσμος ζωγραφίζει στους τοίχους, στήνει θεατρικές παραστάσεις, φτιάχνει μουσική. Άρα, η δημιουργικότητα δεν συμβαίνει με τρόπο καπιταλιστικό. Αυτό μπορεί να είναι καλό, αλλά δεν είναι μόνο καλό, διότι οι άνθρωποι αναγκάζονται να δουλεύουν για 3 ευρώ την ώρα και δεν έχουν χρόνο να δημιουργούν.

Röntgenbilder eines Tierarztes. Ich entwickle die Zeichnung meist am Computer, dann klebe ich die Papierzeichnung auf den Röntgenfilm und schneide die Konturen mit einem Messer aus.

Ein Stencil einer schönen Frau, die mit dem Kapitalismus bricht, wurde richtig berühmt. Auf der Zeichnung geht es um einen klassischen Dialog beim Schlussmachen. Ich entwarf eine kleine Schablone daraus und sprayte das Bild überall in Athen an die Wände. Ein Jahr später gewann Syriza die Wahl, viele Medien fotografierten mein Bild und es hieß: 'Die Schrift an der Wand'.

Meine Absichten

In Athen bedeuten Stencils nichts Besonderes, es gibt so viel an den Wänden. Manchmal mache ich Stencils, die die Leute zum Nachdenken bringen sollen, etwas befremdliches. Aber ich schaffe auch Abbildungen von Dingen, die eigentlich gar nicht existieren. So versuche ich, ein wenig Sabotage in das Stadtbild zu bringen. Aber es geht nicht um super wichtige Botschaften, meistens spiele ich. Gleichzeitig sind aber auch einige Botschaften darunter: Ich interessiere mich für Antikapitalismus, Antisexismus. Ich bin gegen Fremdenfeindlichkeit und für Antifaschismus.

Kreativität und die Krise

Ich denke, zwei Dinge passieren: Die Leute werden depressiv, sie bekommen kein Geld mehr, hören mit der Kunst auf. Aber gleichzeitig äußert sich Kreativität auf andere Weise. Leute malen auf den Straßen, bringen Theaterproduktionen heraus und machen Musik. Auf diese Weise entsteht Kreativität auf nicht-kapitalistischer Basis. Das kann gut sein, aber es ist nicht nur gut, weil die Leute für 3 Euro in der Stunde arbeiten müssen und keine Zeit mehr haben für Kreativität.

#FREE
JOEL

LOTEK*

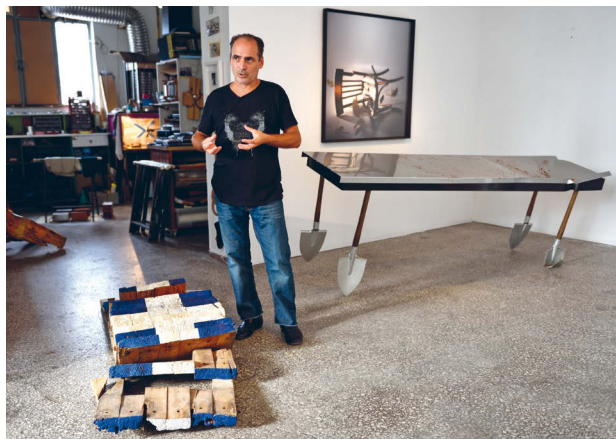

LONG LIVE THE
TROUBLEMAKERS

Long Live The Troublemakers / Ζήτω οι ταραξίες /
Lang leben die Kravalisten
2014

Spraypaint stencils on walls / Σπρέυ και στένσιλ σε τοίχο /
Gesprühte Schablone (stencil) auf Mauer

Born in Athens in 1967.
Studied cinema and graduated as Director of Photography from Lycourgos Stavrakos Film and Television School in 1988.

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1967.
Αποφοίτησε ως Διευθυντής Φωτογραφίας από την Σχολή Κινηματογράφου και Τηλεόρασης Λυκούργου Σταυράκου το 1988

Geboren 1967 in Athen.
Studierte Film, Abschluss als 'Director of Photography' an der Lycourgos Stavrakos Film- und Fernsehschule (1988).

www.merantzas.gr

The crisis is inherent in my work

Art as personal and universal

For me art combines all kinds of different techniques, such as painting, photography, sculpture, installations, in a 360-degree manner. I studied cinema quite intentionally, an art that combines all these forms in a unique way, but instead of filmmaking I ended up creating visual art. What interests me is the way the spectator perceives the artwork. In visual art the observer perceives the artwork in his own time, while in a film the director determines the duration of the viewing.

My first exhibition showed portraits of my friends. But I integrated the general aspects of the four elements and the story of Adam and Eve, to give the personal portraits a universal dimension. All my artworks are related to the human condition, which means that the universal has to be filtered out of the personal.

Loaded ready-mades

For my work I try to find ready-mades which are heavily loaded by their usage and history: butcher's blocks, meat hooks, splintered mirrors, war pistols and machine guns. A pistol is a threatening steel instrument that shows the power of its possessor; therefore it transfers strong emotions. It is a 'tool' by which every Weak man is transformed into a Powerful. It is a servant of Fear.

Many of my works contain the idea of existential anguish and by extension the crisis is inherent in my work. But the present crisis in Greece and Europe is just a small detail in the course of human development, which I personally would not like to exaggerate.

Η κρίση είναι σύμφυτη με τη δουλειά μου

Τέχνη ανάμεσα στο προσωπικό και το οικουμενικό.

Για μένα η τέχνη συνδυάζει όλες τις τεχνικές, όπως τη ζωγραφική, τη φωτογραφία, τη γλυπτική και τις εγκαταστάσεις με τρόπο σφαιρικό. Έχω σπουδάσει κινηματογράφο, μια τέχνη που συνδυάζει την εικόνα, τον χώρο και τον χρόνο, ενώ, παράλληλα, δημιουργώ και εκφράζομαι μέσα από τις εικαστικές τέχνες. Με ενδιαφέρει το πώς ο θεατής αντιλαμβάνεται το έργο. Στις εικαστικές τέχνες ο παρατηρητής αντιλαμβάνεται το έργο στο δικό του χρόνο, ενώ στον κινηματογράφο ο σκηνοθέτης ορίζει τον χρόνο θέασης.

Στην πρώτη μου έκθεση παρουσίασα, σε ζεύγη, φωτογραφικά και ζωγραφικά πορτρέτα των φίλων μου, αναπαράστασεις των τεσσάρων στοιχείων της Φύσης, καθώς και μία 'ιστορία' του Αδάμ και της Εύας, επιδιώκοντας με έμμεσο τρόπο να δοθεί στα προσωπικά πορτρέτα μια οικουμενική διάσταση. Με ενδιαφέρει ο τρόπος που, μέσα από την Τέχνη, το Εγώ διαχέεται στο Εμείς.

Ready-mades

Σε έναν τομέα της δουλειάς μου προσπαθώ να βρω έτοιμα-χρησιμοποιημένα αντικείμενα, που είναι φορτισμένα με τη δική τους ιστορία: σιγκέλια και πάγκους χασάπη, φθαρμένους καθρέφτες, πιστόλια και πολυβόλα. Ένα πιστόλι παρέχει στον κάτοχό του την απόλυτη ψευδαίσθηση υπεροχής και, ασφαλώς, είναι φορέας έντονων συναισθημάτων. Είναι ένα 'εργαλείο' μέσω του οποίου κάθε Αδύναμος άνθρωπος μεταμορφώνεται σε Ισχυρό. Ένας υπηρέτης του Φόβου.

Πολλά από τα έργα μου περιλαμβάνουν την ιδέα της υπαρξιακής αγωνίας, της ανθρωπίνης, άνευ ορίων, βίας και του θανάτου. Κατ' επέκταση, η έννοια της κρίσης είναι σύμφυτη με τη δουλειά μου. Όμως, η σημερινή κρίση στην Ελλάδα, την Ευρώπη και τον Κόσμο είναι μόνο μια μικρή λεπτομέρεια στην πορεία της ανθρωπίνης εξέλιξης, την οποία εγώ προσωπικά δεν θα ήθελα να μεγεθύνω.

Die Krise gehört zu meiner Kunst

Kunst persönlich und universal

Für mich verbindet Kunst alle Arten verschiedener Techniken: Malerei, Photographie, Skulptur, Installationen. Ich studierte bewusst Film, eine Kunst, die alle diese Formen in einzigartiger Weise verbindet. Aber anstatt Filmemacher zu werden, schuf ich am Ende Bildende Kunst. Was mich interessiert, ist die Art und Weise, wie der Betrachter das Kunstwerk wahrnimmt. In der Bildenden Kunst nimmt der Betrachter das Kunstwerk in seiner eigenen Zeit wahr, während in einem Film die Dauer des Sehens vom Filmemacher bestimmt wird.

Meine erste Ausstellung zeigte Portraits meiner Freunde. Aber ich integrierte als allgemeine Aspekte die vier Elemente und die Geschichte von Adam und Eva, um den persönlichen Portraits eine universale Dimension zu geben. Mein ganzes Werk hat einen Bezug zur *Conditio humana*, das heißt: das Universale muss aus dem Persönlichen herausgefiltert werden.

Aufgeladene ready-mades

Für mein Werk versuche ich ready-mades zu finden, die stark aufgeladen sind durch ihren Gebrauch und ihre Geschichte. Fleischer-Hackblöcke, Fleischerhaken, zerborstene Spiegel, Pistolen aus dem Krieg und Maschinengewehre. Eine Pistole ist ein Furcht einjagendes Stahlinstrument, das die Macht seines Besitzers zeigt; deshalb transportiert es starke Emotionen.

Viele meiner Arbeiten beinhalten die Idee der Existenzangst, darüber hinaus ist die Krise ein fester Bestandteil meiner Arbeit. Die gegenwärtige Krise in Griechenland und Europa ist allerdings bloß ein winziges Detail im Lauf der menschlichen Entwicklung, die ich persönlich nicht überbewerten möchte.

Pietà

A work related to the Greek crisis is the splintered butcher's block. This block had been used for more than 30 years in a tavern to cut grilled meat for happy dinners. The fat of the warm meat had been absorbed over the years by the wood of the table. On the surface I painted the old Greek flag of the Revolution of 1821, a white cross on a blue background. With time the fat went through the paint creating little yellow spots. Metaphorically it got the patina of an ancient flag that had been stained by blood and dirt when the banner man had born it during the fights. But I deconstructed the flag by splitting the planks of the butcher's block, which produced a domino effect. It's like the domino that originated from the banks, first Lehman Brothers then the other banks, starting from the USA, crossing to China and at some point coming to us.

I had expected conservatives to see this work as a mutilation of the Greek flag. It seems to be a recognition of my statement that the public understands the artistic splintering of our national symbol as acceptable and meaningful.

Impact of the crisis

Now we have this long lasting crisis in Greece, which everybody feels in their wallets, and it is unbearable to realize how misery is spreading. But besides the crisis, there are extremely few artists, not only in Greece, who can make their living out of contemporary art, because our works do not get an adequate market value. The problem of artists in Greece is the second jobs that we need for living. I work as a freelance director of photography for television. Now second job opportunities are extremely difficult to get or they are time limited.

Nobody knows how things will end up. What we should realize is the need for a universal new start for mankind. We have not yet understood that we all live on one planet or better, in one and the same house.

Αποκαθήλωση

Ένα έργο μου, που σχετίζεται με την ελληνική κρίση, αποτελείται από έναν κατακερματισμένο πάγκο χασάπη, που στην κύρια επιφάνειά του υπάρχει μία ελαιογραφία της ελληνικής σημαίας. Αυτό το εργαλείο εργασίας του κρεοπώλη είχε χρησιμοποιηθεί για περισσότερα από 30 χρόνια σε μια ταβέρνα, για να τεμαχίζονται τα ψημένα μυρωδάτα κρέατα, συνεισφέροντας απόλαυση σε χαρούμενα δείπνα. Το λίπος του κρέατος, ζεστό από την φωτιά, 'πότιζε' το ξύλο του τραπέζιου. Σε αυτή την ακατάλληλη επιφάνεια αποφάσισα να ζωγραφίσω την παλιά ελληνική σημαία της Επανάστασης του 1821. Με τον καιρό το λίπος, όπως ήταν αναμενόμενο, αλλοίωσε το χρώμα δημιουργώντας κίτρινες κηλίδες και ελαττώματα. Απέκτησε, λοιπόν, η ελαιογραφία σημάδια, που παραπέμπουν σε μία αληθινή υφασμάτινη σημαία, βρώμικη και ταιπωρημένη από τα πεδία των 'Μαχών'. Στην συνέχεια, το τραπέζι του κρεοπώλη έχει αποδομηθεί και παραπέμπει στο 'ντόμινο' που προήλθε από τις τράπεζες, με πρώτη τη Lehman Brothers στις ΗΠΑ, και φτάνοντας σε μας.

Περίμενα, χωρίς να έχω την πρόθεση, πως μια μερίδα συντηρητικών θεατών θα αντιμετώπιζε τον ακρωτηριασμό της ελληνικής σημαίας με ενόχληση. Με έκπληξη διαπίστωσα πως οι αντιδράσεις του κοινού αφομοίωναν την ουσία της τραγικότητας του έργου, αποδεχόμενοι την αλληγορία του κατακερματισμού του εθνικού μας συμβόλου.

Επιπτώσεις της κρίσης

Αυτή την περίοδο βιώνουμε μία μακροχρόνια κρίση στην Ελλάδα, η οποία γίνεται αισθητή σε όλο και περισσότερο κόσμο. Ανεξάρτητα από την κρίση, υπάρχουν πολύ λίγοι καλλιτέχνες, όχι μόνο στην Ελλάδα, οι οποίοι μπορούν να οργανώσουν τη διαβίωσή τους μέσω της σύγχρονης τέχνης και, συχνά, αναγκάζονται να κάνουν και μια δεύτερη δουλειά. Παράλληλα, εργάζομαι ως διευθυντής φωτογραφίας για την τηλεόραση και αυτή την περίοδο οι συνθήκες είναι επιεικώς δυσάρεστες.

Αυτό που, συνολικά, πρέπει να συνειδητοποιήσουμε είναι η ανάγκη για ένα παγκόσμιο νέο ξεκίνημα. Δυστυχώς, δεν έχουμε ακόμα αντιληφθεί πως όλοι μας κατοικούμε στον ίδιο πλανήτη, ή καλύτερα σε ένα μοναδικό και κοινό σπίτι.

Pietà

Ein Werk mit Bezug auf die griechische Krise ist der aufgesplitterte Fleischer-Hackblock. Dieser Block war 30 Jahre lang in einer Taverne benutzt worden, um gegrilltes Fleisch für fröhliche Mahlzeiten zu zerschneiden. Das Fett des warmen Fleisches wurde im Laufe der Jahre vom Holz des Blocks absorbiert. Auf die Oberseite malte ich die alte griechische Fahne der Revolution von 1821, ein weißes Kreuz auf blauem Grund. Mit der Zeit kam das Fett durch die Malschicht und erzeugte kleine gelbe Punkte. Metaphorisch entstand so die Patina einer historischen Fahne, die von Blut und Schmutz befleckt wurde, als der Fahnenträger sie durch die Schlacht trug. Aber ich dekonstruierte die Fahne, indem ich die Planken des Fleischer Hackstocks aufsplittete, was einen Dominoeffekt erzeugte. Das ist wie der Dominoeffekt, der bei den Banken entstand, erst Lehman Brothers, dann die anderen Banken. Das begann in den USA, sprang über auf China und kam irgendwann auch bei uns an.

Ich hatte erwartet, dass Konservative diese Arbeit als Verunglimpfung der griechischen Fahne ansehen würden. Doch es sieht so aus, dass die Öffentlichkeit mein Statement der künstlerischen Zersplitterung eines nationalen Symbols als akzeptabel und bedeutungsvoll anerkennt.

Die Auswirkungen der Krise

Nun haben wir diese lang anhaltende Krise in Griechenland, die jeder in seinem eigenen Portemonnaie spürt, und es ist unerträglich zu erkennen, wie sich das Elend ausbreitet. Aber ganz abgesehen von der Krise gibt es äußerst wenige Künstler, nicht nur in Griechenland, die von zeitgenössischer Kunst leben können, denn unsere Arbeiten haben keinen angemessenen Marktwert. Das Problem der Künstler in Griechenland ist der Zweitjob, den wir zum Überleben brauchen. Ich arbeite als freiberuflicher Kameramann für das Fernsehen. Gegenwärtig sind Gelegenheiten für einen Zweitjob extrem schwer zu bekommen oder sie sind zeitlich begrenzt.

Niemand weiß, wie das weitergehen wird. Wir sollten uns klar machen, dass wir einen völligen Neubeginn für die Menschheit brauchen. Wir haben noch nicht begriffen, dass wir alle auf diesem Planeten leben oder besser: in ein und demselben Haus.

1

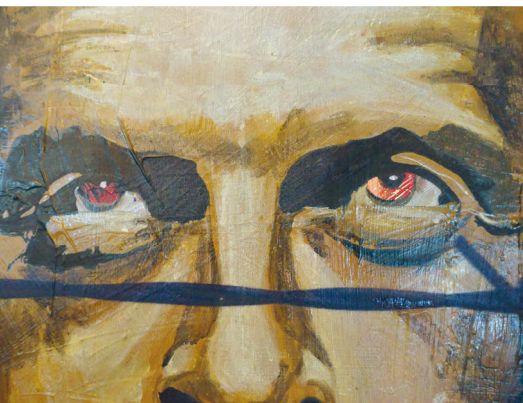
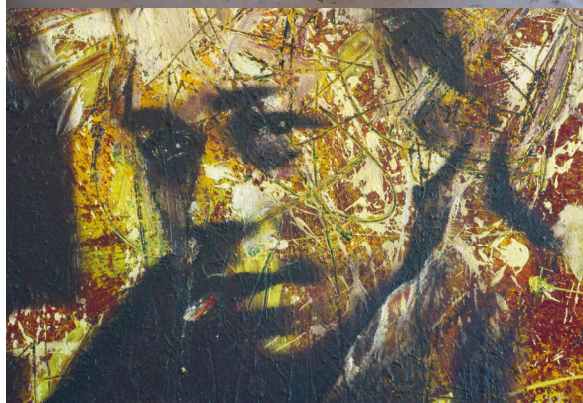
2

1
P/P -13- / Φ/Z -13- / P/P -13-
 2005
 30×40 cm
 Photochemical painting / Φωτοχημική ζωγραφική /
 Photochemische Malerei

3

3
Renown hero 01 / Διάσημος ήρωας 01 /
Bekannter Held 01
 2001
 38×31 cm
 Digital archival print on canvas / Ψηφιακή αρχειακή
 εκτύπωση σε καμβά / Digitaler Archivprint auf Leinwand

Born in Hannover (Germany) in 1965.
Graduated from the Athens School of Fine Arts in 1992.

Postgraduate Master's degree in 1996 from the Academy of Fine Arts in Munich.

Γεννήθηκε το 1965 στο Αννόβερο, Γερμανίας.
Αποφοίτησε από την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας το 1992. Το 1996 ολοκλήρωσε μεταπτυχιακές σπουδές με τίτλο 'Meisterschueler' στην Akademie der Bildenden Künste του Μονάχου.

Geboren 1965 in Hannover, Deutschland.
Studienabschluss 1992 an School of Fine Arts in Athen.
Master-Abschluss 1996 an der Akademie der Bildenden Künste München

www.natassa-poulantza.com

Seems like we are at a dead end

Reflecting the viewing process

As an artist I work with painting, often in relation to other media. Having as an initial source my own photography, but also images from the press and web, I create works that refer metaphorically to personal human expressions (behaviour, habits, memory) or to social stereotypes and ideologies. The conflation of personal and social, individual and collective and their link to a 'living' notion of history remain my primary thematic. My objective is to involve the spectator in a conceptual and emotional dialogue by creating structures that reflect the viewing process.

Transfer Station

Transfer Station is a site specific, room-sound installation and was presented in a degraded city quarter of Athens. Most of the buildings there were bought by big real estate investors and were destined to be converted into a place for artists in a process of gentrification. This project is a comment on the violent redefinition of areas, through urban design, that transforms their character instead of keeping the ruins alive within their new structures. The title is a metaphor for a 'transfer' from one time period to a previous one. It was presented in a 20m² black painted room. The walls were covered by a wall-to-wall edited digital print of a 360degree panoramic photograph I took from the terrace of the building, showing the neighbourhood, with its architectural mix of crumbling neoclassical and brutalist concrete buildings. The installation included painted portraits of well-known people who lived in this area and was completed with a sound environment: a loop made out of excerpts from interviews and songs related to the portrayed people. Sitting in the middle of the room was like being on a theatre stage with the actors all around you, telling the story of the area.

Φαίνεται ότι βρισκόμαστε σε αδιέξοδο

Αντανακλώντας τη διαδικασία θέασης

Το κύριο εκφραστικό μου μέσο είναι η ζωγραφική, την οποία συχνά συνδυάζω και με άλλα μέσα. Έχοντας ως αρχική πηγή δικές μου φωτογραφικές εικόνες, αλλά και εικόνες από τον Τύπο και το διαδίκτυο, δημιουργώ έργα που αναφέρονται κυρίως, μεταφορικά, σε ανθρώπινες εκφράσεις (συμπεριφορά, συνήθειες, μνήμη) ή σε κοινωνικά στερεότυπα και ιδεολογίες. Ο συγκερασμός του προσωπικού και του κοινωνικού, του ατομικού και του συλλογικού και η σύνδεσή τους με τη 'ζωντανή' έννοια της ιστορίας είναι η κύρια θεματική μου. Στόχος μου είναι να εμπλέξω τον θεατή, τόσο εννοιολογικά όσο και συναισθηματικά, σε έναν διάλογο, δημιουργώντας δομές που αντανακλούν τη διαδικασία θέασης.

Σταθμός μετεπιβίβασης

Ο 'Σταθμός μετεπιβίβασης' είναι μία in situ εικαστική-ηχητική εγκατάσταση και παρουσιάστηκε σε μια υποβαθμισμένη συνοικία της Αθήνας. Τα περισσότερα από τα κτίρια στην περιοχή είχαν αγοραστεί από μεγάλους επενδυτές ακινήτων και προορίζονταν, μέσω μιας διαδικασίας 'εξευγενισμού' της περιοχής, να μετατραπούν σε χώρους σχετικούς με την τέχνη. Το έργο είναι ένα σχόλιο πάνω στον βίαιο επαναπροσδιορισμό των περιοχών μέσω του αστικού σχεδιασμού, ο οποίος αλλοιώνει τον χαρακτήρα τους, αντί να τον συμπεριλάβει μέσα στις νέες του δομές. Ο τίτλος είναι μια αλληγορία, που υπονοεί τη 'μεταφορά' από μια χρονική περίοδο σε μια προηγούμενη. Η εγκατάσταση παρουσιάστηκε σε ένα δωμάτιο 20τ.μ., βαμμένο μαύρο. Οι τοίχοι ήταν καλυμμένοι από μια ψηφιακά επεξεργασμένη εκτύπωση μιας πανοραμικής φωτογραφίας, που πήρα από την ταράτσα του κτιρίου, και δείχνει τη γειτονιά με το αρχιτεκτονικό μείγμα των υπό κατάρρευση νεοκλασικών κτιρίων και των νεότερων κτιρίων από μπετόν. Η εγκατάσταση περιλαμβάνει ζωγραφικά πορτρέτα γνωστών ανθρώπων που έζησαν στην περιοχή, και συμπληρώνεται με ένα ηχητικό περιβάλλον από αποσπάσματα συνεντεύξεων και τραγουδιών, που σχετίζονται

Es sieht aus, als wären wir in einer Sackgasse

Reflexion des Sehvorgangs

Als Künstlerin arbeite ich beim Malen oft in Relation zu anderen Medien. Ausgehend von meinen eigenen Fotografien, aber auch von Bildern aus der Presse und dem Internet schaffe ich Werke, die sich metaphorisch entweder auf menschliche Ausdrucksformen (Verhalten, Gewohnheiten, Gedächtnis) beziehen oder auch auf soziale Stereotypen und Ideologien. Die Verschmelzung des Persönlichen und Sozialen, des Individuellen und Kollektiven und deren Verbindung zu einer 'lebendigen' Vorstellung von Geschichte bleiben meine vorrangige Thematik. Mein Ziel ist es, den Betrachter einzubeziehen in einen konzeptionellen und emotionalen Dialog, indem ich Strukturen schaffe, die den Sehprozess reflektieren.

Umsteigebahnhof

'Transfer Station' ist eine standortbezogene Raum-Klang Installation und wurde in einem heruntergekommenen Stadtteil Athens präsentiert. Dort waren die meisten Gebäude von einer großen Immobilienfirma aufgekauft worden und sollten im Zuge der Gentrifizierung in einen Ort für Künstler verwandelt werden. Dieses Projekt ist ein Kommentar auf die brutale Neudefinition von Ortsteilen durch städtebauliches Design, das ihren Charakter verformt, statt die Ruinen lebendig zu halten innerhalb ihrer neuen Strukturen. Der Titel ist eine Metapher für ein 'Umsteigen' von einer Epoche zu einer früheren. Transfer Station wurde realisiert in einem 20qm großen, schwarz gestrichenen Raum. Die Wände waren ringsum bedeckt mit einer 360Grad Panoramafotografie, die ich von der Terrasse des Gebäudes aufgenommen hatte. Sie zeigte die Umgebung mit ihrem architektonischen Mix von abbröckelnden neoklassischen und gnadenlosen Betonbauten. Die Installation enthielt gemalte Portraits von bekannten Persönlichkeiten, die in dieser Gegend lebten und wurde durch eine Soundinstallation ergänzt: eine Endlosschleife aus Exzerpten von Interviews

άμεσα με τα πρόσωπα που απεικονίζονται. Όταν στέκεσαι στη μέση του δωματίου, είναι σαν να βρίσκεσαι στην σκηνή ενός θεάτρου με τους ηθοποιούς γύρω σου να σου αφηγούνται την ιστορία της περιοχής.

It is all Lies

This series is about the construction of reality. I selected portraits of influential personalities from the 19th and 20th centuries (Proust, Nietzsche, Wittgenstein, Oscar Wilde, Albert Camus, Walter Benjamin...) and combined them with artworks by well-known artists (Turner, Gerhard Richter, Willem de Kooning, van Gogh, Roy Lichtenstein...). I painted the artworks anew by making copies and printed the selected portraits digitally on the paint surface. The combination of the portraits and the artworks is purely random. The issue I look into is how knowledge, memory, history, and also the artistic production through images, set the limits between truth and lie in a state of flux that is constantly redefined.

The crisis

Crisis is meant not only as a financial crisis, but also as a regression from core values related to matters of freedom and tolerance. You can see fascism growing. You can compare the situation to the time before World War II. The crisis is noticeable all over Europe; Greece is only in the focus. Of course, like most artists here, I cannot make my living by my art and have to do other jobs.

We have big and unsolved problems, not only in Greece, but in the entire world. We have not found solutions in time and now it seems like we are at a dead end.

Είναι όλα ψέμα

Η πραγματικότητα σαν κατασκευή. Ο τίτλος 'Είναι Όλα Ψέμα' δεν είναι μία κατάφαση. Περιλαμβάνει, οπωσδήποτε, την αντιθετική ιδέα 'Είναι Όλα Αλήθεια' και επιχειρεί να σχολιάσει τα πάντα σαν μία κατασκευή, πολύ συχνά τυχαία, η οποία συγκροτείται από τη συνύπαρξη των πολλαπλών στρωμάτων του παρελθόντος που διατηρούμε στη μνήμη μας και την απουσία όσων επιλέγουμε να ξεχάσουμε σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. Σε αυτή τη σειρά ζωγραφίζω, εκ νέου, έργα διάσημων ζωγράφων (Τέρνερ, Ρίχτερ, ντε Κούνιν, Βαν Γκογκ...), φτιάχνοντας αντίγραφα, και τα συνδυάζω με πορτρέτα μεγάλων στοχαστών του 19ου και του 20ου αιώνα (Προύστ, Νίτσε, Βιγκενστάιν, Ουάιλντ, Καμύ, Μπένγκιαμιν...), που σήμερα γίνονται αποδεκτοί ως οι πνευματικοί μας ήρωες. Ο συνδυασμός των πορτρέτων και των έργων τέχνης είναι καθαρά τυχαίος. Το θέμα που εξετάζω είναι το πώς η γνώση, η μνήμη, η ιστορία, όπως και η ενδοσκόπηση της καλλιτεχνικής παραγωγής μέσα από εικόνες, θέτουν τα όρια ανάμεσα στην αλήθεια και το ψέμα σε μία κατάσταση ρευστότητας, που συνεχώς επαναπροσδιορίζεται.

Η κρίση

Η κρίση νοείται όχι μόνο ως οικονομική κρίση, αλλά και ως οπισθοδρόμηση από τις βασικές αξίες που σχετίζονται με θέματα ελευθερίας και ανεκτικότητας. Βλέπουμε τον φασισμό να αναβιώνει. Η κατάσταση είναι συγκρίσιμη με την περίοδο πριν από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Η κρίση είναι αισθητή σε όλη την Ευρώπη, απλώς, η Ελλάδα βρίσκεται αυτήν την στιγμή στο επίκεντρο. Φυσικά, όπως και οι περισσότεροι καλλιτέχνες εδώ, δεν μπορώ να ζήσω μόνο από την τέχνη μου και χρειάζεται να κάνω και άλλες δουλειές.

Έχουμε μεγάλα και άλυτα προβλήματα, όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο. Δεν βρήκαμε τις λύσεις εγκαίρως και τώρα μοιάζει να βρισκόμαστε σε αδιέξοδο.

und Liedern, die sich auf die Porträtierten bezogen. Saß man in der Mitte des Raums, so fühlte man sich wie auf der Bühne und die Schauspieler, alle um einen herum, erzählten die Geschichte des Areals.

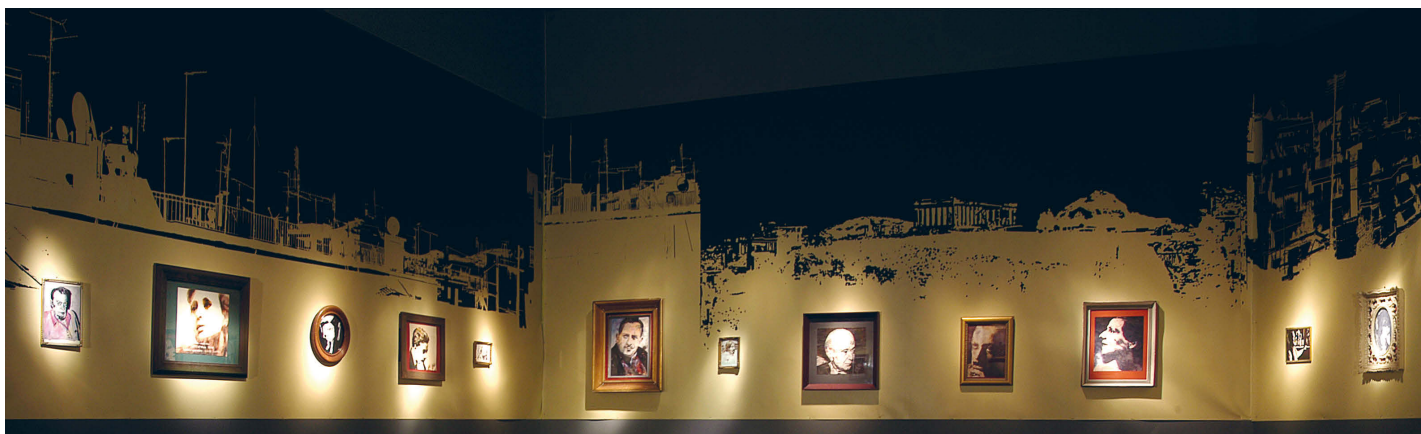
Alles Lüge

Diese Serie handelt von der Konstruktion der Realität. Ich wählte Portraits einflussreicher Persönlichkeiten aus dem 19. und 20. Jahrhundert (Proust, Nietzsche, Wittgenstein, Oscar Wilde, Albert Camus, Walter Benjamin...) und kombinierte sie mit Kunstwerken sehr bekannter Künstler (Turner, Gerhard Richter, Willem de Kooning, van Gogh, Roy Lichtenstein...). Ich malte die Kunstwerke erneut, indem ich Kopien erstellte und die ausgewählten Portraits digital auf die Maloberfläche druckte. Die Kombination der Portraits und der Kunstwerke ist rein zufällig. Worum es mir dabei geht: Wie bestimmen Wissen, Erinnerung, Geschichte und auch die künstlerische Produktion von Bildern die Grenzen zwischen Wahrheit und Lüge in einem Fließzustand, der ständig neu definiert wird.

Die Krise

Krise lässt sich nicht nur als finanzielle Krise verstehen, sondern auch als Rückgang von zentralen Werten, die sich auf Fragen der Freiheit und Toleranz beziehen. Man sieht, wie der Faschismus anwächst. Man kann die Situation mit der Zeit vor dem zweiten Weltkrieg vergleichen. Die Krise ist überall in Europa spürbar; Griechenland ist nur der Brennpunkt. Natürlich kann auch ich, wie die meisten Künstler hier, von meiner Kunst nicht leben und muss andere Jobs ausüben.

Wir haben große, ungelöste Probleme, nicht nur in Griechenland, sondern in der ganzen Welt. Wir haben nicht rechtzeitig Lösungen gefunden und nun sieht es so aus, als wären wir in einer Sackgasse.

1

2

3

1

**Transfer Station / Σταθμός μετεπιβίβασης /
Umsteigebahnhof**
2009

Room, 2x3 sqm, Variable dimensions / Δωμάτιο 2X3
τ.μ., Διαστάσεις μεταβλητές / 2x3 qm Raum, Variable
Ausmasse

Room – sound installation. Series of paintings in mixed
media, framed with second hand picture frames,
on digitally printed background / Δωμάτιο με ηχητική
εγκατάσταση. Επένδυση με ψηφιακή εκτύπωση και έργα
μικτής τεχνικής, σε παλιές κορνίζες / Raum mit Sound-
installation. Eine Serie von Malereien in Mixed media,
eingerahmt mit handgemalten Rahmen auf digital
gedrucktem Hintergrund

2

**Transfer Station/Skalkotas / Σταθμός μετεπιβίβασης/
Σκαλκώτας / Umsteigebahnhof/Skalkotas**
2009

28x19 cm
Ink and acrylics on paper / Μελάνια και ακρυλικά σε χαρτί/
Tinte und Acryl auf Papier

3

'A.R.A.W'
2014

164,56x120 cm
Four pieces, digital editing and print on archival paper /
Τετράπτυχο, ψηφιακή επεξεργασία και εκτύπωση σε αρχειακό
χαρτί / vier Arbeiten, digitale Bearbeitung auf Archiv-
papier

Born in 1945 in Athens.
School of Visual Arts in Athens (1963–1968)
and Munich (1970–1976).
Professor at the School of Visual Arts in Athens
since 1994.

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1945.
Σπουδές στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, Αθήνα
(1963–1968) και Ακαδημία των Τεχνών, Μόναχο
(1970–1976).
Από το 1994 καθηγητής στην ΑΣΚΤ Αθηνών.

Geboren 1945 in Athen.
Studium an der Athens School of Fine Arts und
der Hochschule für Bildende Künste in München
(1963 bis 1976). Seit 1994 Professor an der Athens
School of Fine Arts.

www.zoumboulakis.gr/m/psuxopaidis-33446.htm

In Times of crisis you realize who has strength as a personality

The political

Our generation of the sixties has been marked by the history of our country and its battle for freedom and democracy. Our experiences as young demonstrators became the subjects of our art. However, the political element was not merely the direct reference to society, but also a new way of seeing and thinking. Art creates new spaces of fantasy by providing radical forms and contents. It can enlighten our reality and maybe re-think it in new ways. Nowadays in times of decaying European humanistic values like democracy, equality, solidarity, and human rights, the question of political substance, and of the European identity is imperative more than ever.

The reality of the picture

My works over the last years, regarding migration and other current subjects, combines classical antiquity with the present. What does aesthetical and philosophical tradition mean for our modern identity? In my pictures I confront painted reality and different elements of everyday life. I am not interested in copying reality, but in combining elements in my painting in a way that creates a new reality with different layers of consciousness.

Homeless God

Here's a painting of a homeless person or a refugee, a familiar sight in the streets of Athens in our times of crisis. A human being without dignity, persecuted, secluded, in Europe of the 21st century. Mantegna's well-known picture of the dead Christ evoked through the art of painting. In the upper part you see three post cards depicting the Apollon of Kassel. The mid section shows antique sculpted heads printed on magnetic platelets to put on fridges, as you

Σε καιρούς κρίσης, μπορεί κανείς να ξεχωρίσει τους δυνα- τούς χαρακτήρες

Η Πολιτική

Η γενιά μας, των χρόνων του '60, σημάδεύτηκε από την Ιστορία της Χώρας. Σημάδεύτηκε από την μάχη για την Ελευθερία και την Δημοκρατία. Αυτό που ζούσαμε το πρῶτο ως νέοι διαδηλωτές μας έδινε και τα θέματα που επεξεργαζόμασταν καλλιτεχνικά το ίδιο απόγευμα. Όμως, το πολιτικό στοιχείο δεν ήταν μόνο η άμεση αναφορά στην κοινωνία, αλλά και ένας νέος τρόπος να βλέπουμε και να σκεφτόμαστε. Η τέχνη δημιουργούσε, μέσα από ριζοσπαστικές φόρμες και περιεχόμενα, νέους χώρους για τη φαντασία· μπορούσε να φωτίσει την πραγματικότητά μας και, ίσως, να την αλλάξει. Σήμερα, στην εποχή της κατάρρευσης των ευρωπαϊκών ανθρωπιστικών αξιών, όπως η Δημοκρατία, η Ισότητα, τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και η Αλληλεγγύη, τα ερωτήματα για την ουσία και τα περιεχόμενα της Ευρωπαϊκής ταυτότητας είναι περισσότερο από αναγκαία.

Η Πραγματικότητα Της Εικόνας

Στις εργασίες μου, των τελευταίων χρόνων, πάνω στα θέματα της μετανάστευσης, εμπλέκονται η κλασική Αρχαιότητα με το σήμερα. Τίθεται το ερώτημα για το είδος της σχέσης ανάμεσα στην αισθητική/φιλοσοφική κλασική παράδοση και τη σημερινή μας ταυτότητα. Το θέμα εδώ δεν είναι να αναπαράσταθεί πιστά η πραγματικότητα, αλλά να συνταχθούν τα στοιχεία του έργου, έτσι ώστε να παραχθεί μια νέα πραγματικότητα με περισσότερα επίπεδα συνείδησης.

Άστεγος Θεός

Εδώ βρισκόμαστε μπρος στην τραγική εικόνα ενός άστεγου, ενός πρόσφυγα, μια συνηθισμένη σκηνή της αθηναϊκής καθημερινότητας μέσα στην κρίση. Ένας άνθρωπος δίχως αξιοπρέπεια, κυνηγμένος, αποκλεισμένος στην Ευρώπη του 21ου αιώνα. Ο πίνακας παραπέμπει με τα μέσα ζωγραφικής του στη γνωστή απεικόνιση του νεκρού Χριστού του Μαντένια. Στο πάνω μέρος του έργου παρατίθενται 3 Απόλλωνες του Κάσσελ, στη μέση αρχαία κεφάλια-μαγνήτες που κοσμούν τα ψυγεία,

In der Krise merkt man, wer eine Kraft besitzt als Persönlichkeit

Das Politische

Unsere Generation der 60er Jahre ist geprägt von der Geschichte des Landes im Kampf für Frieden und Demokratie. Was wir vormittags, als junge Demonstranten erlebten, lieferte auch die Themen, die wir nachmittags als Kunst bearbeiteten. Doch nicht nur der direkte Gesellschaftsbezug ist politisch, sondern auch eine neue Art des Sehens und Denkens. Die Kunst schafft durch radikale Formen und Inhalte neue Räume der Phantasie, sie vermag unsere Wirklichkeit zu erhellen und womöglich neu zu denken. Heutzutage, in einer Zeit des Zerfalls humanistischer Werte wie Demokratie, Gleichberechtigung, Solidarität und Menschenrechte ist die Fragestellung nach politischer Substanz und Inhalt der europäischen Identität mehr als notwendig.

Die Wirklichkeit des Bildes

In meinen Arbeiten vom letzten Jahr zu Migration und anderen aktuellen Themen vermischt sich die Antike mit dem Heute. Es stellt sich die Frage, was hat die ästhetische und philosophische Tradition mit unserer heutigen Identität zu tun? Im Bild suche ich eine Konfrontation zwischen gemalter Wirklichkeit und verschiedenen Alltagselementen. Es interessiert mich nicht, die Wirklichkeit getreu wiederzugeben, sondern Elemente so im Bild miteinander zu kombinieren, dass eine neue Wirklichkeit mit mehreren Bewusstseinschichten entsteht.

Obdachloser Gott

Hier das Bild eines Obdachlosen oder Flüchtlings, eine inzwischen übliche Szene aus dem Athener Alltag in der Krise. Ein Mensch ohne Würde, verfolgt, weggesperrt im Europa des 21. Jahrhunderts. Das bekannte Bild des toten Christus von Mantegna, evoziert mit den Mitteln der Malerei. Oben drei Ansichtskarten des Apollon von Kassel, in der Mitte antike Köpfe auf Magneten für Kühlschränke, wie sie in Touristenläden zu kaufen sind. Antike Werte nicht als

would find them in tourist shops. Classical antique values here function, not as cultural heritage, but as settings of consumerism. The different semantic and aesthetic layers create a new synthesis, commenting on society and culture. Painting as an art speaks its own language, simultaneously dispelling the tragic dimension of life and death, art and reality.

Optimism confronting the crisis

For an artist it is not only important to remain productive, but also to maintain an inner attitude of standing upright. The courage of young artists who join together makes me feel optimistic. We are trying to cultivate this: solidarity, group work, shared subjects, organization of group exhibitions. In this way people don't feel isolated, they can share their experiences and realize common projects that criticize the status quo. At the same time, solidarity strengthens personal productivity, since it divides the pressure among different people who can work better together than as solitary fighters.

αυτά που βρίσκεις σε μαγαζιά με τουριστικά σουβενίρ. Εδώ οι αισθητικές αξίες της αρχαιότητας δεν λειτουργούν σαν πνευματική κληρονομιά, αλλά σαν σκηνικά ενός κόσμου της κατανάλωσης. Τα διαφορετικά νοητικά και αισθητικά επίπεδα δημιουργούν μια νέα σύνθεση, που σχολιάζει κριτικά την κοινωνία και τον σύγχρονο πολιτισμό. Η ζωγραφική μιλά με την ιδιαίτερη γλώσσα της και, παράλληλα, ξορκίζει την τραγική διάσταση ζωής και θανάτου.

Αισιόδοξος Στην Κρίση

Είναι σημαντικό να παραμείνει κανείς, ως καλλιτέχνης, δημιουργικός, αλλά την ίδια στιγμή να εκφράζει και μια εσωτερική στάση ζωής, να μπορεί να σταθεί όρθιος. Το θάρρος των νέων δημιουργών να συνεργάζονται δημιουργικά με κάνει και αισθάνομαι αισιόδοξα. Πασχίζουμε να καλλιεργήσουμε την αλληλεγγύη, την επιλογή κοινών θεμάτων, την κοινή δουλειά, τις ομαδικές δράσεις. Έτσι, δεν αισθάνεται κανείς απομονωμένος. Οργανώνονται δράσεις με κοινωνικό/κριτικό περιεχόμενο που ενδυναμώνουν τον δημιουργικό εαυτό και το αίσθημα της αλληλεγγύης. Μοιράζονται, έτσι, τα βάρη από τον μεμονωμένο πολεμιστή στο σύνολο.

geistiges Erbe, sondern als Versatzstücke der Konsumwelt. Die verschiedenen semantischen und ästhetischen Ebenen bilden eine neue Synthese als Kommentar zu Gesellschaft und Kultur. Die Malerei spricht in ihrer eigenen Sprache, gleichzeitig wird eine tragische Dimension von Leben und Tod, Kunst und Wirklichkeit beschworen.

Optimismus in der Krise

In der Krise merkt man, wer eine Kraft besitzt als Persönlichkeit. Nicht nur, dass man als Künstler produktiv bleibt, sondern auch eine innere Haltung hat, aufrecht zu stehen. Optimistisch macht mich der Mut der jungen Künstler, sich zusammenzutun. Wir versuchen das zu kultivieren: Solidarität, Gruppenarbeit, gemeinsame Themen auswählen, Gruppenausstellungen organisieren. So verstehen die Leute sich nicht als isoliert, sie können sich mitteilen und gemeinsam Projekte realisieren, die auch gesellschaftskritisch sind. Und gleichzeitig stärkt die Solidarität das produktive Ich, weil die Last verteilt wird auf mehrere Menschen, die zusammen etwas Besseres machen können als Einzelkämpfer.

1

2

1
Hermes Psychopompos (Conductor of Souls) / Ερμής
Ψυχοπομπός / Hermes Psychopompos (Seelenführer)
2014
33×43 cm
Mixed media

2
The letter which never arrived - Tribute to Delacroix /
Το γράμμα που δεν έφτασε - Αφιέρωμα στον Ντελακρουά /
Der Brief, der nie ankam - Hommage an Delacroix
2015
45×65 cm
Mixed media

Born 1960 in Athens.
Studied Photography, Painting and Graphic Design
at Boston University.

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1960.
Σπούδασε Φωτογραφία, Ζωγραφική και γραφικές Τέχνες.
Έχει Master από το Πανεπιστήμιο της Βοστώνης.

Geboren 1960 in Athen.
Studierte Photographie, Malerei und Grafik Design
an der Boston University.

www.ioannaralli.com

My art is concerned with basic human values

My way as an artist

After completing my studies I worked as a graphic designer in various magazines, while at the same time working on my own photography. I did street photography as well as studio work. In my first exhibition I had my friends pose for nudes, both in black and white and in colour. When my son was born and family became the centre of my life I began to photograph in the way of a diary. My husband, my son and our friends became my subjects. I then did a series on older people, who are largely shunned in the modern world. In recent years I have been working almost exclusively in the studio.

Scenes of everyday life

In my last exhibition, which took me four years to create, I photographed small figures that I constructed out of aluminium foil, paper, wire and moulded with glue. A sitting woman has been transformed from a Palaeolithic Venus to a Madonna. She was white and naked, so, I made her a chair, dressed her in precious colourful garments and gave her a baby to hold. I began studying the Renaissance Madonnas: A window, a tree, and the virgin with the child, which for me symbolises something new being born. The background is made of cardboard, I cut out the window and placed a tree outside. Then I took my lights and started playing with where the light would come from, to capture the final picture through the lens of my old Hasselblad.

Who can afford to buy art?

If you are an employee and live on a thousand Euros a month you are not going to be able to buy art, you need to feed your family. That has changed because, before the middle class could afford to buy art. My still-lives from the

Η τέχνη μου αφορά τις βασικές ανθρώπινες αξίες

Η πορεία μου ως καλλιτέχνης

Αφού τελείωσα τις σπουδές μου, δούλεψα ως γραφίστας σε διάφορα περιοδικά, ενώ συγχρόνως εργαζόμουν πάνω στην προσωπική φωτογραφική μου δουλειά. Έκανα φωτογραφία δρόμου, καθώς και φωτογραφία στο στούντιο. Η πρώτη μου έκθεση ήταν γυμνά, ασπρόμαυρα και έγχρωμα, όπου τα μοντέλα ήταν οι φίλοι μου. Όταν γεννήθηκε ο γιος μας και η οικογένεια έγινε το κέντρο της ζωής μου, ξεκίνησα να φωτογραφίζω με την μορφή ημερολογίου. Ο άντρας, το παιδί και οι φίλοι μου έγιναν τα θέματα μου. Επειδή με πονά πολύ το γεγονός ότι στη σύγχρονη κοινωνία η αξία των γερόντων είναι τόσο παραγνωρισμένη, δημιούργησα μία σειρά φωτογραφιών με αυτό το θέμα. Τα τελευταία χρόνια εργάζομαι αποκλειστικά στο στούντιο.

Εικόνες από τη ζωή

Στην τελευταία ενότητα, την οποία δούλεψα επί 4 χρόνια, φωτογράφισα μικρά γλυπτά, τα οποία κατασκεύασα από σύρμα, χαρτί, αλουμινόχαρτα και τα οποία σμίλεψα με κόλλα. Σμίλεψα μία λευκή γυμνή παλαιολιθική γυναίκα και της έφτιαξα μία πολυθρόνα να καθίσει. Της έβαλα ρούχα, της έδωσα ένα μωρό να κρατάει, σύμβολο του καινούργιου που γεννιέται, και ξεκίνησα να μελετώ τις Μαντόνες της Αναγέννησης. Ένα παράθυρο, μία μηλιά στο φόντο και η Παναγία με το μωρό. Το φόντο είναι φτιαγμένο από χαρτόνι από το οποίο έχω κόψει το παράθυρο. Το δέντρο είναι από σύρμα και χαρτί. Έστησα τα φώτα μου και ξεκίνησα να φωτογραφίζω με την αναλογική μου Hasselblad.

Ποιος έχει τη δυνατότητα σήμερα να αγοράσει έργα τέχνης;

Εάν είσαι υπάλληλος και ζεις με 1000 ευρώ το μήνα, προφανώς, δεν μπορείς να αγοράσεις έργα· προέχει να ταΐσεις την οικογένεια σου. Παλιότερα, οι άνθρωποι που ανήκαν στη μεσαία τάξη είχαν τη δυνατό-

In meiner Kunst geht es um grundlegende menschliche Werte

Mein Weg als Künstlerin

Nach dem Abschluss meines Studiums arbeitete ich als Grafikdesignerin bei verschiedenen Magazinen und arbeitete gleichzeitig an meiner Photographie. Ich machte Straßenfotos und Studioarbeiten. Für meine erste Ausstellung stellten sich meine Freunde als Aktmodelle zur Verfügung, schwarzweiß und in Farbe. Als mein Sohn geboren wurde und Familie zum Mittelpunkt meines Lebens wurde, begann ich in Form eines Tagebuchs zu fotografieren. Mein Mann, mein Sohn und unsere Freunde wurden meine Motive. Danach fotografierte ich eine Serie mit älteren Menschen, die ja in der modernen Welt eher übersehen werden. In den letzten Jahren habe ich fast ausschließlich im Studio gearbeitet.

Szenen aus dem Alltagsleben

In meiner letzten Ausstellung, für die ich vier Jahre brauchte, fotografierte ich kleine Figuren, die ich aus Aluminiumfolie, Papier und Draht konstruierte und mit Klebstoff modellierte. Eine sitzende Frau wurde aus einer altsteinzeitlichen Venus in eine Madonna transformiert. Sie war weiß und nackt, da habe ich ihr einen Stuhl gemacht, sie in wertvolle bunte Kleider gehüllt und ihr ein Baby in den Arm gegeben. Ich begann, die Renaissance-Madonnen zu studieren: ein Fenster, ein Baum, und die Jungfrau mit dem Kind, was für mich symbolisiert, dass etwas Neues geboren wird. Der Hintergrund ist aus Karton gemacht, ich schnitt das Fenster aus und setzte draußen einen Baum dazu. Dann nahm ich meine Scheinwerfer und begann damit zu spielen, von welcher Richtung das Licht kommen könnte, um am Ende das endgültige Bild durch die Linse meiner alten Hasselblad festzuhalten.

Wer kann es sich leisten, Kunst zu kaufen?

Wenn man Angestellter ist und von tausend Euro im Monat lebt, ist man nicht in der Lage, sich Kunst zu kaufen, man muss seine Familie ernähren. Da hat sich etwas geändert, denn früher konnte

last exhibition were a lot more expensive, they were bigger and the frames were handmade. This time I reduced the cost to half the price. The people who have been buying my work recently are the ones living on larger incomes.

Politics, art, and the inner space

Many artists create works that are very directly political. My art has nothing to do with politics in the traditional sense. I grew up in a family of politicians. My father was a politician, my two grandfathers, even my great great grandfather. I have seen very democratic people belonging to the right and awful dictators belonging to the left. Those categories do not mean anything to me. The world has a very dark side because of the darkness that man is capable of. If each individual were able to look at himself, shine light on his darkness, instead of always looking at the darkness in others, then maybe the world could become a better place. This, I feel very passionately about and you can call this a political stance. If we are not in touch with the darkness that we have, we can very easily throw it on somebody else. Every thing is intertwined; dark, light, pain, joy, all together.

Art as escapism?

Some of my very close friends are influenced by the crisis. It hurts to see somebody who is an exceptional musician, poet, artist or even engineer not being able to make a living. My art provides me with a space, a vessel, into which I can retreat and work.

Is this escapism? Maybe you could look at it from this angle. Anything that takes you away from mundane reality you could call escapism in some sense, so you could call all art escapism. The creative process is not affected by the crisis, because it is a very internal process.

True art stems from a need inside and not from a need to acquire power in any way, become famous, rich, or to impress.

τητα να αγοράζουν. Αυτό τα τελευταία χρόνια έχει αλλάξει. Οι 'Νεκρές Φύσεις', που ήταν η προηγούμενή μου δουλειά, ήταν μεγαλύτερες σε διάσταση και οι κορνίζες ήταν χειροποίητες με αποτέλεσμα να είναι αρκετά ακριβές. Στα τελευταία έργα προσπάθησα να μειώσω το κόστος στο μισό, ώστε να είναι πιο προσιτά. Ακόμα και έτσι, οι άνθρωποι που τα αγοράζουν είναι άνθρωποι με μεγαλύτερο εισόδημα.

Πολιτική, Τέχνη και ο Εσωτερικός Χώρος

Αρκετοί καλλιτέχνες δημιουργούν έργα που είναι καθαρά πολιτικά. Η δική μου δουλειά δεν έχει να κάνει άμεσα με την πολιτική, με την παραδοσιακή έννοια. Μεγάλωσα σε μία οικογένεια όπου ο πατέρας μου, ο παππούς μου, ακόμα και οι προπαππούδες μου ήταν πολιτικοί. Έχω δει πολύ δημοκρατικούς ανθρώπους να ανήκουν στη δεξιά και αυταρχικούς να ανήκουν στην αριστερά. Ο διαχωρισμός των ανθρώπων σε τέτοιες κατηγορίες δεν σημαίνει τίποτα για μένα. Ο κόσμος έχει αυτή τη σκοτεινή πλευρά, εξαιτίας της πολύ σκοτεινής πλευράς που υπάρχει στον άνθρωπο. Εάν ο κάθε άνθρωπος είχε τη δυνατότητα και την αντοχή να ερευνήσει τον εαυτό του και να φωτίσει τα σκοτάδια του, αντί να βλέπει μόνο τα σκοτάδια του άλλου, τότε, ίσως, ο κόσμος να γινόταν καλύτερος. Αυτή την υποθέτηση και την προσπάθεια εφαρμογής της, μπορεί κανείς να την ονομάσει πολιτική στάση. Όλα είναι αλληλένδετα: φως, σκοτάδι, πόνος, χαρά...

Η Τέχνη ως Φυγή;

Μερικοί από τους πολύ κοντινούς μου φίλους έχουν επηρεαστεί από την κρίση. Είναι οδυνηρό να βλέπει κανείς ικανούς μουσικούς, ποιητές, καλλιτέχνες ή ακόμα και μηχανικούς να μην είναι σε θέση να επιβιώσουν με αξιοπρέπεια. Η Τέχνη με εξοπλίζει με έναν χώρο, ένα δοχείο, μέσα στο οποίο μπορώ να καταφύγω.

Είναι αυτό φυγή; Θα μπορούσε κανείς να το δει και έτσι. Οτιδήποτε μπορεί να ταξιδέψει τον άνθρωπο μακριά από την πεζή πραγματικότητα, μπορεί να ονομαστεί φυγή. Η δημιουργική διαδικασία, με την προϋπόθεση ότι έχουν καλυφθεί οι βασικές ανάγκες, δεν επηρεάζεται από την κρίση, επειδή πρόκειται για αμιγώς εσωτερική διαδικασία.

Η αληθινή Τέχνη προέρχεται από μια εσωτερική ανάγκη και όχι από την ανάγκη απόκτησης δύναμης, εξουσίας, φήμης ή πλούτου.

die Mittelschicht sich leisten, Kunst zu kaufen. Meine Stillleben aus der letzten Ausstellung waren noch deutlich teurer; sie waren größer und die Rahmen waren handgefertigt. Bei der jetzigen Ausstellung habe ich die Kosten auf die Hälfte reduziert. Sammler, die in der jüngsten Zeit meine Arbeiten gekauft haben, stammen aus Kreisen mit höherem Einkommen.

Politik, Kunst und der Innere Raum

Viele Künstler schaffen Werke, die sehr direkt politisch sind. Meine Kunst hat nichts zu tun mit Politik im herkömmlichen Sinn. Ich bin aufgewachsen in einer Familie von Politikern, mein Vater war Politiker, meine zwei Großväter, sogar mein Urgroßvater. Ich habe sehr demokratische Menschen im Rechten Lager erlebt und schreckliche Diktatoren bei den Linken. Diese Kategorien bedeuten mir nichts. Die Welt hat eine sehr dunkle Seite, wegen der Dunkelheit, zu der Menschen fähig sind. Wenn jedes Individuum sich selber anschauen, Licht auf seine eigene Dunkelheit werfen würde, statt immer auf die Dunkelheit bei anderen zu schauen, dann könnte die Welt vielleicht ein besserer Ort werden. Das fühle ich auf sehr leidenschaftliche Weise, und man kann das einen politischen Standpunkt nennen. Wenn wir nicht mit der Dunkelheit in uns in Kontakt sind, können wir sie sehr leicht auf jemand anderen projizieren. Alles ist mit allem verflochten, Dunkel, Hell, Schmerz, Freude, alles zusammen.

Kunst als Eskapismus?

Einige meiner sehr engen Freunde sind betroffen von der Krise. Es schmerzt mich, wenn ich sehe, dass jemand, der ein außerordentliche Musiker ist, ein Dichter, ein Künstler oder meinetwegen ein Ingenieur, nicht imstand ist, seinen Lebensunterhalt zu verdienen. Meine Kunst bietet mir einem Raum, eine Hülle, in die ich mich zurückziehen und arbeiten kann. Ist das Eskapismus? Vielleicht kann man es aus diesem Blickwinkel betrachten. Alles was einen von der banalen Realität entfernt, kann man irgendwie Eskapismus nennen – dann kann man auch die ganze Kunst Eskapismus nennen. Die Krise wirkt sich nicht aus auf den kreativen Prozess, weil das ein sehr innerlicher Prozess ist.

Wahre Kunst stammt aus einem inneren Bedürfnis und nicht aus dem Bedürfnis, irgendwie Macht zu erlangen, berühmt, reich zu werden oder zu beeindrucken.

1

2

3

1
Mother Earth Dark from the series Archetypes of the feminine / Μάνα Γη Σκοτάδι από την σειρά Αρχέτυπα του Θηλυκού / Mutter Dunkle Erde aus der Serie Archetypen des Weiblichen
2008
60×80 cm
Photograph / φωτογραφία / Photographie

2
Untitled from the series Dreams and Symbols / Χωρίς τίτλο από την σειρά Ονειρα και Σύμβολα / Ohne Titel aus der Serie Träume und Symbole
2016
60×60 cm
Photograph / φωτογραφία / Photographie

3
Untitled from the series Still Life / Χωρίς τίτλο από την σειρά Νεκρή Φύση / Ohne Titel aus der Serie Stilleben
2011
100×100 cm
Photograph / φωτογραφία / Photographie

Born in Bali.
Studied at the Academy of Fine Arts in Indonesia.
Works in Athens since 2006.

Γεννημένος στο Μπαλί.
Σπούδασε στην Ακαδημία Καλών Τεχνών της Ινδονησίας.
Εργάζεται στην Αθήνα από το 2006

Geboren in Bali.
Studierte an der Academy of Fine Arts in Indonesien.
Arbeitet in Athen seit 2006.

www.wdstreetart.com

This fuck'n crisis is not the end of the world!

Art is part of my life

I always remember myself drawing, from the time I was a small child. I come from Bali and art is very important to our society and much involved in everyday life. So then I followed the Art High School and I continued my studies at the School of Fine Arts. Later when I came to Athens, I got a three-year scholarship and finished my studies in Applied Arts. I have been painting on the streets since 2000.

Painting is both my passion and my job, I express myself and try to communicate with other people. I do comics as well, so now I'm exploring the challenge of line technique on the wall. Like how to visualize feelings and emotions through the line technique.

No Land for the Poor

The mural 'No Land for the Poor' was painted just a few days before the referendum in Greece, back in July 2015. It was inspired by the Euro zone crisis and its impact on Greek people; a wave of new homeless people had arisen during all these years of austerity in Greece. This mural is 'Dedicated to the Poor and Homeless in Greece and around the globe', because this crisis is much more than just a Greek crisis. I had just finished with the painting and I started writing the dedication when I felt somebody hit my shoulder. I looked back and I saw a guy telling me 'thanks my friend for your present'. I asked 'why', 'because I'm homeless' he said... it was such a moment... His words gave me such a power to continue doing stuff in public space!

Αυτή η γαμημένη κρίση δεν είναι το τέλος του κόσμου!

Η Τέχνη είναι κομμάτι της ζωής μου

Πάντα με θυμάμαι να ζωγραφίζω, από τότε που ήμουν μικρό παιδί. Είμαι από το Μπαλί και η τέχνη είναι πολύ σημαντική στην κοινωνία εκεί και με διάφορους τρόπους εμπλέκεται στην καθημερινή μας ζωή. Ακολούθησα το Καλλιτεχνικό Λύκειο και συνέχισα τις σπουδές μου στη Σχολή Καλών Τεχνών. Όταν ήρθα στην Αθήνα, πήρα τριετή υποτροφία και τελείωσα τις σπουδές μου στις Εφαρμοσμένες Τέχνες. Στο δρόμο βάρω από το 2000.

Η ζωγραφική είναι το πάθος μου, αλλά και η δουλειά μου. Εκφράζομαι μέσα από αυτήν και προσπαθώ να επικοινωνήσω με τους ανθρώπους πάλι μέσα απ' αυτή. Όταν έχω χρόνο, μου αρέσει να κάνω κόμικς και τώρα είμαι στη φάση που εξερευνώ τη μεταφορά μιας πιο κόμικς τεχνοτροπίας στον τοίχο. Το να μπορέσω να απεικονίσω συναισθήματα και καταστάσεις μέσω αυτής της τεχνικής, είναι μια πρόκληση για μένα αυτή την περίοδο.

No Land for the Poor

Η τοιχογραφία 'No Land for the Poor' (Καμία Πατρίδα για τους Φτωχούς) έγινε πέντε μέρες πριν το δημοψήφισμα στην Ελλάδα, τον Ιούλιο του 2015. Είναι εμπνευσμένο από την κρίση στην Ευροζώνη και τις επιπτώσεις της στους Έλληνες. Ένα κύμα νεο-αστέγων έχει δημιουργηθεί όλα αυτά τα χρόνια της λιτότητας στην Ελλάδα. Αλλά, όπως είναι γραμμένο, αυτή η τοιχογραφία είναι 'Αφιερωμένη στους φτωχούς και αστέγους στην Ελλάδα και σε όλο τον κόσμο', γιατί όπως όλοι γνωρίζουμε αυτή η κρίση είναι κάτι πολύ περισσότερο από απλά μια ελληνική κρίση. Μόλις είχα τελειώσει με την ζωγραφική κι έγραφα την αφιέρωση, ένιωσα κάποιον να με χτυπάει στον ώμο. Γύρισα και είδα έναν άντρα να μου λέει, ευχαριστώ, φίλε μου, για το δώρο σου. Και όταν τον ρώτησα γιατί, μου είπε, επειδή είμαι άστεγος... τι να πω... αυτά τα λόγια και μόνο μου δίνουν δύναμη για να συνεχίσω να κάνω πράγματα στο δημόσιο χώρο!

Diese beschissene Krise ist nicht das Ende der Welt!

Kunst ist Teil meines Lebens

In meiner Erinnerung habe ich immer gemalt, schon seit der Zeit, als ich ein kleines Kind war. Ich komme von Bali, und Kunst ist sehr wichtig in unserer Kultur und hat viel mit dem Alltag zu tun. Nach der Highschool setzte ich mein Studium in der Kunsthochschule fort. Später, als ich nach Athen kam, erhielt ich ein dreijähriges Stipendium und schloss mein Studium in Angewandter Kunst ab. Seit 2000 male ich auf den Straßen.

Malen ist meine Passion und zugleich mein Job, ich drücke mich aus und versuche mit anderen Leuten zu kommunizieren. Ich male auch Comics und erforsche jetzt die Herausforderung der Technik des Strichzeichnens auf Mauern. Zum Beispiel wie ich Emotionen durch diese Technik sichtbar machen kann.

Kein Land für die Armen

Das Mural 'Kein Land für die Armen' wurde ausgerechnet ein paar Tage vor dem Referendum in Griechenland gemalt, damals im Juli 2015. Ich war inspiriert durch die Krise der Eurozone und ihre Auswirkung auf die griechische Bevölkerung, eine Welle von neuen Obdachlosen in all den Jahren der Entbehrung in Griechenland. Aber wie die Unterschrift besagt: Dies Mural ist 'Gewidmet den Armen und Obdachlosen in Griechenland und rings um den Erdball', denn wie wir alle wissen, diese Krise ist weitaus mehr als nur eine griechische Krise. Ich war gerade mit der Malerei fertig und begann die Widmung zu schreiben, da fühlte ich, wie mir jemand auf die Schulter klopfte. Ich drehte mich um und sah einen Typ, der zu mir sagte: 'Danke, mein Freund, für dein Geschenk'. Ich fragte: 'Wieso?' und er antwortete 'weil ich obdachlos bin'. Das war so ein Augenblick. Ich meine, seine Worte gaben mir echt Kraft, weiterzumachen mit meinem Zeug im öffentlichen Raum.

Painting with friends

As well as painting alone, sometimes I also paint with friends, other artists. In this case it is more fun and the challenge is different than painting alone. Collaboration for me is like dancing; everybody can dance free, as long as he/she is not stepping on other's feet. As far as new forms of collaborations between artists are concerned, I have heard of this effort happening in other art forms, but not in street art.

Street art is illegal however, as it is considered vandalism. And if you paint something political, the things can become worse. I remember once, it was some weeks before the national elections, and we were painting with a friend something that had a clear political message. Cops came and arrested us, the next day led us in to court etc. That piece was never finished, ha ha ha! Yeah when painting on the street you must be prepared for anything, from the best to the worst.

Living with the crisis

The crisis impacts everybody and everything here. Our everyday life, our mood, our present and our future. You see people losing their jobs and families struggling hard to survive. You walk on the street and see so many shops closed and empty, you can feel the mass depression among people... Artists are used to things being difficult, so imagine how the situation is now... after 6-7 years of crisis! Anyway we keep fighting, ha ha ha!

I think most artists are still creating, because this fuck'n crisis is not the end of the world! OK it's not easy to make a living by art, but our brain is more useful... what doesn't kill you makes you stronger after all.

Βάφοντας με φίλους

Πέρα από μόνος μου, κάποιες φορές πάω για βάψιμο και με φίλους. Είναι άλλη φάση, έχει πιο πλάκα από το να βάφεις μόνος σου και η πρόκληση είναι διαφορετική. Η συνεργασία για μένα είναι σαν τον χορό: ο καθένας μας μπορεί να χορεύει ελεύθερα, εφόσον όμως δεν ποδοπατάει τους άλλους. Όσο για νέες μορφές συνεργασιών μεταξύ καλλιτεχνών, έχω ακούσει για κάποιες προσπάθειες σε άλλους τομείς της τέχνης, αλλά όχι στην τέχνη του δρόμου.

Η τέχνη του δρόμου είναι παράνομη καθώς θεωρείται βανδαλισμός. Κι αν κάνεις κάτι με πολιτικό περιεχόμενο, τότε τα πράγματα γίνονται χειρότερα. Θυμάμαι κάποια στιγμή, ήταν λίγες βδομάδες πριν τις εθνικές εκλογές, μ' ένα φίλο βάφαμε κάτι με καθαρό πολιτικό μήνυμα. Μας συνέλαβαν, και την άλλη μέρα μας τράβηξαν στα δικαστήρια κ.λ.π. Εκείνο το κομμάτι δεν τελείωσε ποτέ, χαχαχά! Ναι, όταν βάφεις στο δρόμο πρέπει να είσαι προετοιμασμένος/η για οτιδήποτε, από το καλύτερο μέχρι το χειρότερο.

Ζώντας με την κρίση

Η κρίση επηρεάζει τους πάντες και τα πάντα εδώ. Την καθημερινή ζωή, τη διάθεση, το παρόν και το μέλλον μας. Βλέπεις ανθρώπους να χάνουν τη δουλειά τους και οικογένειες να αγωνίζονται να επιβιώσουν. Περπατάς στο δρόμο και βλέπεις τόσα πολλά κλειστά και άδεια μαγαζιά, μπορείς να νιώσεις μια μαζική κατάθλιψη ανάμεσα στους ανθρώπους... Για τους καλλιτέχνες τα πράγματα ήταν πάντα δύσκολα, οπότε μπορείς να φανταστείς πώς είναι τώρα η κατάσταση μετά από 6-7 χρόνια κρίσης! Τέλος πάντων, θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε, χαχαχά!

Νομίζω ότι οι περισσότεροι καλλιτέχνες συνεχίζουν να είναι δημιουργικοί· αυτή η γαμημένη κρίση δεν είναι το τέλος του κόσμου! Εντάξει δεν είναι εύκολο να ζεις από την τέχνη, αλλά βάζουμε το μυαλό μας να δουλέψει· το μυαλό μας είναι πιο χρήσιμο... ό,τι δε σε σκοτώνει σε κάνει πιο δυνατό στην τελική.

Mit Freunden malen

Ich male allein, aber manchmal male ich auch zusammen mit Freunden, anderen Künstlern. Das macht mehr Spaß und die Herausforderung ist anders als allein zu malen. Zusammenarbeit ist für mich wie Tanzen; jeder kann solange frei tanzen, solange er/sie nicht einem anderen auf die Füße tritt. Was neue Organisationsformen von Zusammenarbeit angeht, tja, ich hab' von einigen Ansätzen in anderen Kunstbereichen gehört, aber nicht in der Street Art.

Street Art ist illegal, weil sie als Vandalismus gilt. Und wenn du etwas Politisches malst, kann es noch schlimmer werden. Ich erinnere mich, es war ein paar Wochen vor den nationalen Wahlen, als ein Freund und ich etwas malten, das eine eindeutig politische Botschaft hatte. Bullen kamen und haben uns verhaftet und am nächsten Tag wurden wir dem Richter vorgeführt usw. Das Verfahren wurde nie zu Ende gebracht hahaha. Tja, – wenn du auf der Straße malst, musst du dich auf alles gefasst machen, vom Besten bis zum Schlimmsten.

Leben mit der Krise

Die Krise betrifft hier jeden und alles. Unser Alltagsleben, unsere Stimmung, unsere Gegenwart und unsere Zukunft. Du siehst, wie Leute ihren Job verlieren und Familien hart ums Überleben kämpfen. Du gehst durch die Straßen und siehst jede Menge Läden geschlossen und leer, du kannst bei den Leuten die massenhafte Depression fühlen... Künstler sind ja Schwierigkeiten gewohnt, da kann man sich vorstellen, wie ihre Lage jetzt ist... nach sechs bis sieben Jahren Krise! So oder so: Wir kämpfen weiter, ha ha ha!

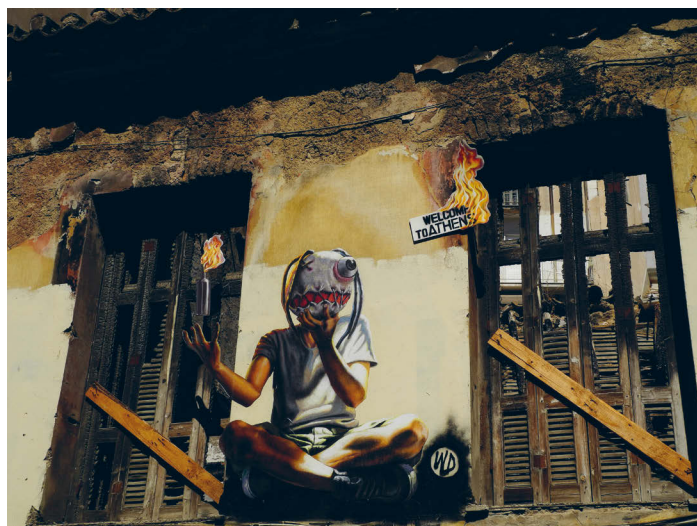
Ich glaube, die meisten Künstler sind immer noch produktiv, denn diese beschissene Krise ist nicht das Ende der Welt! OK, es ist nicht leicht, von Kunst zu leben, aber unser Hirn ist umso nützlicher... was dich nicht umbringt macht dich am Ende stärker.

1

2

3

1
Exile / Εξορία / Exil
 Athens 2014 / Αθήνα 2014 / Athen 2014
 70x72 cm
 Mixed media on canvas / Μεικτή τεχνική σε καμβά /
 Mischtechnik auf Leinwand

2
**Give Peace a Chance / Δώσε μια Ευκαιρία στην Ειρήνη /
 Gib Frieden eine Chance**
 Athens 2016 / Αθήνα 2016 / Athen 2016
 Mural / Τοιχογραφία / Wandbild

3
**Welcome to Athens / Καλώς ήρθατε στην Αθήνα /
 Willkommen in Athen**
 Athens 2012 / Αθήνα 2012 / Athen 2012
 Installation / Εγκατάσταση / Installation

A Slip Box's dream: ATLAS.ti as a Tool for Culture Professionals

Το όνειρο ενός Slip Box: Το ATLAS.ti ως Εργαλείο για Επαγγελματίες στο Πεδίο του Πολιτισμού

Zettels Traum: ATLAS.ti als Werkzeug in der Kulturarbeit

What should a software system do in order to support social, culture and humanities scholars in their creative work with text and images? At the Technische Universität Berlin in the 1990s, a team of professionals, comprised of psychologists, linguists and computer scientists, addressed this challenge. Thomas Muhr, a psychologist and computer scientist, embarked on the creation of ATLAS.ti (ti = text interpretation), a prototype software for supporting work with language documents. On completion of the project, he founded the company 'Scientific Software Development GmbH' and made ATLAS.ti into one of the world's leading software systems for the analysis and interpretation of qualitative data.

ATLAS.ti offers a digital 'workbench' to all kinds of culture professionals, from social scientists and humanities scholars to artists, writers and journalists, assisting them in their work with text and multimedia. Unlike with arithmetic operations, the programme does not replace mental work, but instead offers an electronic 'slip box', in which this work can be supported and organized, so as to enable culture professionals to focus on its creative aspect.

The application concerns projects that involve viewing and analysing large quantities of document and multimedia data, which can be very hard to keep track of without computer assistance. A project supported by ATLAS.ti ('Project') begins with the compilation of all digitized text, sound, and image documents ('Primary Documents') related to the particular task.

ATLAS.ti offers a number of tools for sorting documents and intermediate results, for word search, and for calculating word frequency in text documents. It also features innovative tools for supporting creative work steps, which were developed for screen work following careful analysis of the traditional pen-and-paper approach. The work steps supported and documented by ATLAS.ti include:

Πώς μπορεί ένα λογισμικό να προσφέρει υποστήριξη σε επιστήμονες των κοινωνικών, πολιτιστικών και ανθρωπιστικών πεδίων στο δημιουργικό τους έργο πάνω σε κείμενα και εικόνες; Στο Technische Universität του Βερολίνου, τη δεκαετία του '90, μια ομάδα ειδικών που αποτελούνταν από ψυχολόγους, γλωσσολόγους και ειδικούς πληροφορικής, θέλησε να απαντήσει σε αυτή την πρόκληση. Ο Thomas Muhr, ψυχολόγος και ειδικός πληροφορικής, ανέλαβε να σχεδιάσει το ATLAS.ti (ti = ερμηνεία κειμένου), ένα πρωτότυπο λογισμικό για την υποστήριξη της δημιουργικής εργασίας πάνω σε έγγραφα κειμένου. Με την ολοκλήρωση αυτού του πρότζεκτ, ίδρυσε την εταιρεία 'Scientific Software Development GmbH' και κατέστησε το ATLAS.ti ένα από τα πιο πρωτοπόρα λογισμικά παγκοσμίως για την ανάλυση και ερμηνεία ποιοτικών δεδομένων.

Το ATLAS.ti προσφέρει έναν ψηφιακό πάγκο εργασίας (workbench) σε επαγγελματίες από όλο το φάσμα των πολιτιστικών πεδίων, από κοινωνικούς επιστήμονες και φιλόλογους μέχρι καλλιτέχνες, συγγραφείς και δημοσιογράφους, υποβοηθώντας την εργασία τους με το κείμενο και τα πολυμέσα. Σε αντίθεση με τις αριθμητικές πράξεις, αυτό το πρόγραμμα δεν υποκαθιστά την διανοητική εργασία, αλλά προσφέρει ένα εργαλείο υποστήριξης και οργάνωσής της, ένα ψηφιακό κουτί σημειώσεων (slip box), επιτρέποντας έτσι στον χρήστη να ασχοληθεί με το δημιουργικό κομμάτι της δουλειάς του.

Η συγκεκριμένη εφαρμογή απευθύνεται σε πρότζεκτ που περιλαμβάνουν την επεξεργασία και ανάλυση μεγάλης ποσότητας δεδομένων με μορφή κειμένου και πολυμέσων, πράγμα αδύνατο δίχως τη βοήθεια ηλεκτρονικού υπολογιστή. Ένα πρότζεκτ υποστηριζόμενο από το λογισμικό ATLAS.ti ('Project') ξεκινά με την συλλογή όλων των ψηφιοποιημένων αρχείων κειμένου, ήχου και εικόνας ('Primary Documents') που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη εργασία.

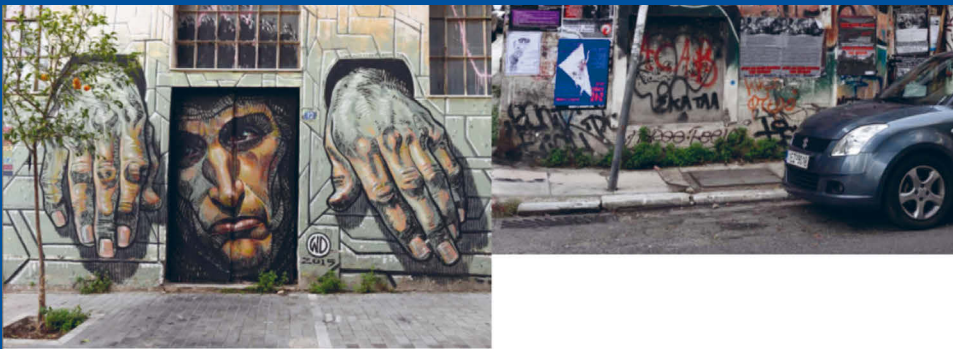
Το ATLAS.ti προσφέρει μια σειρά εργαλείων για την ταξινόμηση εγγράφων και ενδιάμεσων αποτελεσμάτων, για την αναζήτηση λέξεων, καθώς και για τον υπολογισμό της συχνότητας εμφάνισης λέξεων σε έγγραφα κειμένου. Διαθέτει επίσης καινοτόμα εργαλεία για την υποστήριξη των σταδίων μια δημιουργικής εργασίας, τα οποία αναπτύχθηκαν για εργασία σε οθόνη, κατόπιν ενδελεχούς ανάλυσης της παραδοσιακής μεθόδου με το χαρτί και το

Was sollte ein Softwaresystem leisten, das Sozial-, Kultur- und Geisteswissenschaftler in ihrer kreativen Arbeit mit großen Mengen von Zetteln – Text und Bild – unterstützt? Wir haben uns in den 1990er Jahren an der Technischen Universität Berlin in einem Team aus Psychologen, Linguisten und Informatikern dieser Aufgabe gestellt. Thomas Muhr, Diplom-Psychologe und Informatiker, übernahm die Aufgabe, ATLAS.ti (ti = text interpretation) zu programmieren, Prototyp einer neuartigen Software zur Unterstützung der Arbeit mit Alltagssprachlichen Dokumenten. Nach Abschluss des Projekts hat er die Firma 'Scientific Software Development GmbH' gegründet und ATLAS.ti zu einem der weltweit führenden Softwaresysteme für die Analyse und Interpretation Qualitativer Daten gemacht.

ATLAS.ti bietet Kulturschaffenden, ob Sozial- oder Geisteswissenschaftlern, Künstlern, Schriftstellern, Journalisten – eine elektronische 'Werkbank' zur Unterstützung ihrer Arbeit mit Text und Multimedia. Anders als bei Rechenoperationen übernimmt der Computer nicht die mentale Arbeit, er bietet statt dessen einen elektronischen 'Zettelkasten', in dem diese Arbeit unterstützt und organisiert werden kann, so dass die Kulturschaffenden sich voll auf den kreativen Anteil ihrer Arbeit konzentrieren können.

In der Anwendung geht es um Projekte, die mit dem Sichten und Auswerten größerer Mengen verschiedener Dokumente und Multimediadaten verbunden sind und in denen ohne EDV-Unterstützung schnell die Übersicht verloren gehen kann. Ein von ATLAS.ti unterstütztes Projekt ('Project') beginnt mit der Zusammenstellung aller für die Aufgabe relevanten digitalisierten Text-, Ton- und Bilddokumente ('Primary Documents').

ATLAS.ti bietet verschiedene Werkzeuge zum Sortieren der Dokumente und Zwischenergebnisse, zur Suche nach Wörtern und zur Ermittlung von Worthäufigkeiten in Texten. Neuartig sind darüber hinaus Werkzeuge zur Unterstützung kreativer Arbeitsschritte, die nach sorgfältiger Analyse des traditionellen Arbeitens mit 'Papier

Art is part of my life

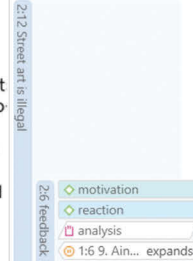
I always remember myself drawing, from the time I was a small child. I'm coming from Bali and art is very important to our society and much involving the everyday life. So then I followed the Art High School and I continued my studies at the School of Fine Arts. Later when I came to Athens, I got a three year scholarship and finished my studies in Applied Arts. I have been painting on the streets since 2000.

Painting is both my passion and my job, I express myself and try to communicate with other people. I do comic as well, so now I'm exploring the challenge of line technique on the wall. Like how things and emotions through the line

No Land for the Poor

The mural "No Land for the Poor" was painted just a few days before the referendum in Greece, back in July 2015. It was inspired by the Euro zone crisis and its impact on Greek people; a wave of new homeless people had arisen all these years of austerity in Greece. This mural is "Dedicated to the Poor and Homeless in Greece and around the globe", because this crisis is much more than just a Greek crisis. I had just finished with the painting and I started writing the dedication when I felt somebody hit my shoulder. I looked back and I saw a guy telling me "thanks my friend for your homeless" he have me such space!

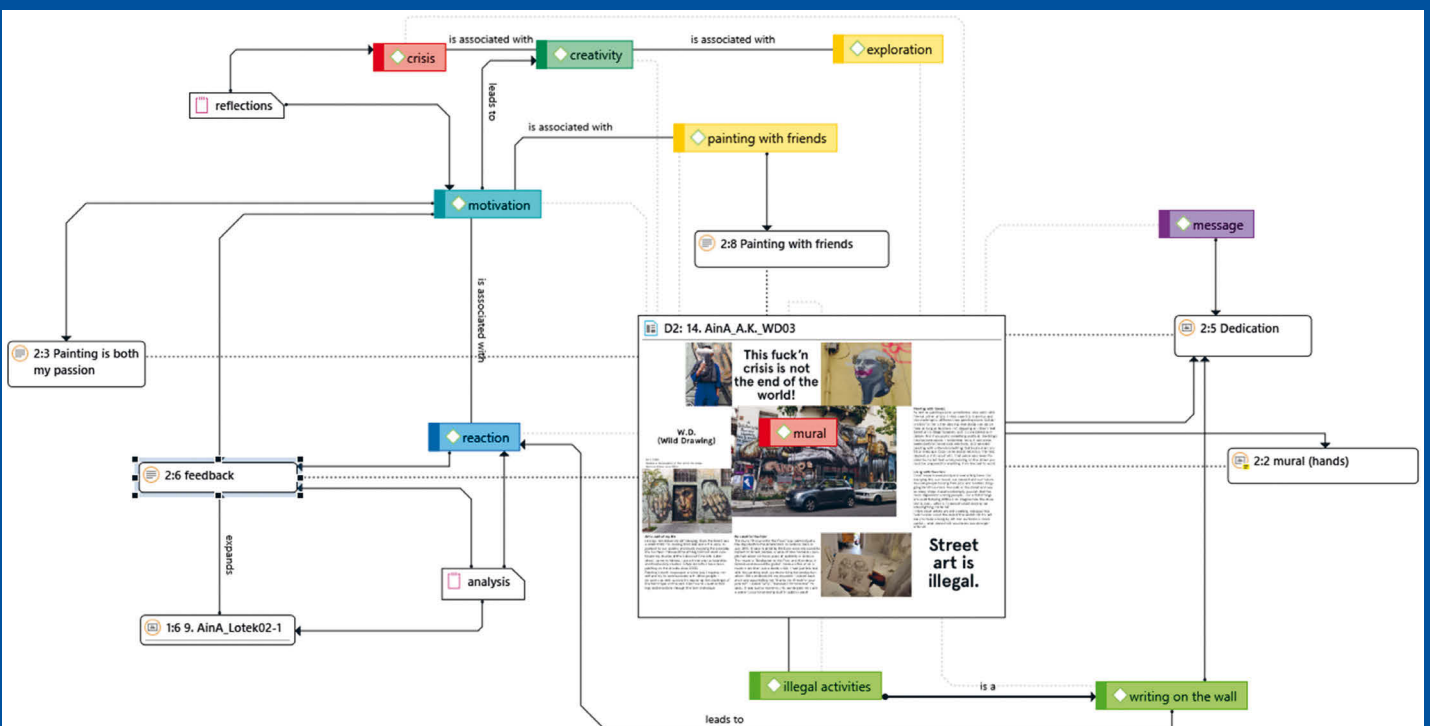
- ◊ Codes (10)
 - ◊ creativity {1-3}
 - ▷ crisis {1-1} <is associated with>
 - ▷ exploration {2-1} <is associated with>
 - ◊ motivation {2-3} <leads to>
 - ▷ painting with friends {1-1} <is associated with>
 - ▷ reaction {2-2} <is part of>
 - ◊ reflections {0-2} - Susanne
 - ▷ crisis {1-1}
 - ◊ motivation {2-3}
 - ▷ crisis {1-1}
 - ◊ exploration {2-1}
 - ▷ illegal activities {1-2}
 - ▷ message {2-0}
 - ◊ motivation {2-3}
 - ▷ painting with friends {1-1} <is associated with>
 - ▷ reaction {2-2} <is part of>
 - ◊ reflections {0-2} - Susanne
 - ▷ mural {3-1}
 - ▷ painting with friends {1-1}
 - ▷ reaction {2-2}
 - ▷ writing on the wall {2-2}

Above: Primary Document with coding
 Πάνω: Πρωτογενές Έγγραφο με κωδικοποίηση
 Oben: Primärdokument mit Kodierung

Right: Code list
 Δεξιά: Κατάλογος κωδικών
 Rechts: Code-Liste

Below: Semantic network
 Κάτω: Σημασιολογικό δίκτυο
 Unten: Semantisches Netzwerk

μολύβι. Τα στάδια εργασίας που μπορεί να υποστηρίξει και να καταγράψει το ATLAS.ti συμπεριλαμβάνουν τα εξής:

- Σήμανση παραπομπών σε αρχεία κειμένου, ήχου και εικόνας ('Quotations')
 - Κατανομή κωδικών, π.χ. λέξεις-κλειδιά ή φράσεις, για την ανάκτηση και σύνοψη των παραπομπών ('Codes')
 - Εισαγωγή σχολίων σε όλα τα θέματα και στάδια εργασίας ('Comments and Memos')
 - Σημασιολογική σύνδεση εγγράφων, παραπομπών, κωδικών, υπομνημάτων ('Relations')
 - Μια γκάμα επιλογών για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων, συμπεριλαμβανομένης της οπτικής αναπαράστασης των σημασιολογικών σχέσεων ('Semantic Networks')
- Marking citations in text, audio and image documents ('Quotations')
 - Allocation of codes, i.e. keywords or phrases, for retrieval and summarizing of citations ('Codes')
 - Writing comments on all subjects and working steps ('Comments and Memos')
 - Semantic Linking of documents, citations, codes, memos ('Relations')
 - A range of options for presentation of results, including the visualisation of semantic relations ('Semantic Networks').

For the project 'Artists in Athens – City of Crisis', the first step, upon listening to the interviews' audio tracks, was to encode all the statements which seemed relevant to our subject, using the ATLAS.ti audio function. The statements of each artist could then be selectively transcribed and compiled, by means of the code lists, thus forming the textual part of the exhibition posters. The different perspectives of the artists could also be pictorially illustrated in semantic networks (see figure).

Up until now, ATLAS.ti has been mainly used in social science related projects, for the purpose of qualitative data analysis. To this end it has been very successful and has brought about great benefits. ATLAS.ti can potentially be used wherever a large number of textual and multimedia data needs to be processed or interpreted. Examples include historical-critical editions of literary works, annotated collections of art works and larger exhibition catalogues, theatre and book projects based on oral history interviews.

The benefits of using ATLAS.ti are not only that it provides support for intellectually creative work, as well as for collaboration in joint projects, but also that it lends the capacity to comprehensively track the complete working process. In the course of working with ATLAS.ti, a new type of 'hypertext' is created, where the user can navigate through, much like on the internet.

Το πρώτο στάδιο εργασίας του πρότζεκτ 'Artists in Athens – City of Crisis', κατόπιν μελέτης του ηχητικού αρχείου των συνεντεύξεων, ήταν να κωδικοποιηθούν όλες οι απαντήσεις που σχετίζονταν με τη θεματική μας, με τη χρήση της λειτουργίας ήχου του ATLAS.ti. Έπειτα, με το εργαλείο των καταλόγων κωδικών, μπόρεσαν να μεταγραφούν και να συλλεχθούν επιλεκτικά οι τοποθετήσεις του κάθε καλλιτέχνη, διαμορφώνοντας έτσι το έγγραφο κομμάτι των αφισών για την έκθεση. Μπορέσαμε επίσης να αναπαραστήσουμε οπτικά τις διαφορετικές αντιλήψεις των καλλιτεχνών μέσω σημασιολογικών δικτύων (βλ. Εικόνα)

Μέχρι σήμερα, το λογισμικό ATLAS.ti χρησιμοποιείται κυρίως σε πρότζεκτ σχετικά με τις κοινωνικές επιστήμες, για τον σκοπό της ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων. Ως προς αυτό, έχει αποφέρει θετικά αποτελέσματα και σημαντικά οφέλη. Το ATLAS.ti έχει τη δυνατότητα να εφαρμοστεί οπουδήποτε απαιτείται η επεξεργασία και ερμηνεία μεγάλης ποσότητας εγγράφων και πολυμεσικών δεδομένων. Ενδεικτικά, μπορούμε να αναφέρουμε εκδόσεις ιστορικής κριτικής λογοτεχνικών έργων, σχολιασμένους καταλόγους έργων τέχνης και εκθέσεων, θεατρικά και συγγραφικά έργα βασισμένα στην προφορική ιστορία με εργαλείο τη συνέντευξη.

Εκτός από την υποστήριξη που προσφέρει στη δημιουργική εργασία και στη συνεργασία σε κοινά πρότζεκτ, τα οφέλη του ATLAS.ti περιλαμβάνουν και τη δυνατότητα συνολικής παρακολούθησης ολόκληρης της ροής της εργασίας. Στην πορεία της εργασίας, δουλεύοντας με το ATLAS.ti, δημιουργείται μια νέα μορφή 'υπερκειμένου' (hypertext), στο οποίο ο χρήστης μπορεί να πλοηγηθεί, με παρόμοιο τρόπο όπως στο διαδίκτυο.

und Bleistift' für die Bildschirmarbeit entwickelt wurden. ATLAS.ti unterstützt und dokumentiert u.a. die folgenden Arbeitsschritte:

- Markieren von Zitaten in Text-, Ton- und Bilddokumenten ('Quotations')
- Vergabe von Codes, d.h. Schlagwörtern oder Begriffen zum Wiederauffinden und zur Charakterisierung der Zitate ('Codes')
- Schreiben von Anmerkungen zu allen Objekten ('Memos')
- Semantische Verknüpfung von Dokumenten, Zitaten, Codes, Memos ('Relations')
- Vielfalt von Möglichkeiten der 'Ergebnispräsentation' einschließlich der Visualisierung von Zusammenhängen ('Semantic Networks').

Im Projekt 'Artists in Athens – City of Crisis' haben wir mit Hilfe der Audiofunktion von ATLAS.ti zunächst in den Audiodateien der Interviews alle Äußerungen kodiert, die für unser Thema relevant erschienen. Anhand der Code listen ließen sich im Anschluss daran die relevanten Äußerungen eines jeden Künstlers gezielt transkribieren und für den Text des Ausstellungsposters zusammenstellen. Darüber hinaus ließen sich die unterschiedlichen Sichtweisen der Künstler in Begriffsnetzen bildlich veranschaulichen (siehe nebenstehende Abb. als Beispiel).

ATLAS.ti wurde bisher mit großem Nutzen und Erfolg vorwiegend in sozialwissenschaftlichen Projekten zur Qualitativen Datenanalyse eingesetzt. Seine Potenziale liegen überall dort, wo es darum geht, mit einer größeren Zahl von Text- und Bilddokumenten zu arbeiten. Beispiele sind Historisch-kritische Werkeditionen, kommentierte Werkverzeichnisse und größere Ausstellungskatalog-, Theater- und Buchprojekte auf der Basis von Zeitzeugeninterviews. Vorteile des Einsatzes von ATLAS.ti sind nicht nur die Unterstützung der geistigen Kreativarbeit, sondern auch die Möglichkeit, den Prozess dieser Arbeit lückenlos nachvollziehen zu können und die Kooperation von Arbeitsgruppen an einem gemeinsamen Projekt. Im Zuge der Arbeit entsteht ein neuartiger 'Hypertext', in dem der Nutzer ähnlich dem Internet navigieren kann.

**The humanitarian crisis in Europe is growing more acute
– ‘Doctors of the World – Greece’ is asking for support.**

**Η ανθρωπιστική κρίση οξύνεται στην Ευρώπη
– οι Γιατροί του Κόσμου Ελλάδας απευθύνουν έκκληση για δωρεές**

**Die humanitäre Krise verschärft sich in Europa
– ‘Ärzte der Welt – Griechenland’ bitten um Spenden**

BERLINER FORUM GRIECHENLANDHILFE e.V.
www.berliner-griechenlandhilfe.de

The crisis in Greece has been ongoing for years and has led to an increasing number of people without health insurance. There are about 57,000 refugees in the country, many of whom are living in camps under most degrading circumstances. The cold spell has led to disastrous conditions with a serious worsening of the state of health and an increasing number of respiratory diseases, severe pneumonia and actual deaths.

Since 1990, ‘Doctors of the World – Greece’ has been organizing in situ medical assistance. Thus, even before the crisis, medical assistance was provided to refugees and other demographic groups like the Roma or the homeless.

In an effort to provide front line medical and psycho-social assistance to refugees, ‘Doctors of the World – Greece’ is currently operating with medical doctors, nursing staff, psychologists, midwives, social workers and translators in 28 locations. Mobile stations for gynaecology, dentistry and paediatric diseases are in place at the camps. Since April 2016, ‘Doctors of the World’ conducted 11,000 treatments and vaccinated 4,500 children.

The ‘Berliner Forum Griechenlandhilfe e.V.’ (www.berliner-griechenlandhilfe.de) is supporting ‘Doctors of the World – Greece’ by its donation campaign.

Donations under this action are tax-exempt and can be paid into this special donations account:

‘Ärzte der Welt’
Deutsche Kreditbank
IBAN: DE061203 0000 1004 3336 60
Reference: Griechenlandhilfe

Dr. Holger Bau Wassilia Fotiadou

Executive Board
‘Berliner Forum Griechenlandhilfe e.V.’

Η επί χρόνια συνεχιζόμενη οικονομική κρίση στην Ελλάδα είναι ο λόγος για τον οποίο το ένα τέταρτο του ελληνικού πληθυσμού στερείται πλέον ασφάλισης για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Περίπου 57.000 πρόσφυγες ζουν υπό, εν μέρει, άθλιες συνθήκες σε καταυλισμούς. Το κύμα ψύχους επιβάρυνε σημαντικά την κατάσταση της υγείας τους. Αποτέλεσμα: περιστατικά θανάτων εξαιτίας αναπνευστικών νοσημάτων, βαριές πνευμονικές λοιμώξεις και κρουσπαγήματα.

Από το 1990 οι ‘Γιατροί του Κόσμου Ελλάδας’ παρέχουν επιτόπια ιατρική βοήθεια. Ήδη πριν από την κρίση λάμβαναν ιατρική βοήθεια όχι μόνο πρόσφυγες, αλλά και άλλες πληθυσμιακές ομάδες, όπως οι Ρομά και οι άστεγοι.

Αυτή τη στιγμή, οι ‘Γιατροί του Κόσμου Ελλάδας’ συνεργάζονται με γιατρούς, νοσηλευτικό προσωπικό, ψυχολόγους, μαίες, κοινωνικούς λειτουργούς και μεταφραστές σε 28 τοποθεσίες σε όλη την Ελλάδα και παρέχουν στους πρόσφυγες την απαραίτητη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και ψυχοκοινωνική υποστήριξη. Κινητές μονάδες γυναικολογικής, οδοντιατρικής και παιδιατρικής φροντίδας προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στις προσφυγικές εγκαταστάσεις. 11.000 νοσηλείες πραγματοποιήθηκαν από τον Απρίλιο του 2016. Επιπλέον εμβολιάστηκαν 4.500 παιδιά.

Το ‘Berliner Forum Griechenlandhilfe e.V.’ (www.berliner-griechenlandhilfe.de) υποστηρίζει τους ‘Γιατρούς του Κόσμου Ελλάδας’ με εκκλήσεις για χορηγίες.

Δωρεές στα πλαίσια της δράσης αυτής μπορούν να κατατίθενται χωρίς φορολογική επιβάρυνση στον ακόλουθο λογαριασμό:

‘Ärzte der Welt’ (‘Γιατροί του Κόσμου’)
Deutsche Kreditbank
IBAN: DE06 1203 0000 1004 3336 60
Verwendungszweck (χρήση):
Griechenlandhilfe

Dr. Holger Bau Wassilia Fotiadou

Προεδρείο του
Berliner Forum Griechenlandhilfe e.V.

Die seit Jahren anhaltende Krise in Griechenland hat dazu geführt, dass ein Viertel der Griechischen Bevölkerung nicht mehr krankenversichert ist. Etwa 57.000 Flüchtlinge leben unter z. T. menschenunwürdigsten Bedingungen in Lagern. Die Kältewelle hat ihren Gesundheitszustand stark verschlechtert. Die Folge sind Todesfälle durch Atemwegserkrankungen, schweren Lungenentzündungen und Erfrierungen.

‘Ärzte der Welt’ – Griechenland organisieren seit 1990 medizinische Hilfe vor Ort. Schon vor der Krise erhielten Flüchtlinge, aber auch andere Bevölkerungsgruppen wie Roma oder Obdachlose medizinische Hilfe.

Derzeit arbeiten ‘Ärzte der Welt’ – Griechenland mit Ärzten, Pflegepersonal, Psychologen, Hebammen, Sozialarbeitern, Übersetzern an 28 Orten in Griechenland und versorgen die Flüchtlinge mit medizinischer Erstbetreuung und psychosozialer Hilfe. Mobile Stationen für Gynäkologie, Zahnmedizin und Kinderkrankheiten sind in den Lagern im Einsatz. 11.000 Behandlungen wurden seit April 2016 durchgeführt. Weiterhin wurden 4.500 Kinder geimpft.

Das Berliner Forum Griechenlandhilfe e.V. (www.berliner-griechenlandhilfe.de) unterstützt ‘Ärzte der Welt’ – Griechenland durch Spendenaufrufe.

Spenden im Rahmen dieser Aktion können steuerfrei auf das folgende Spendenkonto eingezahlt werden

‘Ärzte der Welt’
Deutsche Kreditbank
IBAN: DE06 1203 0000 1004 3336 60
Verwendungszweck: Griechenlandhilfe

Dr. Holger Bau Wassilia Fotiadou

Vorstand
Berliner Forum Griechenlandhilfe e.V.

Authors Συγγραφείς Autoren

Georg Eichinger

Born in 1939 in southern Germany. Studied History (German literature, Arts, Science & Techniques) in Munich and Berlin. Lives and works in Berlin since 1971 as a freelance author and journalist for TV, radio, print media. Photographer, gallery owner, collagist. Editor of artists' books.
www.georg-eichinger.de

Georg Georgakopoulos

Born in Athens in 1964, studied at the School of Fine Arts HBK Braunschweig (1983–89), Meisterschüler (1989–90). Co-founder of: CHEAPART Gallery Athens with Dimitris Georgakopoulos (1995), The Art Foundation Athens (2008), CAMP! Contemporary Art Meeting Point Athens (2011). Co-curator of CHEAPART European Network in Vienna, Thessaloniki, Amsterdam, Nicosia, and Limassol (Cyprus). Editor of 'The Art Newspaper' Greece.
<http://cheapart.gr/statement/about-us>

Nik Karlsson

He has a background in art, documentary film, media and cultural studies. He spends much of his time working internationally with tour support for international musicians, various kinds of art production and theory and has a special interest in Athens. He is a founding member of the international art and cultural initiative the 'Holobiont Project'. (www.holobiont.net)

Joana Katte

Studied Visual Communication, Book Design and Typography in Germany and The Netherlands. She is working as a Graphic Designer for book and exhibition projects, publications, and other printed material in Hamburg and Berlin.
www.joanakatte.de

Leda Kazantzaki

Born in Athens in 1962. Studied History of Art, Archeology and Ancient History in Tübingen and Cologne (1979–1986). Works in Athens as an art historian and independent curator.
lidakaz@otenet.gr

Heiner Legewie

Professor emeritus in Clinical Psychology, Community Psychology, and Public Health at the Technische Universität Berlin. He has been working as a sculptor in Berlin since 2010. He is a founding member of the Berlin Forum of Help for Greece.
www.tu-berlin.de/ztg/menue/team/ehemaligenliste/prof_em_dr_dr_heiner_legewie

Skevos Papaioannou

Studied Economics, Politics and Sociology at the Universities of Thessaloniki, Munich and Erlangen-Nuremberg where he completed his PhD in Sociology. He was a professor at the University of Crete for 29 years and is a visiting professor at the University of Cassel since 2014. He has also taught at the Universities: Bremen, Frankfurt, Göttingen, Freie Universität and Humboldt Universität Berlin, Roskilde University and Linköping University.
skevos@uoc.gr

Georg Eichinger

Γεννήθηκε το 1939 στη νότια Γερμανία. Σπούδασε Ιστορία (Γερμανική λογοτεχνία, Τέχνη, Επιστήμες & Τεχνικές) στο Μοναχό και το Βερολίνο. Από το 1971 ζει και εργάζεται στο Βερολίνο ως freelance συγγραφέας και δημοσιογράφος σε τηλεόραση, ραδιόφωνο και έντυπα μέσα. Φωτογράφος, ιδιοκτήτης γκαλερί και δημιουργός κολάζ. Εκδότης βιβλίων καλλιτεχνών.
www.georg-eichinger.de

Γιώργος Γεωργακόπουλος

Γεννήθηκε το 1964 στην Αθήνα. Σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών HBK Braunschweig (1983–89), Meisterschüler (1989–90). Συνιδρυτής των: CHEAPART Gallery (1995) με τον Δημήτρη Γεωργακόπουλο, The Art Foundation Athens (2008), CAMP! Contemporary Art Meeting Point Athens (2011). Συνεπιμελητής του ευρωπαϊκού δικτύου CHEAPART σε Βιέννη, Θεσσαλονίκη, Άμστερνταμ, Λευκωσία και Λεμεσό. Συντάκτης του περιοδικού 'Τα Νέα της Τέχνης' (Ελλάδα).

Nik Karlsson

Έχει ασχοληθεί με τις Τέχνες, το ντοκιμαντέρ, τις σπουδές στον τομέα των μέσων ενημέρωσης και του πολιτισμού. Τον περισσότερο του χρόνο τον διαθέτει δουλεύοντας σε διεθνείς επίπεδο στην υποστήριξη μουσικών tour για διεθνείς καλλιτέχνες, σε ποικίλες μορφές καλλιτεχνικής παραγωγής και θεωρίας και διατηρεί ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Αθήνα. Είναι ιδρυτικό μέλος της διεθνούς καλλιτεχνικής και πολιτιστικής πρωτοβουλίας 'Holobiont Project'. (www.holobiont.net)

Joana Katte

Έχει σπουδάσει Οπτική Επικοινωνία, Σχεδιασμό Βιβλίου και Τυπογραφία στη Γερμανία και την Ολλανδία. Εργάζεται ως γραφίστρια σε πρότζεκτ βιβλίων και εκθέσεων, σε εκδόσεις και άλλα έντυπα μέσα στο Αμβούργο και το Βερολίνο.

Λήδα Καζαντζάκη

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1962. Σπούδασε Ιστορία της Τέχνης, Αρχαιολογία και Αρχαία Ιστορία στα πανεπιστήμια της Τυβίγγης και της Κολωνίας (1979–1986). Εργάζεται ως ιστορικός τέχνης και ανεξάρτητη επιμελήτρια εκθέσεων.
lidakaz@otenet.gr

Heiner Legewie

Επίτιμος καθηγητής της Κλινικής Ψυχολογίας, Κοινωνικής Ψυχολογίας και Δημόσιας Υγείας στο Technische Universität του Βερολίνου. Από το 2010 εργάζεται ως γλύπτης στο Βερολίνο. Είναι ιδρυτικό μέλος του Forum Βοήθειας για την Ελλάδα (Βερολίνο).

Σκεύος Παπαϊωάννου

Σπούδασε Οικονομία, Πολιτική και Κοινωνιολογία στα Πανεπιστήμια Θεσσαλονίκης, Μονάχου και Έρlangen-Nuremberg όπου έκανε το διδακτορικό του στην Κοινωνιολογία. Για 29 χρόνια ήταν καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Κρήτης και από το 2014 είναι επισκέπτης καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Κάσσελ. Επίσης δίδαξε στα Πανεπιστήμια: Bremen, Frankfurt, Göttingen, Freie Universität και Humboldt Universität Berlin, Roskilde University και Linköping University.
skevos@uoc.gr

Georg Eichinger

Geboren 1939 in Süddeutschland. Studium der Geschichte (deutsche Literatur, Kunst, Wissenschaft und Technik) in München und Berlin. Lebt und arbeitet in Berlin seit 1971 als freier Autor, Journalist & Regisseur für Rundfunk, TV, Printmedien, Fotograf, Fotogalerist, Collagist. Herausgeber der Künstlerbuchreihe 'Uferhefte'.
www.georg-eichinger.de

Georg Georgakopoulos

Geboren in Athen 1964, Studium an der Hochschule für Bildende Künste Braunschweig (1983–89), Meisterschüler (1989–90). Mit-Begründer: CHEAPART Galerie Athen mit Dimitris Georgakopoulos (1995), The Art Foundation Athens (2008), CAMP! Contemporary Art Meeting Point Athens (2011). Ko-Kurator CHEAPART European Network Vienna, Thessaloniki, Amsterdam, Nicosia, and Limassol (Zypern). Herausgeber 'the Art Newspaper' Griechenland.
<http://cheapart.gr/statement/about-us>

Nik Karlsson

Ausbildung in Dokumentarfilm, Media und Cultural Studies. Er arbeitet hauptsächlich international in der Musikreiseorganisation, in verschiedenen Bereichen der Kunstproduktion und Kunsttheorie und interessiert sich besonders für Athen. Er ist Gründungsmitglied der internationalen Kunst- und Kulturinitiative Holobiont-Projekt. (www.holobiont.net)

Joana Katte

Studierte Kommunikationsdesign, Buchgestaltung und Typografie in Deutschland und den Niederlanden. Sie arbeitet als freie Gestalterin an Buch- und Ausstellungsprojekten, Publikationen und anderem Druckwerk in Berlin und Hamburg.
www.joanakatte.de

Leda Kazantzaki

1962 in Athen geboren. Studium der Kunstgeschichte, Archäologie und Alten Geschichte an den Universitäten von Tübingen und Köln (1979–1986). Arbeitet in Athen als Kunsthistorikerin und unabhängige Kuratorin.
lidakaz@otenet.gr

Heiner Legewie

Emeritierter Hochschullehrer für Klinische Psychologie, Gemeindepsychologie und Public Health an der Technischen Universität Berlin. Arbeitet seit 2010 als Bildhauer in Berlin. Kurator zahlreicher Ausstellungen, u.a. mit Georg Eichinger. Gründungsmitglied 'Berliner Forum Griechenlandhilfe'.
www.tu-berlin.de/ztg/menue/team/ehemaligenliste/prof_em_dr_dr_heiner_legewie

Skevos Papaioannou

studierte Wirtschaft, Politik und Soziologie an den Universitäten von Thessaloniki, München und Erlangen-Nürnberg, wo er auch in Soziologie promoviert hat. Für 29 Jahre war er Professor an der Universität Kreta. Seit 2014 ist er Gastprofessor an der Universität Kassel. Gelehrt hat er auch an den Universitäten: Bremen, Frankfurt, Göttingen, Freie Universität und Humboldt Universität Berlin, Roskilde University und Linköping University.
skevos@uoc.gr

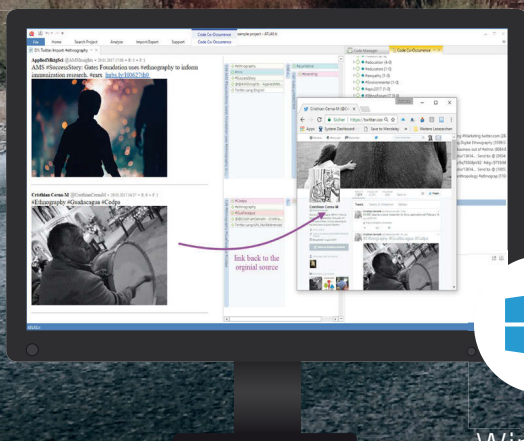
ATLAS.ti

THE NEXT LEVEL

QUALITATIVE DATA ANALYSIS FOR WINDOWS & MAC.

ATLAS.ti is the essential tool to help make sense of your research data. Highlight, annotate and code the data segments that grab your attention. Write your insights and interpretations, and visualize graphically how the puzzle pieces are coming together. Interrogate the data qualitatively and quantitatively within and across cases. And produce rich outputs that you can easily incorporate into report writing.

A unique feature of ATLAS.ti is its margin area where concepts, descriptions, interpretations and linkages are easily accessible. Through the margin area, you will always remain close to the data.

Windows

Mac

Thanks to its vitality, the art scene in Athens, in the face of the economic and political crisis, is met with increased attention by media and trade press. The Catalogue – running parallel to documenta 2017 in Athens and Kassel – poses crucial questions regarding the connection between economic crisis, art production and new forms of political art.

A social research undertaken in 2016, interviewed and photographed Greek and international artists working in Athens in various art forms, ranging from street art, painting, sculpture and installations to photographic art. The seriousness and passion, with which the artists follow their vision under adverse life conditions, is impressive.

The biographical photographic portraits of 14 artists reflect their artistic and political positions, and are in dialogue with the presented works, resulting in a vivid insight into the relation of art, biography, and political crisis. The accompanying essays offer background information about the actual situation in Greece and the art scene in Athens.

Χάρις στη ζωτικότητα της, η καλλιτεχνική σκηνή στην Αθήνα, εν καιρώ οικονομικής και πολιτικής κρίσης, κινεί το ενδιαφέρον τόσο των ΜΜΕ όσο και των εκδοτών του είδους. Ο Κατάλογος – ο οποίος θα εκδοθεί παράλληλα με την έκθεση 'documenta 2017', που θα παρουσιαστεί στο Κάσσελ της Γερμανίας και στην Αθήνα- εγείρει κρίσιμα ερωτήματα γύρω από τη σχέση οικονομικής κρίσης, καλλιτεχνικής παραγωγής και νέων μορφών πολιτικής τέχνης.

Μια κοινωνιολογική έρευνα, που πραγματοποιήθηκε το 2016, φωτογράφησε και πήρε συνεντεύξεις από διάφορους καλλιτέχνες, Έλληνες και διεθνείς, που δουλεύουν στην Αθήνα με ποικίλες μορφές τέχνης, από street art, εικαστικά, γλυπτική και εγκαταστάσεις μέχρι και φωτογραφία. Η σοβαρότητα και το πάθος με τα οποία οι καλλιτέχνες ακολουθούν το όραμά τους υπό αντίξοες συνθήκες, προκαλεί αίσθηση.

Τα φωτογραφικά πορτρέτα των 14 καλλιτεχνών αντανakλούν τις καλλιτεχνικές και πολιτικές αντιλήψεις τους, ενώ ταυτόχρονα συνδιαλέγονται με τα παρουσιαζόμενα έργα, προσφέροντας έτσι μια διεισδυτική ματιά στη σχέση τέχνης, βιογραφίας και πολιτική κρίσης. Τα συνοδευτικά άρθρα εκθέτουν το ιστορικό και το πλαίσιο της πραγματικής/σημερινής κατάστασης στην Ελλάδα και της καλλιτεχνικής σκηνής στην Αθήνα.

Die Athener Kunstszenе erfährt durch ihre Lebendigkeit angesichts der ökonomischen und politischen Krise Griechenlands gegenwärtig in Medien und Fachpresse eine gesteigerte Aufmerksamkeit. Der Katalog stellt – begleitend zur documenta 2017 in Athen und Kassel – aktuelle Fragen zum Zusammenhang zwischen ökonomischer Krise, künstlerischer Produktion und neuen Formen politischer Kunst in Griechenland.

In einer sozialwissenschaftlichen Recherche wurden in Athen tätige Künstlerinnen und Künstler interviewt und fotografiert, von der Street Art über Malerei, Bildhauerei, Installationen bis zur Fotokunst. Beeindruckend ist die Ernsthaftigkeit und Leidenschaft, mit der die Kunstschaffenden, zum Teil unter großen Entbehrungen, ihre Visionen verfolgen.

14 biografisch-fotografische Künstlerporträts reflektieren die jeweilige künstlerisch-politische Position und treten in einen Dialog mit den Werken, so dass sich ein lebendiger Einblick in das Verhältnis von Kunst, Biografie und politischer Krise ergibt. Begleitende Essays liefern Hintergrundinformationen zur Situation in Griechenland und zur Kunstszenе in Athen.